

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Spis treści

I.	Wstęp	2
II.	Oddział Epidemiologii	3
III.	Oddział Higieny Komunalnej	21
IV.	Oddział Higieny Pracy	76
V.	Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży	93
VI.	Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	100
VII.	Oddział Higieny Radiacyjnej	117
VIII.	Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	121
IX.	Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	147
X.	Dział Laboratoryjny	148
XI.	Struktura Organizacyjna WSSE w Gdańsku	150
XII.	GSSE i PSSE woj. pomorskiego	151

I. Wstęp

Szanowni Państwo !

Mam przyjemność przedstawić raport o stanie sanitarno - higienicznym województwa pomorskiego. Raport obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna - instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór. Raport zawiera informacje o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotu użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, higienie radiacyjnej, warunkach higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Szeroki zakres prowadzonego nadzoru ukierunkowany jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, zwłaszcza chorób zakaźnych i zawodowych.

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy również działalność oświatowo - zdrowotna i promocja zdrowia, realizowana zarówno w programach ogólnopolskich, regionalnych, jak również lokalnych i odnoszących się do konkretnych środowiskowych. Raport kierowany jest do władz samorządowych i administracji rządowej województwa, jak również do władz zwierzchnich. Udostępniony będzie również wszystkim, którzy zajmują się zdrowiem publicznym i propagowaniem zdrowego stylu życia - instytucjom, stowarzyszeniom naukowym oraz organizacjom pozarządowym.

Mam nadzieję, że raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w naszym województwie. Liczę również, iż raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Pełną wersję raportu o stanie sanitarno-higienicznym naszego regionu, jak również wiele interesujących informacji na temat działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w regionie, mogą Państwo znaleźć na naszej stronie internetowej: www.wsse.gda.pl

II. Oddział Epidemiologii

W 2010 roku sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie województwa pomorskiego była dobra. Liczby zachorowań i współczynniki zapadalności na 100 tys. mieszkańców, na wybrane choroby zakaźne w województwie pomorskim w 2010 roku w porównaniu z rokiem 2009 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1 Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności na 100 tys. mieszkańców na wybrane choroby zakaźne w woj. pomorskim w latach 2009-2010.

Jednostka chorobowa	Rok 2010		Rok 2009	
	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności
Zatrucia pokarmowe o etiologii Salmonella	703	31,49	513	23,05
Zatrucia pokarmowe gronkowcowe	14	0,62	1	0,04
Zatrucia pokarmowe nieokreślone	123	5,5	223	10,02
Czerwonka bakteryjna	1	0,04	0	-
Wirusowe zakażenia jelitowe	2317	103,64	2292	103,01
Zatrucie jadem kiełbasianym (botulizm)	3	0,13	2	0,09
AIDS	28	1,25	26	1,16
Zakażenia HIV	31	1,38	20	0,89
Zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	3	0,13	1	0,04
Zakażenia jelitowe wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	19	0,85	40	1,80
Jersinioza pozajelitowa	-	-	2	0,09
Listerioza	4	0,17	1	0,04
Krztusiec	51	2,28	48	2,16

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Jednostka chorobowa	Rok 2010		Rok 2009	
	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności
Choroba meningokokowa - inwazyjna	26	1,16	32	1,44
Borelioza	138	6,17	178	8,00
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	3	0,13	3	0,13
Choroba Creutzfeldta-Jacoba (CJD)	1	0,04	1	0,04
Ospa wietrzna	8897	397,98	7879	354,12
Różyczka	184	8,23	238	10,70
WZW A	2	0,09	8	0,36
WZW B	62	2,77	38	1,7
WZW C	75	3,35	85	3,82
WZW B+C	2	0,09	3	0,13
WZW inne i nieokreślone	-	-	6	0,27
Świnka	123	5,50	122	5,48
Malaria	2	0,09	3	0,13
Włośnica	14	0,62	3	0,13
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - inwazyjna	33	1,47	32	1,44
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> - inwazyjna	-	-	5	0,22
Zapalenia opon m.- rdz. - ogółem	172	7,69	149	6,69
Zapalenia mózgu - ogółem	20	0,89	16	0,71

1. Zatrucia pokarmowe

W roku 2010 na terenie województwa pomorskiego zarejestrowano ogółem 3508 przypadków zatruc pokarmowych oraz zakażeń żołądkowo-jelitowych (sporadycznych i zbiorowych) o różnej etiologii (zapadalność – 156,9).

W porównaniu z rokiem 2009 nastąpił wzrost liczby przypadków zatruc pokarmowych i zakażeń żołądkowo - jelitowych z ogólnej liczby 3419 do 3508. Zapadalność z poziomu 153,6 wzrosła do 156,9.

Liczba zatruc pokarmowych bakteryjnych nie określonych w porównaniu z rokiem 2009 (223 przypadki - zapadalność 10,02) spadła do 123 przypadków (zapadalność 5,5). Zatrucia bakteryjne o znanej etiologii wywołane były przede wszystkim przez: *E. coli* biegunkotwórczą, *Yersinia enterocolitica/ pseudotuberculosis*. Zatrucie naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm miało miejsce na terenie powiatu słupskiego i kwidzińskiego, gdzie doszło do zatrucia grzybami.

W roku minionym odnotowano ogółem 2317 wirusowych i innych zakażeń jelitowych, z czego 77 przypadków zachorowań wystąpiło w ogniskach zbiorowych – w powiecie gdańskim (71 zachorowań) oraz bytowskim (6 zachorowań).

W porównaniu z rokiem wcześniejszym w roku 2010 zwiększeniu uległa liczba zatruc wywołanych przez pałeczki *Salmonelli* – z 513 przypadków zanotowanych w 2009 r. do 705 przypadków w 2010 roku (zapadalność – 31,5). *Salmonella* spp. jako czynnik etiologiczny w ogniskach zatruc zbiorowych izolowana była w 9 powiatach: gdańskim, gdyńskim, puckim, kartuskim, kościerskim, człuchowskim, wejherowskim, starogardzkim oraz na terenach Pruszcza Gdańskiego.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe o różnej etiologii zarejestrowane w poszczególnych powiatach woj. pomorskiego wraz z wirusowymi zakażeniami jelitowymi zostały zestawione w Tabeli 2.

W porównaniu z rokiem 2009, w ubiegłym roku liczba ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych uległa zwiększeniu z 26 do 36. Zbiorowe ogniska zatruc pokarmowych obejmowały w 2010r. łącznie 528 przypadków zachorowań.

W 2010r. najwięcej ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych zarejestrowano na terenie działalności PSSE w Pucku (8). Stanowiło to 22,2% wszystkich ognisk masowych na terenie województwa pomorskiego – tabela 3- 22,2% zbiorowych ognisk na terenie województwa stanowiły takie, w których liczba chorych była mniejsza niż cztery osoby. Odsetek przypadków zatruc salmonellozowych w ogniskach masowych wynosił w 2010r.- 50%, a w 2009r.- 9,6%.

Ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych, które wystąpiły na terenie województwa pomorskiego w roku 2010 można podzielić na zamknięte(23) i rodzinne(13). W zatruciach o charakterze zamkniętym zarejestrowano łącznie 457 przypadków zachorowań, natomiast w ogniskach rodzinnych 71 przypadków zachorowań.

W porównaniu z rokiem 2009 zwiększeniu uległa liczba ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych w środowisku zamkniętym z 17 do 23. Również zwiększeniu uległa liczba masowych ognisk rodzinnych z 9 do 13.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 2 Zatrucia, zakażenia pokarmowe o różnej etiologii oraz zakażenia jelitowe zarejestrowane w 2010 roku w poszczególnych powiatach w woj. pomorskim.

Stacja	Zatrucia pokarmowe - salmonellozy (A02.0)		Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: wywołane E coli biegunkotwórczą/inną i BNO, Campylobacter, Yersinia enterocolitica /pseudotuberculosis, inne określone i nieokreślone (A04.0-2, A04.4, A04.5, A04.6, A04.7-9)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: gronkowcowe, jadem kiełbasianym, inne określone (A05.0, A05.1, A05.3-8)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone (A05.9)		Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe: wywołane przez rota wirusy, czynnik Norwalk i inne wirusowe zakażenia jelit (A08.0, A08.1, A08.2-3, A08.4)		Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm: grzybami, jagodami, innymi częściami roślin (T62.0, T62.1-2)	
	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych	Ogólna I. zach.	w tym zach. w ogniskach w zbiorowych
Gdańsk	111	10	67	0	0	0	31	0	352	71	0	0
Gdynia	69	11	7	0	0	0	3	0	119	0	0	0
Słupsk	43	0	129	0	1	0	0	0	149	0	1	0
Sopot	12	0	7	0	0	0	0	0	28	0	0	0
Bytów	6	0	2	0	1	0	6	0	95	6	0	0
Chojnice	20	0	3	0	0	0	5	0	102	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Stacja	Zatrucia pokarmowe - salmonellozy (A02.0)		Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: wywołane E coli biegunkotwórczą/inną i BNO, Campylobacter, Yersinia enterocolitica /pseudotuberculosis, inne określone i nieokreślone (A04.0-2, A04.4, A04.5, A04.6, A04.7-9)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: gronkowcowe, jadem kielbasianym, inne określone (A05.0, A05.1, A05.3-8)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone (A05.9)		Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe: wywołane przez rota wirusy, czynnik Norwalk i inne wirusowe zakażenia jelit (A08.0, A08.1, A08.2-3, A08.4)		Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm: grzybami, jagodami, innymi częściami roślin (T62.0, T62.1-2)	
	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych
Człuchów	41	17	2	0	0	0	0	0	66	0	0	0
Kartuzy	47	8	49	0	0	0	47	0	129	0	0	0
Kościerzyna	54	19	9	0	14	13	0	0	100	0	0	0
Kwidzyn	16	0	1	0	1	0	0	0	127	0	2	0
Lębork	22	0	1	0	0	0	0	0	178	0	0	0
Malbork	19	0	3	0	0	0	0	0	63	0	0	0
Nowy Dwór	12	0	0	0	0	0	18	0	83	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Stacja	Zatrucia pokarmowe - salmonellozy (A02.0)		Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: wywołane E coli biegunkotwórczą/ inną i BNO, Campylobacter, Yersinia enterocolitica /pseudotuberculosis, inne określone i nieokreślone (A04.0-2, A04.4, A04.5, A04.6, A04.7-9)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: gronkowcowe, jadem kielbasianym, inne określone (A05.0, A05.1, A05.3-8)		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone (A05.9)		Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe: wywołane przez rota wirusy, czynnik Norwalk i inne wirusowe zakażenia jelit (A08.0, A08.1, A08.2-3, A08.4)		Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm: grzybami, jagodami, innymi częściami roślin (T62.0, T62.1-2)	
	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych	Ogólna l. zach.	w tym zach. w ogniskach zbiorowych
Pruszcz Gd.	48	20	26	0	0	0	1	0	93	0	0	0
Puck	32	22	9	0	0	0	1	0	99	0	0	0
Starogard Gd.	37	5	4	0	0	0	0	0	141	0	0	0
Tczew	33	0	24	0	0	0	0	0	115	0	0	0
Wejherowo	81	22	2	0	0	0	20	0	273	0	0	0
Razem	703	134	345	0	17	13	123	0	2317	77	3	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 3 Ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych zarejestrowane na terenie woj. pomorskiego w roku 2010.

Stacja	Liczba ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych	% ognisk zatruc zbiorowych o liczbie chorych mniejszej niż 4	% wszystkich ognisk zatruc zbiorowych zarejestrowanych na terenie woj. pomorskiego
Puck	8	37.5	22.2
Wejherowo	7	50	19.4
Starogard Gdański	2	-	5.55
Gdynia	1	-	2.77
Bytów	1	-	2.77
Gdańsk	5	-	13.9
Nowy Dwór Gd.	2	-	5.55
Chojnice	1	-	2.77
Kartuzy	3	-	8.33
Kościerzyna	4	12.5	11.1
Człuchów	1	-	2.77
Pruszcz Gd.	1	-	2.77
Razem	36	100	100

2. Wirusowe zapalenie wątroby

W 2010 roku w porównaniu z rokiem 2009 na terenie województwa pomorskiego zanotowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B. Natomiast w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C zapadalność zmalała z poziomu 3,82 w 2009 roku do 3,35 w roku 2010. Zapadalność na WZW B na terenie województwa pomorskiego w 2010 roku wzrosła do poziomu 2,77 (62 przypadki) z 1,72 (87 przypadków)

w roku 2009. Najwyższe współczynniki zapadalności na WZW B zarejestrowano w roku 2010 w powiecie słupskim (11,03), lęborskim (7,81), oraz bytowskim (5,25). Najniższe w powiecie starogardzkim (1,61) oraz w Gdańsku (1,09) i Gdyni (0,40). Żadnego przypadku zachorowania na wzv typu B, nie zarejestrowano na terenie powiatu malborskiego, nowodworskiego, puckiego, tczewskiego i miasta Sopot.

W przypadku WZW C najwyższą zapadalność stwierdzono w powiecie bytowskim (17,09), oraz słupskim (12,6). Najniższy wskaźnik zapadalności zarejestrowano w powiecie kwidzińskim (1,22), gdańskim (1,06), malborskim (0,96), starogardzkim (0,80) i wejherowskim (0,52). Żadnego przypadku WZW C nie zarejestrowano w powiecie chojnickim, lęborskim, nowodworskim, puckim, i w mieście Sopot.

3. Krztusiec

W roku 2010 liczba zgłoszonych zachorowań na krztusiec utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku 2009. W roku 2010 zarejestrowano 51 przypadków zachorowań (zapadalność 2,28), a w roku 2009, 48 przypadków zachorowań (zapadalność 2,16).

Najwyższe współczynniki zapadalności stwierdzono w roku 2010 w powiecie tczewskim (7,04), starogardzkim (4,02), kartuskim (3,42) oraz mieście Gdańsk (3,28). Żadnego przypadku krztuśca nie zarejestrowano w powiatach: słupskim, kościerskim, kwidzińskim i puckim.

4. Borelioza

Występowaniu boreliozy sprzyja obecność na terenie województwa dużych obszarów leśnych będących siedliskiem kleszczy i zakażenie tych stawonogów drobnoustrojem *Borrelia burgdorferi* stwierdzane w badaniach naukowych.

W 2010 roku zapadalność na boreliozę zmalała w porównaniu z rokiem 2009 z wartości 8,00 do 6,17. W roku 2010 zarejestrowano o 40 przypadków mniej zachorowań niż w roku wcześniejszym.

Najwyższą zapadalność na boreliozę zarejestrowano w powiecie bytowskim (21,03), i kwidzińskim (18,31). Natomiast najniższą zapadalność zanotowano w powiecie człuchowskim (1,76), malborskim (1,91), tczewskim (2,64) oraz na terenie miasta Gdynia (2,42). Żadnego przypadku boreliozy nie zanotowano na terenie miasta Sopot.

5. Inwazyjna choroba meningokokowa

W latach 2003 – 2007 na terenie woj. pomorskiego notowano systematyczny wzrost liczby zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. W roku 2003 zarejestrowano łącznie 14 przypadków, z czego u 6 chorych rozpoznano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, a u 8 osób posocnicę meningokokową. W 2004 zgłoszono 22 zachorowania, z czego w 12 przypadkach była to posocznica meningokokowa, w 8 zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych a u 2 chorych posocznica oraz zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. W roku 2005 zanotowano 27 przypadków zachorowań na chorobę meningokokową - 10 przypadków posocznicy meningokokowej, 6 przypadków zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych oraz 11 przypadków zachorowań na posocnicę + zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. W 2007 roku zarejestrowano 30 przypadków zachorowań – 19 przypadków posocznicy, 18 przypadków zapaleń opon mózgowo – rdzeniowych oraz 4 przypadki jednoczesnego wystąpienia posocznicy i zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych.

Wyjątek stanowił rok 2006, kiedy odnotowano spadek liczby zachorowań – zarejestrowano 18 przypadków, z czego u 5 chorych rozpoznano zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, u 8 osób posocnicę meningokokową oraz 6 osób, u których wystąpiło zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wraz z posocnicą.

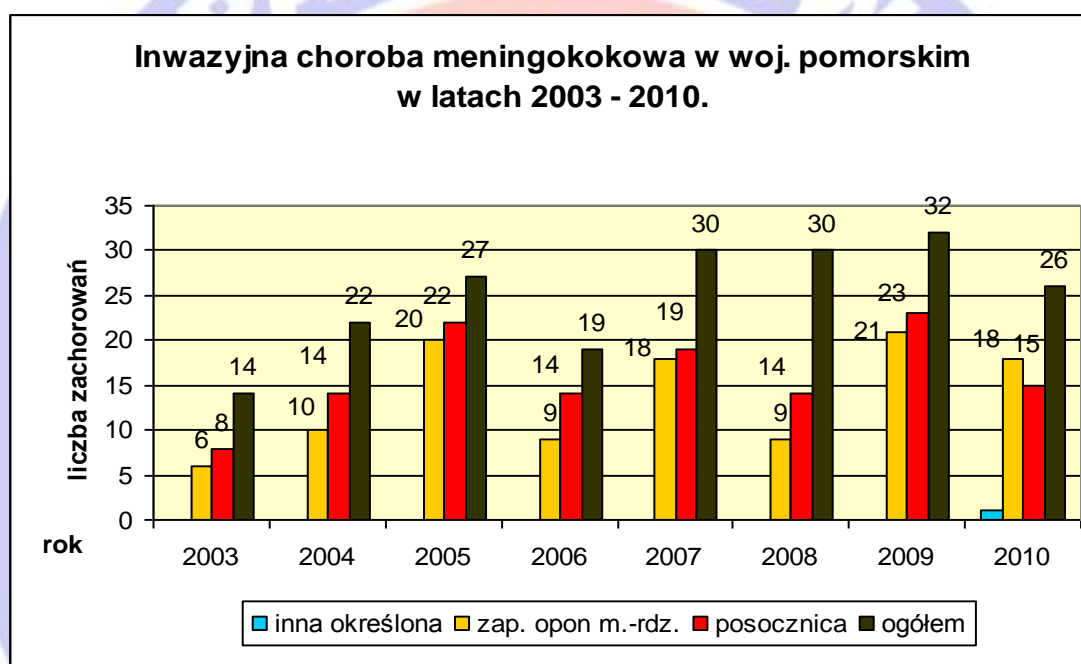
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W roku 2008 liczba zarejestrowanych przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową nie zmieniła się w porównaniu z rokiem 2007 i wynosiła 30. W 9 przypadkach u chorych wystąpiło zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, w 14 posocznica, a w pozostałych 7 zapalenie opon mózgowych wraz z towarzyszącą posocznicą

W roku 2009 zanotowano 32 przypadki zachorowań na IChM, z czego u 9 chorych rozpoznano zapalenie opon mózgowych, u 11 osób posocznicę, oraz u 12 zapalenie opon mózgowych z współistniejącą posocznicą.

W roku 2010 liczba zarejestrowanych przypadków zmalała o 6 w porównaniu z rokiem wcześniejszym i wynosiła 26 (zapadalność 1,16). W 10 przypadkach zachorowań stwierdzono zapalenie opon mózgowych, w 7 - posocznicę a 8 zapalenie opon mózgowych z towarzyszącą posocznicą. Zarejestrowano również jeden przypadek zapalenia zatok o etiologii meningokokowej.

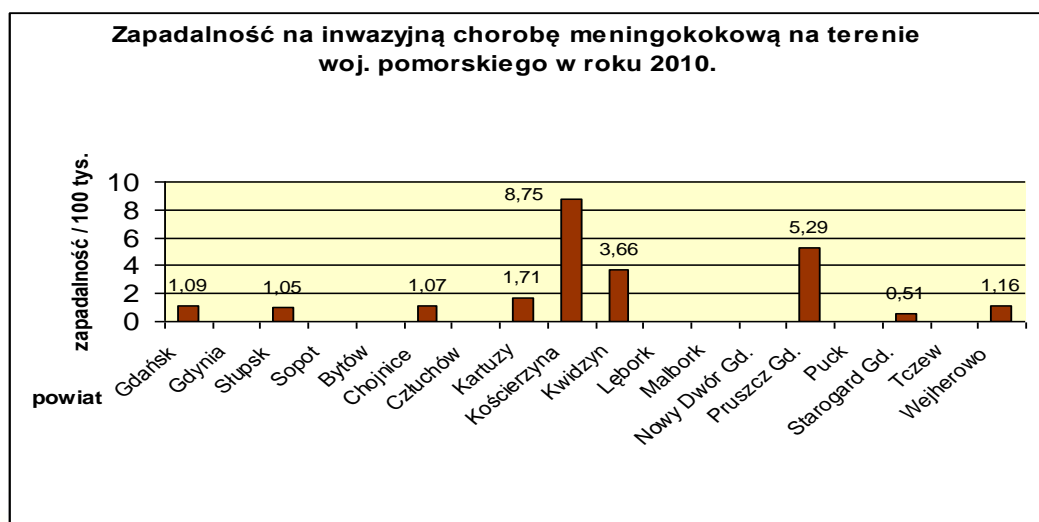
Wykres nr 1

* „ogółem” nie stanowi sumy zapaleń opon i posocznic, ponieważ u części chorych rozpoznano jednocześnie obydwie postacie inwazyjnej choroby meningokokowej,

W roku 2010 najwyższą zapadalność na chorobę meningokokową zarejestrowano w powiecie kościerskim (8,75), gdańskim (5,29) oraz kwidzyńskim (3,66), (Wykres nr 2). Wysoką zapadalność zanotowano także w powiecie nowodworskim i kościerskim. Żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej nie zarejestrowano w Gdyni, Sopocie oraz w powiecie bytowskim, człuchowskim, lęborskim, malborskim, puckim i tczewskim (Wykres nr 2)

Wykres nr 2

6. Choroby przenoszone drogą płciową.

W 2010 roku na terenie województwa pomorskiego zarejestrowano ogółem 42 przypadki zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

Tabela 4 Liczba zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową zarejestrowanych na terenie województwa pomorskiego w 2010 roku.

jednostka chorobowa		razem	w tym hospitalizowano
kiła wrodzona i kiła noworodków		1	0
kiła	pierwotna	5	1
	wtórna	10	2
	utajona wczesna	6	3
	utajona późna	0	0
	inna i nie określona	7	2
Rzeżączka		9	0
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie		0	0
Inne choroby wywołane przez Chlamydie		1	0
Inne nie rzeżączkowe zakażenia układu moczopłciowego		3	2
razem		42	10

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

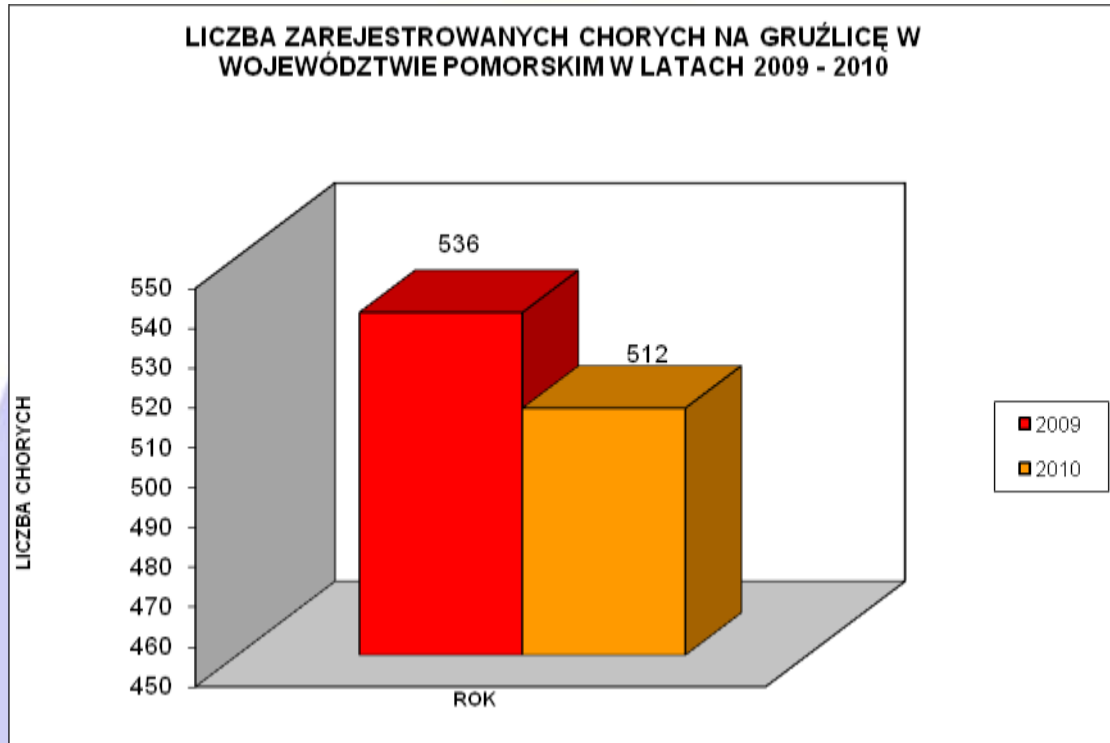
W 2010 roku zakażenie wirusem HIV wykryto na terenie województwa pomorskiego u 31 osób w porównaniu do 20 w roku 2009. Rozpoznano 28 przypadków zachorowań na AIDS, podczas gdy w 2009 roku – 26 przypadków.

7. Gruźlica

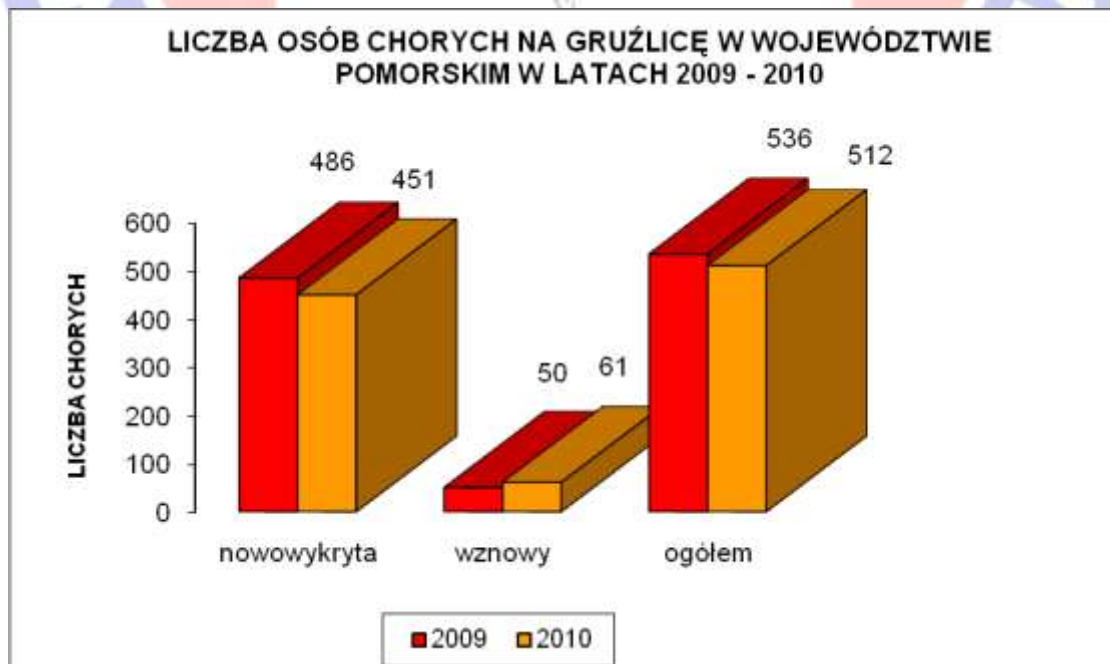
W roku 2010 w woj. pomorskim rejestracją zachorowań na gruźlicę zajmowała się Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku.

W roku 2010 zarejestrowano 512 zachorowań na gruźlicę w województwie pomorskim, dla porównania w 2009 roku zanotowano 536 przypadków. Liczby chorych ilustruje Wykres nr 3.

Wykres nr 3

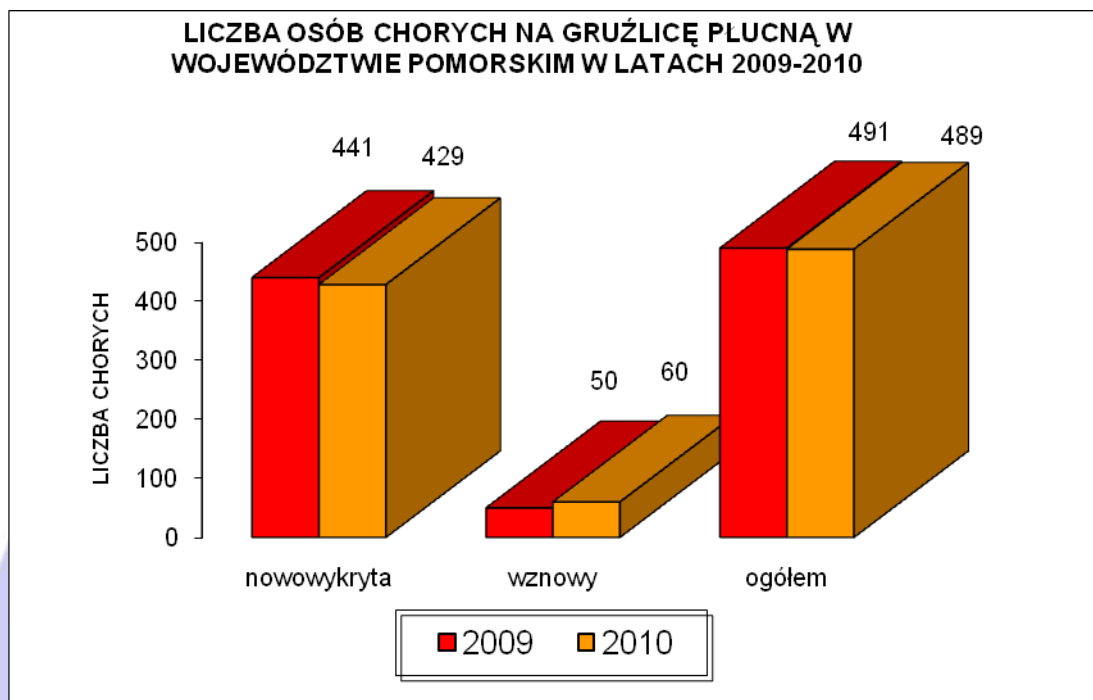
Wykres nr 4

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

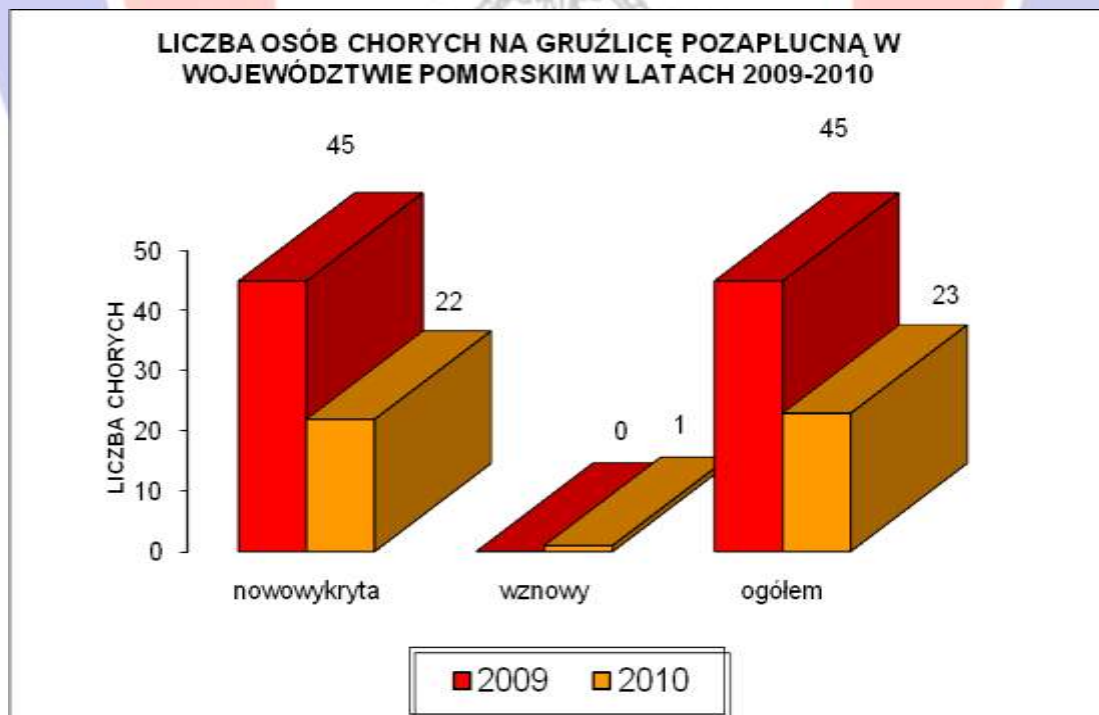
Na wykresie nr 4 przedstawiona jest liczba osób chorych na gruźlicę zarejestrowana w latach 2009 i 2010 z podziałem na liczbę przypadków nowo wykrytej gruźlicy oraz wznów. Zdecydowaną większość zachorowań stanowiły przypadki nowo wykryte.

Wykres nr 5

Wśród osób chorych na gruźlicę płucną, zarówno w roku 2010, jak i 2009 zarejestrowano znacznie więcej przypadków nowo wykrytych w porównaniu z zachorowaniami ponownymi, ww. sytuację ilustruje wykres nr 5.

Wykres nr 6

Na wykresie nr 6 przedstawiona została liczba osób chorych na gruźlicę pozapłucną zarejestrowaną w województwie pomorskim w latach 2009-2010. W 2010 roku zanotowano

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

jeden przypadek ponownego zachorowania na gruźlicę pozapłucną. Jednocześnie w 2010 roku zarejestrowano mniejszą o 50% liczbę zachorowań na gruźlicę pozapłucną w woj. pomorskim w porównaniu z rokiem 2009.

8. Ocena Stanu Sanitarnego Obiektów Lecznictwa Zamkniętego województwa pomorskiego za 2010 rok

Pion Epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego w roku 2010 sprawował nadzór nad 51 obiektami lecznictwa zamkniętego.

Zakłady Lecznictwa Zamkniętego województwa pomorskiego

1. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku ul. Dębinki 7 i 'Kliniczna' ul. Kliniczna 1a (1163 ł.et.)
2. Pomorskie Centrum Traumatologii Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 1-6 i ul. Powstańców Warszawskich 1/2 (607 ł.et.)
3. Szpital Specjalistyczny Św. Wojciecha Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gdańsku Al. Jana Pawła II 50 (570 ł.et.)
4. Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku, ul. Smoluchowskiego 18 (268 ł.et.)
5. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku ul. Srebrniki 1 (375 ł.et.)
6. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem , Szpital Dziecięcy w Gdańsku ul. Polanki 119 (176 ł.et.)
7. Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych w Gdańsku, Al. Zwycięstwa 30 (76 ł.et.)
8. Szpital „ SWISSMED” Centrum Zdrowia w Gdańsku ul. Wileńska 44 (79 ł.et.)
9. NZOZ „SWISSMED” Oddział Położniczy ul. Wileńska 44 (11 ł.et.)
10. Szpital Aresztu Śledczego w Gdańsku ul. Kurkowa 12 (84 ł.et.)
11. Wojewódzki Zespół Reumatologiczny Sopot ul. Grunwaldzka 1/3 (165 ł.et.)
12. Dom Hospicyjny „Caritas” im. św. Józefa Sopot Al. Niepodległości 632 (25 ł.et.)
13. Szpital Morski im. PCK w Gdyni ul. Powstania Styczniowego 1 (402 ł.et.)
14. Szpital Miejski im. Brudzińskiego w Gdyni ul. Radtkego 1 (406 ł.et.)
15. Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdynia ul. Powstania Styczniowego 9B (93 ł.et.)
16. „CLINICA MEDICA” Wielospecjalistyczna Klinika Zabiegowa w Gdyni ul. Mireckiego (22 ł. et.)
17. Szpital Specjalistyczny im. Ceynowy w Wejherowie ul. Jagielskiego 10 (533 ł.et.)
18. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Franciszka Żaczka w Pucku ul. 1 Maja 13 (132 ł.et.)
19. NZOZ Szpital Powiatowy w Tczewie Tczewskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. ul. 30-go Stycznia 57 ,ul. Paderewskiego 11 (250 ł.et.)
20. Szpital Rehabilitacyjny i Opieki Długoterminowej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tczewie ul. 1 go Maja 20 (72 ł.et.)
21. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o. o. - NZOZ w Malborku ul. Armii Krajowej 105/106 (162 ł.et.)
22. Szpital Polski Sztum NZOZ ul. Reja 12 (286 ł.et.)
23. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Dworze Gdańskim ul. Dworcowa 12 (72 ł.et.)
24. Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie ul. Piechowskiego 36 (449 ł.et.) z filią w Dzierżążnie ul. Szpitalna 36 (230 ł.et.)
25. Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Kartuzach ul. F. Ceynowy 7 (226 ł.et.)
26. Specjalistyczny Szpital św. Jana w Starogardzie Gdańskim ul. Bałewskiego 1 (286 ł. et)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

27. Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim ul. Skarszewska 7 (739 ł.et.)
28. Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Starogardzie Gdańskim ul. Skarszewska 7 (70 ł.et.)
29. Szpital Powiatu Bytowskiego sp. z o.o. Bytów ul. Lęborska 13 i Miastko ul. Wybickiego 13 (280 ł.et.)
30. Niepubliczny Zakład Opieki Długoterminowej – Zakład Opiekuńczo – Lecznicy Miastko ul. Wybickiego 30 (55 ł.et.)
31. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ SON” w Słupsku Oddział Psychiatryczny w Miastku ul. Wybickiego 30, (36ł.et.)
32. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ MEDICA” Oddział Reumatologii Miastko ul. Wybickiego 30 (25 ł. et.)
33. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SON” w Słupsku Oddział Opiekuńczo – Lecznicy Psychiatryczny Bytów ul. Lęborska 13 (31 ł.et.)
34. NZOZ „TEEN CHALLENGE” Chrześcijański Ośrodek Dla Osób Uzależnionych Broczyna 11, Dretyn (19 ł. et.)
35. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Człuchów ul. Szczecińska 31 (252 ł. et.)
36. Szpital Zakładu Karnego w Czarnem ul. Pomorska 1 (59 ł.et.)
37. Niepubliczny Zakład Lecznictwa Zamkniętego „Zdrowie” w Kwidzynie ul. Hallera 25 (167 ł.et.)
38. Szpital Specjalistyczny w Prabutach ul. Kuracyjna 30 (169 ł.et.)
39. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Psychiatrii” – Szpital Psychiatryczny w Prabutach ul. Kuracyjna 30 (91 ł.et.)
40. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Jasień” Prabuty ul. Kuracyjna 37 (51 ł.et.)
41. Hospicjum Kwidzyńskie im. św. Wojciecha Kwidzyn, ul. Malborska 18 a (11 ł.et.)
42. Szpital Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku ul. Węgrzynowicza 13 (291 ł.et.)
43. Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza w Chojnicach ul. Leśna 10 (380 ł.et.)
44. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mawiko” Ośrodek Leczenia Nerwic ul. Leśna 8 Chojnice (30 ł.et.)
45. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicor” Hospicjum Zwiastowania NMP ul. Strzelecka 89 Chojnice (26 ł.et.)
46. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku ul. Prof. Lotha 26 (641 ł.et.)
47. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Słupsk ul. Morcinka 20 z filią w Lubuczewie (80 ł.et.)
48. Klinika „SALUS” w Słupsku ul. Zielona 8 (18 ł.et.)
49. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SON” w Słupsku – Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Ustce (45 ł.et.)
50. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy NZOZ „Delfin” w Gardnie Wielkiej, Plac Wolności 1 (42 ł.et.)
51. Towarzystwo Opieki Paliatywnej im. J.Różyckiej w Słupsku Hospicjum Miłosierdzia Bożego ul. J.Druyffa 2 (16 ł.et.)

W 2010 r. przeprowadzono ogółem 702 kontroli w tym 57 rekontroli obiektów lecznictwa zamkniętego obejmujących zagadnienia sterylizacji, dezynfekcji, stanu technicznego, funkcjonalności oraz przestrzegania zasad reżimu sanitarnego w zakresie zwalczania zakażeń szpitalnych.

W 2010 roku wydano 12 decyzji administracyjnych, nałożono 6 decyzji płatniczych na sumę 853,50 zł i 1 mandat na kwotę 300,00zł.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Na terenie województwa pomorskiego funkcjonuje 11 Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, zlokalizowanych w:

- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku (11 łóżek etatowych) (Kliniczny Oddział Ratunkowy)
- Pomorskim Centrum Traumatologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku (14 łóżek)
- Szpitalu Miejskim im. J. Brudzińskiego w Gdyni (8 łóżek)
- Szpitalu Specjalistycznym w Wejherowie (5 łóżek)
- Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie (7 łóżek)
- Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Kartuzach (6 łóżek)
- NZOZ „Zdrowie” sp. z o.o. Szpitalu Powiatowym w Kwidzynie (6 łóżek)
- Szpitalu Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku (5 łóżek)
- Szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Łukowicza w Chojnicach (9 łóżek)
- Specjalistycznym Szpitalu Św. Jana w Starogardzie Gdańskim (6 łóżek)
- Szpitalu Powiatu Bytowskiego w Miastku (6 łóżek)

W dalszym ciągu w trakcie organizacji jest Szpitalny Oddział Ratunkowy w Szpitalu Specjalistycznym św. Wojciecha w Gdańsku-Zaspie.

Na terenie województwa pomorskiego pod nadzorem PPWIS funkcjonuje 11 Stacji dializ

- Stacja Dializ Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku (Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Oddział Hemodializ; Klinika Nefrologii Dziecięcej) (17 st. dializ.)
- Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego im. Św. Wojciecha w Gdańsku (12 stanowisk dializacyjnych)
- NZOZ Stacja Dializ Fresenius Nephrocare X w Wejherowie (18 st. dializ.)
- Stacja Dializ Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku (13 st. dializ.)
- Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie (12 st. dializ.)
- NZOZ „Dializa-Szczecinek” Stacja Dializ Miastko (9 st. dializ.)
- NZOZ Centrum Dializ Fresenius Nephro Care Stacja Dializ Nr 3 w Kwidzynie (11 st. dializ.)
- Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza w Chojnicach (11 st. dializ.)
- NZOZ „Diaverum” Gdańsk Kartuska
- Ośrodek Leczenia Chorób Nerek w Starogardzie Gdańskim (26 st. dializ.)
- Stacja Dializ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku (8 st. dializ.)

Stan techniczny szpitali jest zróżnicowany. W większości z nich przeprowadza się bieżące prace remontowe i modernizacyjne, polepszające warunki sanitarno-higieniczne w budynkach szpitalnych, polegające na odnawianiu powłok malarskich, wymianie tynków, podłóg, stolarki okiennej i drzwiowej, a także na dostosowywaniu pomieszczeń do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r.

Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wystawili decyzje administracyjne w celu wyegzekwowania poprawy stanu technicznego na oddziałach szpitalnych o złym stanie technicznym. Egzekwowanie przez Państwową Inspekcję Sanitarną poprawy stanu technicznego w placówkach napotyka jednak na trudności z powodu złej kondycji finansowej szpitali.

Stan sanitarny i reżim higieniczny w szpitalach nie budził większych zastrzeżeń. W przypadku stwierdzenia rażących nieprawidłowości natury higienicznej nakładano mandaty i w trybie natychmiastowym egzekwowano poprawę warunków sanitarnych. Bieżąca czystość w obiektach szpitalnych jest dobra.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W części obiektów utrzymaniem porządku i czystości zajmują się firmy usługowe, a w części zespół higieny szpitalnej złożony z pracowników szpitala.

W ramach nadzoru nad procesami dezynfekcji sprawdza się, czy w zakładach opieki zdrowotnej używane są środki dezynfekcyjne dopuszczone do stosowania, czy środek do dezynfekcji został właściwie dobrany, a jego stężenie robocze, czas użytkowania roztworu roboczego i czas dezynfekcji są prawidłowe.

Dezynfekcja sprzętu, narzędzi, urządzeń sanitarnych, powierzchni w szpitalach prowadzona jest prawidłowo. Podczas kontroli stwierdzono dobrą znajomość zasad i techniki zabiegów dezynfekcyjnych wśród pracowników odpowiedzialnych za te czynności.

Na terenie województwa pomorskiego w lecznictwie zamkniętym Centralne Sterylizatornie działają w:

- Szpitalu Specjalistycznym św. Wojciecha w Gdańsku,
- Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie,
- Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Chojnicach.
- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku
- Szpitalu Specjalistycznym im. Ceynowy w Wejherowie
- Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Słupsku

W wielu szpitalach trwają prace remontowe i modernizacyjne mające na celu pozyskanie dla potrzeb sterylizatorni pomieszczeń spełniających funkcję brudnej, czystej i sterylnej części, oraz łączące te części śluzy fartuchowo – umywalkowe.

We wszystkich sterylizatorniach prowadzona jest na bieżąco kontrola aparatury sterylizującej, wyniki jej tworzą dokumentację udostępnianą Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas kontroli.

Cała aparatura sterylizująca znajdująca się w województwie pomorskim jest systematycznie kontrolowana. W szpitalach prowadzi się kontrolę fizyczną, chemiczną i biologiczną. Wskaźniki biologiczne oceniające skuteczność procesów sterylizacji używane są najczęściej raz w tygodniu. bądź zgodnie z zaleceniami PZH raz w miesiącu.

Aparaty na tlenek etylenu kontroluje się testami biologicznymi podczas każdego procesu sterylizacji. Aparaty te umieszczane są w osobnych pomieszczeniach.

Stan techniczny aparatury sterylizującej na ogół jest dobry. Stary sprzęt jest sukcesywnie wycofywany z placówek służby zdrowia.

W szpitalach województwa pomorskim znajduje się ogółem 144 aparaty sterylizujące, w tym:

- 121 autoklawów
- 14 sterylizatorów niskotemperaturowych na tlenek etylenu
- 5 sterylizatorów niskotemperaturowych na formaldehyd
- 4 sterylizatorów plazmowych

Część obiektów szpitalnych ma podpisaną umowę na sterylizację z innymi obiektami.

Materiał medyczny do sterylizacji pakowany jest zgodnie z przyjętymi standardami w rękawy, torebki papierowe, papierowo – foliowe, włókninę lub papier, bądź kontenery do dużych zestawów. Do transportu materiałów sterylnych na oddziały służą specjalnie przeznaczone do tego celu wózki.

Dezynsekcje i deratyzacje na terenie szpitali wykonywane są przez dezynfektorów szpitalnych lub zakłady usługowe DDD zgodnie z potrzebami.

W związku z koniecznością dostosowania zakładów opieki zdrowotnej do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

powinny pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku w 2010 r. pozytywnie zaopiniował 14 projektów dostosowawczych i wydał 14 postanowień dla szpitali:

1. Samodzielny Publiczny ZOZ w Nowym Dworze.
2. Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych w Gdańsku – aneks dot. Poradni Rehabilitacji.
3. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Bilikiewicza w Gdańsku – aneks dot. zlewów, brudowników, wentylacji.
4. Szpital Specjalistyczny św. Wojciecha SPZOZ – Stacja Dializ.
5. Szpital Specjalistyczny św. Wojciecha SPZOZ – zmiana nazewnictwa oddziałów i przesunięcia terminów.
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital św. Jana w Starogardzie Gdańskim.
7. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o. o. NZOZ w Kartuzach.
8. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Gdańsku.
9. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie.
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital św. Jana w Starogardzie Gdańskim (dot. poradni przyszpitalnych).
11. Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy.
12. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ SON w Słupsku.
13. NZOZ Diaverum w Gdyni – aneks do programu (dot. izby przyjęć).
14. Szpital SWISSMED w Gdańsku – program dostosowawczy (dot. centralnej sterylizatorni).

W szpitalach województwa pomorskiego istnieją powołane przez dyrektorów zespoły i komitety ds. kontroli zakażeń szpitalnych. Kompetencje członków zespołów i komitetów określone są odpowiednimi zarządzeniami dyrektora lub zatwierdzonym regulaminem pracy.

We wszystkich szpitalach zatrudnione są pielęgniarki epidemiologiczne wchodzące w skład zespołów ds. kontroli zakażeń szpitalnych. Liczba pielęgniarek epidemiologicznych uzależniona jest od specyfiki szpitala. W większości zakładów na jedną pielęgniarkę przypada ustawowa liczba 200 łóżek szpitalnych.

Działalność zespołów ds. kontroli zakażeń szpitalnych polega głównie na tworzeniu procedur służących zapobieganiu zakażeniom, wdrażaniu ich w praktykę szpitalną, szkoleniu personelu medycznego z ich znajomości, monitorowaniu i rejestracji stwierdzonych zakażeń oraz szkoleniu personelu placówki w zakresie kontroli i rozpoznawania zakażeń zakładowych.

Zespoły ds. kontroli zakażeń zakładowych ze wszystkich szpitali województwa pomorskiego sporządziły półroczne i roczne raporty za 2010 rok o zakażeniach zakładowych i patogenach alarmowych, przedłożyły je kierownikom placówek, a roczne raporty przekazano właściwym Państwowym Powiatowym Inspektorom Sanitarnym. Planowanie, ocena i analizowanie skuteczności realizowanego programu kontroli zakażeń szpitalnych należy do zadań komitetów.

W 2010 roku w szpitalach województwa pomorskiego wystąpiło 37 ognisk epidemicznych zgłoszonych właściwym Inspektorom Sanitarnym. Czynniki etiologicznymi w przypadku 26 ognisk były zakażenia bakteryjne (*Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli* ESBL, *Carbapenem resistans*, *Acinetobacter baumani*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Clostridium difficile*, *Salmonella sp.*, *Klebsiella pneumoniae*), 9 ognisk miało etiologię wirusową (Rotawirusy, Norowirusy, Adenowirusy, Enterowirusy), 2 ogniska o nieustalonej etiologii.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

We wszystkich przypadkach podjęto działania mające na celu szybkie wygaszenie ogniska i nierozprzestrzenianie się czynników etiologicznych na innych pacjentów.

Zespół ds. zakażeń ściśle współpracuje ze szpitalnymi laboratoriami mikrobiologicznymi. Wspólnie określają częstotliwość wykonywanych badań czystości mikrobiologicznej. Po stwierdzeniu obecności bakterii chorobotwórczych opracowywane jest postępowanie dezynfekcyjne zgodnie z procedurami.

Podczas kontroli sanitarnych sprawdza się postępowanie zespołu w przypadku wystąpienia zakażenia szpitalnego. Wyżej wymienione zespoły opracowują plany pracy, uwzględniające szkolenie personelu medycznego na takie tematy jak:

- Epidemiologia zakażeń
- Higiena szpitalna
- Dekontaminacja rąk
- Dezynfekcji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego
- Zasady i metody sterylizacji
- Postępowanie z materiałem sterylnym
- Postępowanie po ekspozycji
- Procedury wkłuć dożylnych i stosowanie cewników naczyniowych oraz zakładanie cewników urologicznych
- Postępowanie z narzędziami po zabiegach i zużytym sprzęcie
- Postępowanie z brudną bielizną
- Postępowanie z odpadami medycznymi
- Postępowanie z systemem endoskopowym
- Zasady racjonalnej antybiotykoterapii.

Czynniki wpływające negatywnie na funkcjonalność lecznictwa zamkniętego województwa pomorskiego:

- obiekty szpitalne umieszczone są w starych budynkach, których stan techniczny budzi zastrzeżenia,
- bloki operacyjne działają bez prawidłowo zorganizowanych pomieszczeń przygotowawczych i szluz
- krzyżowanie się dróg czystych, brudnych na blokach operacyjnych i w sterylizatorniach
- sterylizatornie nie spełniają wymogów stawianych Centralnej Sterylizatorni
- przestarzały sprzęt – w tym aparatura sterylizująca
- słabe zaplecze magazynowe i socjalne placówek
- brak wydzielonych wind do transportu posiłków.

III. Oddział Higieny Komunalnej

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

1) Ocena urządzeń wodociągowych

Na terenie województwa pomorskiego w ewidencji organów PIS w roku 2010 znajdowało się 1222 urządzenia dostarczające wodę:

- a) 831 wodociągów zbiorowego w wodę w tym :
 - 551 wodociągów o wydajności $<100 \text{ m}^3/\text{dobę}$
 - 245 wodociągi o wydajności $100 - 1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
 - 31 wodociągów o wydajności $1000 - 10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
 - 4 wodociągi o wydajności $10000 - 100000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- b) 365 innych podmiotów zaopatrujących w wodę (skontrolowano 360)
- c) 26 studni publicznych (skontrolowano 3)

Podstawę zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi publiczne, które oparte są na wodach wgłębnych. Wyjątek, tak jak w poprzednich latach stanowią:

- ujęcie powierzchniowe w Straszynie zasilające wodociąg centralnym Gdańska,
- ujęcie drenażowe - "Pręgowo" - wodociąg centralny m. Gdańska,
- "Nowe Sarnie Wzgórze" - wodociąg publiczny w Sopocie.

Ciągłej dezynfekcji związkami chloru poddawana jest woda z ww. ujęcia powierzchniowego, ujęcia drenażowego „Pręgowo”, ujęć głębinowych „Sportowa” i „Kamionka” należących do wodociągu publicznego w Kwidzynie oraz wód. lok. Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. w Kwidzynie (powiat kwidzyński) i wód. lok. „Farm Frites” w Lęborku (powiat lęborski). Natomiast uj. "Nowe Sarnie Wzgórze" w Sopocie - dezynfekowane jest przy pomocy lamp UV.

Wodociągi o wydajności $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$:

W 2010 roku w województwie pomorskim oceniono i skontrolowano 551 wodociągów, z czego 117 wodociągów (21,23%) dostarczało wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym, w tym 1 pod względem bakteriologicznym:

- wodociąg publiczny Świetlino gmina Łęczyce– ogólna liczba bakterii $22\pm 2^\circ\text{C}$ po 72 h, w ilości max. $>300 \text{ jtk/ml}$ i ogólna liczba bakterii w $36\pm 2^\circ\text{C}$ po 48 h w ilości max. 62 jtk/ml .

Pod względem fizykochemicznym woda z 112 wodociągów odbiegała od wymagań sanitarnych z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz związane z tym mętność oraz barwę.

Wodociągi, w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 zostały przedstawione w pkt. nr 3).

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła **83,82%** ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o ww. wydajności.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Wodociągi o wydajności 100 - 1000 m³/dobę

W 2010 roku w województwie pomorskim oceniono 245 wodociągów znajdujących się w ewidencji, z czego **49 wodociągów (20,00%)** dostarczało wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym.

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w 49 wodociągach odbiegała od wymagań sanitarnych, głównie z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz mętność i barwę.

Wodociągi w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 zostały przedstawione w pkt. nr 3.

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła 81,33% ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o ww. wydajności.

Wodociągi o wydajności 1000 - 10000 m³/dobę

W 2010 roku w województwie pomorskim eksploatowano i oceniono 31 wodociągów, z czego 4 (12,90%) dostarczały wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym.

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w 4 wodociągach odbiegała od wymagań sanitarnych, z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu, smaku oraz mętności i barwy:

Lp.	miasto, gmina	Żelazo [µg/l]	mangan [µg/l]	jon amonowy [mg/l]	zapach	smak	barwa [mg/l]	mętność [NTU]
1	Gdańsk Osowa /wod. publ./	227	-	-	nieakceptowany	-	-	-
2	Skarszewy /wod. publ./	292	71	-	nieakceptowany	nieakceptowany	-	-
3	Prabuty /wod. publ./	-	302	0,54	-	-	-	-
4	Krynica Morska /wod. publ./	234	531	1,35	-	-	35	1,6

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła 95,36% ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o ww. wydajności.

Wodociągi o wydajności 10000 - 100000 m³/dobę

W 2010 roku w województwie pomorskim eksploatowano i oceniono 4 wodociągi:

- powiat m. Gdańsk – wod. centralny m. Gdańsk
- powiat m. Gdynia – wod. publiczny w Gdyni
- powiat m. Słupsk – wod. publiczny w Słupsku
- powiat malborski – wod. publiczny centralny Wodociąg Żuławski

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Wyżej wymienione wodociągi dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i zaopatrywały łącznie 813,150 tys. osób.

Jakość wody z czerpni ujęcia „Straszyn”, wodociągu centralnego m. Gdańsk, została zaliczona do kategorii A3 - wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. nr 204 poz.1728).

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2010 roku w województwie pomorskim oceniono 360 wodociągów z 365 znajdujących się w ewidencji, z czego 104 wodociągi (28,49 %) dostarczały wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym. Pod względem bakteriologicznym woda w 2 wodociągach nie odpowiadała wymaganiom sanitarnym (tabela poniżej):

Maksymalna liczba bakterii					
nazwa wodociągu, gmina	ogólna liczba mikroor. w 36±2°C po 48 h jtk/ml	ogólna liczba mikroor. w 22±2°C po 72 h jtk/ml	bakterie grupy coli jtk/100ml	E. coli jtk/100ml	Enterokoki jtk/100ml
powiat lęborski: wod. zakł. Farm Frites Poland S.A. Lębork	227	>300	-	-	-
powiat kościerski: wod. lok. Wentfie Fundacja Burego Misia gm. Kościerzyna	-	-	13	13	2

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w 90 wodociągach odbiegała od wymagań sanitarnych, głównie z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz mętność i barwę.

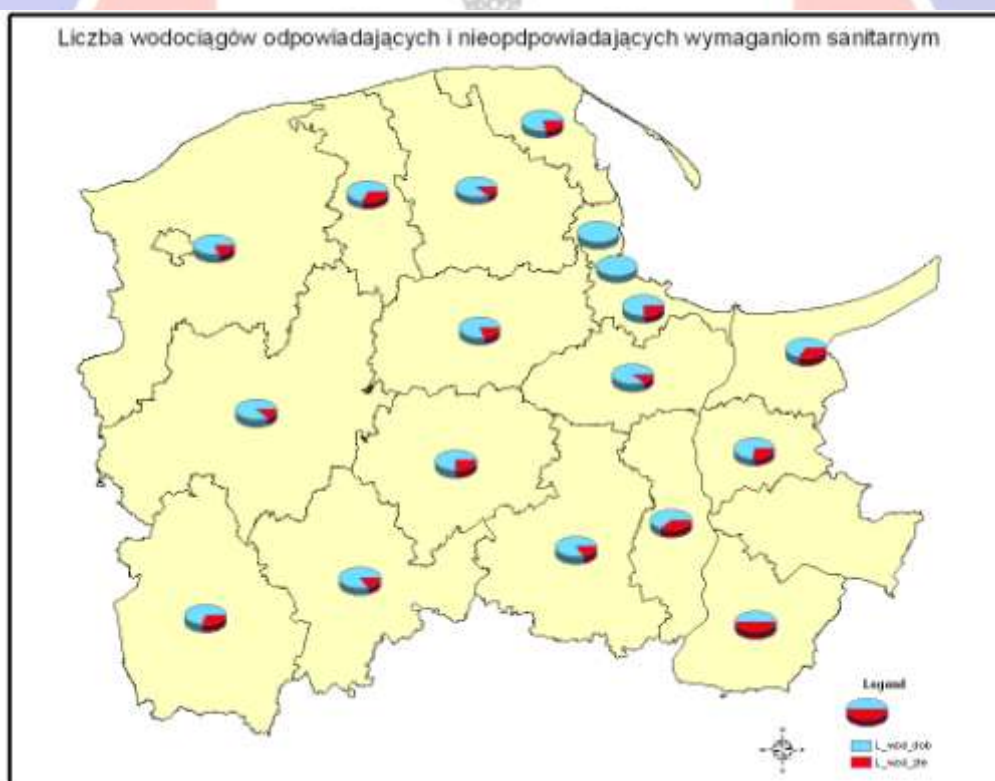
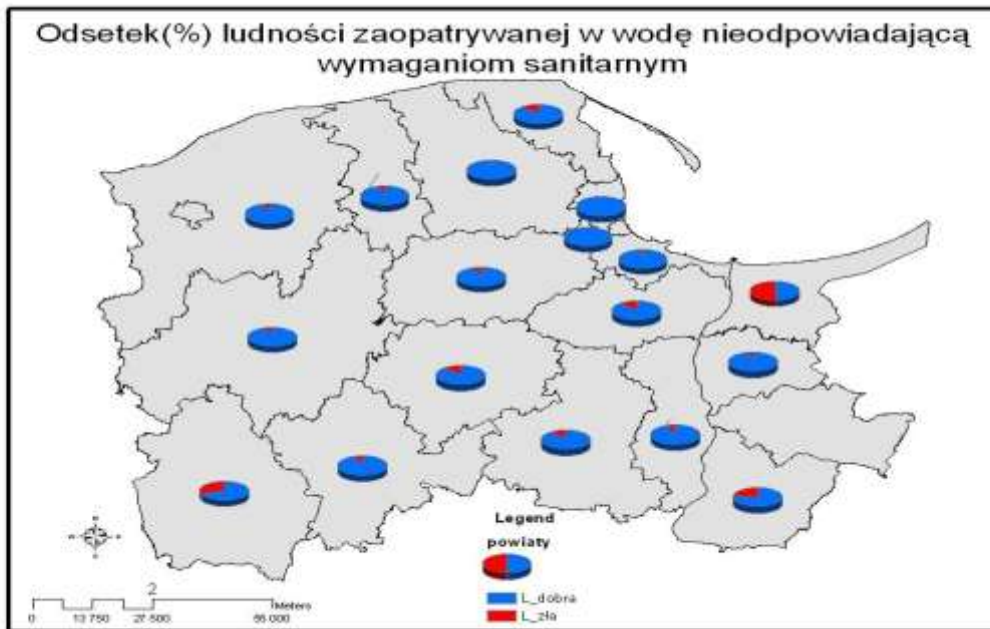
Wodociągi, w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 zostały przedstawione w pkt. nr 3.

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła 74,26% ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o ww. wydajności.

Studnie publiczne

W 2010 roku z 26 zewidencjonowanych studni publicznych, skontrolowano 3 studnie. Jakość wody w badanym zakresie nie odpowiadała wymaganiom sanitarnym w 1 studni (z uwagi na przekroczenia fizykochemiczne).

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

2) Wodociągi raportowane do UE w 2010 r.

W 2010r. 56 wodociągów zostało objętych raportem do Komisji Europejskiej, w tym 16 wodociągów zaopatrujących zakłady produkujące żywność do Unii Europejskiej.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Ocena na koniec roku DW/ZW* **	Produkcja (m3/dobę)
1	Wod. publ Bytów	Wodociągi Miejskie Bytów sp. z o. o. ul. Mickiewicza 1, 77-100 Bytów	19,164	DW	2567
2	Wod. publ Miastko	Zakład Wodociągów i Kanalizacji ul. Mickiewicza 3, 77-200 Bytów	12,76	DW	1502
3	Wod. publ Brusy	Zakład Gospodarki Komunalnej Brusy, ul. Świętopełka 20, 89-632 Brusy	10,76	DW	1170
4	Wod. publ Chojnice	Miejskie Wodociągi Chojnice sp. z o. o. Plac Piastowski 27a, 89-600 Chojnice	41,313	DW	5120
5	Wod. publ Czersk	Zakład Usług Komunalnych sp. z o. o. Czersk, ul. Leśna 11, 89-650 Czersk	12,615	DW	1175
6	Wod. publ Człuchów	Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o. o. ul. Sobieskiego 11, 77-300 Człuchów	14,641	DW	1980
7	Wod. publ Debrzno	Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Romualda Traugutta 2, 77-310 Debrzno	5,361	DW	680
8	Wod. publ Pruszcz Gdański	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp z o. o. "WiK" ul. Grunwaldzka 1 83-000 Pruszcz Gd	26,050	DW	2700
9	Wod. publ Kartuzy	Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji ul Mściwoja II nr 4, 83-300 Kartuzy	19,194	DW	2626
10	Wod. publ Małkowo	Zakład Usług Komunalnych Marian Marszałkowski w Glinczu, ul Akacyjowa 24, 83-330 Żukowo	8,000	DW	1125

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Ocena na koniec roku DW/ZW* **	Produkcja (m3/dobę)
11	Wod. publ Sierakowice	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o., ul. Kartuska 12, 83-340 Sierakowice	8,100	DW	940
12	Wod. publ Kościerzyna	P.W.i K. - "Wodociągi Kościerskie" sp. z o. o. ul. Strzelecka 30A, 83-400 Kościerzyna	23,203	DW	2675
13	Wod. publ Kwidzyn	Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne sp. z o. o. ul. Sportowa 29, 82-500 Kwidzyn	48,923	DW	6887
14	Wod. publ Prabuty	Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” sp. z o. o. ul. Kwidzyńska 15, 82-550 Prabuty	10,058	ZW	1185
15	Wod. publ Łębork	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. 84-300 Łębork ul. Pionierów 2	38,178	DW	5200
16	Wod. publ Łeba	Przedsiębiorstwo Wodociągowe "Łeba-Wicko" sp. z o.o. Nowęcín ul. Łebska 49, 84-360 Łeba	5,683	DW	1542
17	Wod. publ Malbork	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. ul. Chrobrego 31, 82-200 Malbork	40,000	DW	7882
18	Centralny Wodociąg Żuławski	Centralny Wodociąg Żuławski sp. z o. o. ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gd.	78,220	DW	60000
19	Wod. publ Sztum	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum	15,681	DW	2600

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Ocena na koniec roku DW/ZW* **	Produkcja (m3/dobę)
20	Wod. publ Dzierzgon	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. ul. Słowackiego 24, 82-440 Dzierzgoń	7,948	DW	1680
21	Wod. publ Krynica Morska	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. ul. Przyjaźni 1, 82-120 Krynica Morska	1,290	ZW	1300
22	Wod. publ Jastrzebia Góra	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "EKOWIK" sp. z o. o. ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo	3,400	DW	1359
23	Wod. publ Władysławowo	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "EKOWIK" sp. z o. o. ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo	17,490	DW	4220
24	Wod. publ Puck	Pucka Gospodarka Komunalna sp. z o. o. ul. Zamkowa 84-120 Puck	11,582	DW	1359
25	Wod. publ Mrzeżino	Urząd Gminy Puck, ul. 10 lutego 29, 84-100 Puck	6,248	ZW	569
26	Wod. publ Słupsk	Wodociągi Słupsk sp. z o. o. ul. Elizy Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk	97,00	DW	14875
27	Wod. publ Ustka	Wodociągi Ustka sp. z o. o. ul. Ogrodowa 14, 76-270 Ustka	16,28	DW	2981
28	Wod. publ Starogard Gdański	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "Star-Wik" sp. z o. o. 83-200 Starogard Gdański, ul. Lubichowska 128	49,849	DW	5500

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Ocena na koniec roku DW/ZW* **	Produkcja (m3/dobę)
29	Wod. publ Skarszewy	Gminne Wodociągi i Kanalizacja sp. z o. o. 83-250 Skarszewy, ul Polna 33	9,603	ZW	1028
30	Wod. publ Tczew	Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew	60,2	DW	8381
31	Wod. publ Pelplin	Pelkom sp. z o.o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin	13,51	DW	1450
32	Wod. publ Gniew	Zakład Usług Komunalnych ul. Wiślana 6, 83-140 Gniew	7,29	DW	888
33	Wod. publ Wejherowo	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	47,472	DW	5510
34	Wod. publ Gościcino	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	11,877	DW	1320
35	Wod. publ Reda-Rumia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	60,653	DW	6560
36	Wod. publ Luzino	Urząd Gminy Luzino ul. Ofiar Sztutthofu 11 84-242 Luzino	7,528	DW	717
37	Gdańsk-Wodociąg Centralny	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	409,222	DW	64490
38	Gdańsk - Osowa	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	11,900	ZW	2328
39	Wod. publ Gdynia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	245,418	DW	38000

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Ocena na koniec roku DW/ZW* **	Produkcja (m3/dobę)
40	Wod. publ Sopot	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	36,9	DW	8126
41	Bytów Wodociąg publiczny Trzebielino zaopatrujący AROMAT- SNACK **		883	DW	155
42	Lębork Wodociąg zakładowy FARM FRITES *		0	ZW	993
43	Gdańsk wodociąg zakładowy Spółdzielni Mleczarskiej MAĆKOWY *		0	DW	909
44	Gdańsk wodociąg zakładowy ZPC BAŁTYK sp. z o.o. *		0	DW	365
45	Kwidzyn WZPOW sp. z o.o. Kwidzyn *		0	ZW	1365
46	Słupsk Wodociąg zakładowy STOLON *		0	DW	640
47	Słupsk Wodociąg zakładowy POMORZANKA *		0	DW	185
48	Słupsk Wodociąg Duninowo – MORPOL *		0	DW	1200
49	Słupsk Wodociąg Włynkówko – ŁOSOSŃ *		0	DW	400
50	Słupsk Wodociąg Głobino INTERFRYZ – KUSOWO *		0	DW	90
51	Słupsk Zakład mleczarski Kobylnica		0	DW	80
52	Chojnice PPL "Las" Brusy, ul. Gdańska 9		0	DW	19
53	Strzelno Leszek Treppa Przetwórnia Warzyw I owoców LEMONKA		0	ZW	5
54	Połczyno "NATMAR"		0	DW	5
55	Kościerzyna Zakłady Mięsne		0	DW	100
56	Zduny RSP "KOOPEROL"		300	DW	178

*indywidualne ujęcie wody zaopatrujące zakłady produkujące żywność do UE

**wod. publiczny zaopatrujący w wodę zakład produkujący żywność do UE

***DW/ZW – dobra woda/zła woda

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

3) Wykaz urządzeń w których jakość wody nie odpowiada wymaganiom sanitarnym określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. nr 61 poz. 417 z późn, zm.)

➤ *Ponadnormatywna zawartość fluorków w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2010 roku (NDS = 1,5 mg/l):*

Powiat gdański

- Trutnowy II gm. Cedry Wielkie (3,8 mg/l) - zaopatruje w wodę 21 osób
- Koszwały – Zakład Rolny gm. Cedry Wielkie - zaopatruje w wodę 240 osób

(decyzja derogacyjna do dnia 28.02.2011 r. - w roku 2010 ponadnormatywnych fluorków nie stwierdzono.)

Miasto Gdańsk

- Gdańsk – Stocznia Gdańsk S.A. (1,7 mg/l) – zaopatruje 1900 pracowników,
- Gdańsk - G.Z.F. Fosfory Sp. z o.o (1,6 mg/l) – zaopatruje 288 pracowników,
- Gdańsk – Stocznia Remontowa (1,6 mg/l) – zaopatruje 1800 pracowników,
- Gdańsk – Sobieszewo – Świbno (max 2,2 mg/l) – zaopatruje 3445 osób

Powiat tczewski

- Tczewskie Łąki gm. Tczew (max 2,10 mg/l) – od 16.08.2010r wodociąg podłączony do wodociągu Tczew
- Małe Walichnowy gm. Gniew (max 1,64 mg/l) – od 31.07.2010r wodociąg podłączony do wodociągu Wielkie Walichnowy
- Wielkie Walichnowy gm. Gniew (max 2,41 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Małe Walichnowy, Międzyłęź, Kuchnia i Polskie Gronowo gm. Gniew - 1697 osób
- Wielki Garc gm. Pelplin (max. 1,73 mg/l) - zaopatruje 289 osób

Powiat malborski

- Mątwy Wielkie gm. Miłoradz (max. 1,8 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowość Matwy Małe – 625 osób
- Miłoradz gm. Miłoradz (max. 1,80 mg/l) - zaopatruje 1489 osób
- Kraśniewo gm. Malbork – ponadto zaopatruje w wodę miejscowość Cisy – zaopatruje 333 osoby (decyzja derogacyjna do dnia 31.12.2011 r. - w roku 2010 ponadnormatywnych fluorków nie stwierdzono.)

Powiat sztumski

- Piekło gm. Sztum (max. 2,0 mg/l) - zaopatruje 300 osób
- Czermin gm. Sztum (max. 2,0 mg/l) - zaopatruje 110 pracowników,
- Biała Góra gm. Sztum (max. 1,90 mg/l) - zaopatruje 230 osób

➤ *Ponadnormatywna zawartość azotanów w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2010 roku (NDS = 50mg/l):*

Powiat człuchowski

- Głędowo gm. Człuchów (max 53,00 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Jęczniki Małe, Jęczniki Wielkie gm. Człuchów - 1247 osób

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Powiat słupski

- Płocko gm. Kępage (max. 64,57 mg/l) – zaopatruje 185 osób,
- Grabkowo II gm. Potęgowo (max. 58,51 mg/l) – zaopatruje 170 osób,
- Gałęzów gm. Dębica Kaszubska (max 62,45 mg/l) – zaopatruje 208 osób,
- Rębowo gm. Potęgowo (max. 54,44 mg/l) – zaopatruje 112 osób

➤ *Ponadnormatywna zawartość azotynów w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2010 roku (NDS = 0,100mg/l):*

Miasto Gdańsk

- Gdańsk – Pleniewo-Wiślinka (max 0,58 mg/l) – zaopatruje 1217 osób (w tym 250 mieszkańców Płoni Wielkiej)

➤ *Ponadnormatywna zawartość boru w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2010 roku (NDS = 1mg/l):*

Powiat kwidzyński

- Głina gm. Sadlinki (max 1,14 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Nebrowo Małe, Rusinowo – 735 osób,
- WZPOW p. z o.o. Kwidzyn (max 1,22 mg/l) – zaopatruje 440 pracowników

Powiat sztumski

- Biała Góra gm. Sztum (max. 2,37 mg/l) - zaopatruje 230 osób
- Piekło gm. Sztum (max. 1,8 mg/l) - zaopatruje 300 osób

Powiat tczewski

- Wielkie Walichnowy gm. Gniew (max 1,30 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Małe Walichnowy, Międzyżęz, Kuchnia i Polskie Gronowo gm. Gniew - 1697 osób
- Małe Walichnowy gm. Gniew (max 1,52 mg/l) – od 31.07.2010r wodociąg podłączony do wodociągu Wielkie Walichnowy

4) Działalność kontrolno – represyjna

W roku 2010 r. w wyniku działań z nadzoru nad zaopatrzeniem ludności w wodę, wydano:

- 328 decyzji administracyjnych w celu poprawy jakości wody,
- 394 decyzji rachunkowych,
- 85 upomnień,
- 20 tytułów wykonawczych,
- 53 postanowień o nałożeniu grzywny,

Ponadto opracowano:

- 1250 ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- rozpatrzono 62 interwencje na jakość wody (słuszność 21 interwencji została potwierdzona badaniami wody)

5) Wykaz Przedsiębiorstw Wodociągowo – Kanalizacyjnych na terenie woj. pomorskiego

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
powiat bytowski	
1	Wodociągi Miejskie Bytów Sp. z o. o. ul. Mickiewicza 1, 77-100 Bytów
2	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Miastko, ul. Mickiewicza 3, 77-200 Miastko
3	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej Dąbrówce
4	Zakład Usług Komunalnych w Trzebielinie
	Zakład Usług Wodnych Słupsk
6	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe, Dariusz Kuik Studziński
7	Konserwacja Wodociągu I Sprzedaż Wody, Ewa Wirkus
8	Usługi Wodociągowe, Irena Redo
powiat chojnicki	
9	Miejskie wodociągi Sp. z o. o. Pl. Piastowski 27 a, 89-600 Chojnice
10	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o. o., ul. Stycznia 56 a, 89-600 Chojnice
11	Zakład Gospodarki Komunalnej ul. Bolta 10, 89-632 Brusy
12	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. ul. Leśna 11, 89-650 Czersk
powiat człuchowski	
13	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Człuchowie, ul. Sobieskiego 11, 77-300 Człuchów
14	Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie
15	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie, ul. Traugutta 2, 77-310 Debrzno
16	Przedsiębiorstwo Wodno – Kanalizacyjne Sp. z o. o. o. w Czarnem, ul. Kościuszki 42,
17	Zakład Gospodarki Komunalnej w Przechlewie, ul. Człuchowska 26, 77-320 Przechlewo
18	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rzeczenicy, ul. Człuchowska 11, 77-304 Rzeczenica
19	Zakład Gospodarki Komunalnej w Koczale, ul. Zielona 2, 77-220 Koczała
powiat m. Gdańsk	
20	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
21	Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „Unikom” Sp. z o. o., ul. Budowlanych 31, 80-298 Gdańsk
powiat m. Gdynia	
22	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o. ul. Witomińska 29, 83-311 Gdynia
23	Stocznia Gdynia S.A., ul. Czechosławska 3, 81-969 Gdynia
powiat kartuski	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
24	Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kartuzach, ul. Mściwoja II 4, 83-340 Kartuzy
25	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Kartuska 12, 83-340 Sierakowice
26	Zakład Usług Komunalnych, Marian Marszałkowski, Glinicz, ul. Akacyjowa 24, 83-330 Żukowo
27	Zakład Komunalny w Stężycy, ul. Jana II Sobieskiego 31, 83-322 Stężycza
28	Gminny Zakład Remontowo – Usługowy, ul. Ceramiczna 1, 83-314 Somonino
29	“Radbur” Sp. z o.o., ul. Spółdzielców 1, 83-314 Somonino
powiat kościerski	
30	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. „Wodociągi Kościerskie” , ul. Strzelecka 30A, 83-400 Kościerzyna
31	Zakład Komunalny w Dziemianach, ul. 8 Marca 3, 83-425 Dziemiany
32	Komunalny Zakład Budżetowy w Starej Kiszewie, ul. 6-go Marca 2b, 83-430 Stara Kiszewa
33	Zakład Komunalny Gminy Kościerzyna Stare Nadleśnictwo 5, 83-400 Kościerzyna
34	Gmina Karsin, ul. Długa 22, 83-440 Karsin
35	Gmina Lipusz, ul. Derdowskiego 7, 83-424 Lipusz
36	Gmina Liniewo, ul. Dworcowa 3, 83-420 Liniewo
37	Gmina Nowa Karczma, ul. Kościerska 9, 83-404 Nowa Karczma
38	ZPS “Lubiana” SA w Łubianie, 83-407 Łubiana
39	Dom Pomocy Społecznej w Cisewiu 35, 83-440 Karsin
powiat kwidzyński	
40	Przedsiębiorstwo Wodociągowo – Kanalizacyjne Sp. z o. o., ul. Sportowa 29, 82-500 Kwidzyn
41	Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji i Ciepłownictwa „Pewik” Sp. z o. o. ul. Kwidzyńska 15, 82-550 Prabuty
42	Zakład Budżetowy „Pomezania”, ul. Lipowa 1, 82-420 Ryjewo
43	Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei, ul. Kwidzyńska 27, 82-520 Gardeja
44	Zakład Usług Wielobranżowych Tadeusz Kawka, ul. Grudziądzka 13, 82-522 Sadlinki
45	ECO Malbork sp. z o.o., ul. Sikorskiego 39A, 82-200 Malbork
powiat lęborski	
46	Przedsiębiorstwo Wodociągowe „Łeba – Wicko” Sp. z o. o., ul. Łebska 49, 84-360 Łeba
47	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Pionierów 2, 84-300 Łębork
48	Gminny Zakład Usług Komunalnych, ul. Młynarska 10, 84-351 Nowa Wieś Lęborska

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
49	Zakład Gospodarki Komunalnej, 84-352 Wicko
50	Urząd Gminy Cewice, ul. W. Witosa 16, 84-312 Cewice
powiat malborski	
51	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Malborku ul. Chrobrego 31, 82-200 Malbork
52	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Sztumie, ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum
53	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dzierzgoniu, ul. Słowackiego 24, 82-440 Dzierzgoń,
54	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. w Nowym Dworze Gd., ul. Warszawska 28a,
55	Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu, ul. Główna 5, 82-213 Miłoradz
56	Zakład Gospodarki Komunalnej w Mikołajkach Pom., 82-433 Mikołajki Pomorskie
57	Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Targu, 82-410 Stary Targ
58	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Dzierzgoniu, 82-450 Stary Dzierzgoń
59	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Malborku, ul. Solskiego 1, 82-200 Malbork
powiat nowodworski	
	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. w Nowym Dworze Gd., ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gdański
60	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krynicy Morskiej, ul. Przyjaźni 1, 82-120 Krynica Morska
powiat pucki	
61	Pucka Gospodarka Komunalna Sp. z o. o. , ul. Zamkowa 6, 84-100 Puck
62	Krokowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o., Żarnowiec 76, 84- 112 Żarnowiec
63	Zespół Zakładów Obsługi Miasta, Zakład budżetowy w Helu, ul. Kuracyjna 3, 84-150 Hel
64	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „PEKO” Sp. z o. o., ul. Chrzanowskiego 44, 81-198 Kosakowo
	„PEWIK” Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. 81-963 Gdynia, ul. Witomińska 29
65	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji “EKOWIK” Sp. z o. o., ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo
powiat gdański	
	Saur Neptun Gdańsk S.A., ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
66	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WiK” Sp. z o. o., ul. Grunwaldzka 1, 83-000 Pruszcz Gd.
67	„Eksplloatator” Sp. z o. o., ul. Na Skarpie 9, 83-010 Straszyn
68	„Reknica” Sp. z o. o., ul. Leśna 12, 83 – 050 Kolbudy

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
69	„Wema” S. C. Władysław Girsztowt, Marek Ullmann, ul. Tczewska 2, 83-032 Pszczółki
70	Zakład Gospodarki Komunalnej I Mieszkaniowej, ul. Gdańska 12, 83-034 Trąbki Wielkie
71	ZUK WEMA Sp. Z o.o., ul. Tczewska 10A, 83-032 Pszczółki
powiat słupski	
72	Wodociągi Słupsk Sp. z o.o., ul. Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk
73	Wodociągi Ustka Sp. z o.o., ul. Ogrodowa 14, 76-270 Ustka
74	Zakład Energetyki Ciepłej w Kępicach, ul. Bielaka 8, 77-230 Kępice
75	Zakład Usług Wodnych w Słupsku Sp. z o.o., ul. Szczecińska 86, 76-200 Słupsk
76	Zakład Gospodarki Komunalnej w Jezierzycach, ul. Kolejowa 5, 76-219 Jezierzycy
77	Zakład Usług Publicznych w Potęgowie, ul. Głuszyńska 10, 76-230 Potęgowo
78	Zakład Gospodarki Komunalnej w Smołdzinie, ul. Bohaterów Warszawy 30, 76-214 Smołdzino
79	Zakład Gospodarki Komunalnej w Dębnicy Kaszubskiej, ul. Zjednoczenia 48d, 76-248 Dębница Kaszubska
80	Zakład usług Publicznych Głównicy Sp. z o.o., ul. Słupska 21, 76-220 Głównicy
81	Zakład Gospodarki Komunalnej w Damnicy, ul. Górna 1, 76-230 Damnica
powiat m. Sopot	
	Saur Neptun Gdańsk S.A., ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
powiat starogardzki	
82	STAR WiK Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, ul. Lubichowska 128, 83 – 200 Starogard Gdański
83	Gminne Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o., ul. Polna 33, 83 – 250 Skarszewy
powiat wejherowski	
	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o., ul. Witomińska 29, 83-311 Gdynia
84	Gniewińskie Przedsiębiorstwo Komunalne w Kostkowie, 84-251 Kostkowo 3
powiat tczewski	
85	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tczewie, ul. Czatkowska 8, 83 – 100 Tczew
86	Invest-Kom Sp. z o. o. w Gniewie, ul. Wiślana 6, Gniew
87	„Pelkom” Pelplin Sp. z o.o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin
88	„Energoagva” S.C., Al. Zwycięstwa 3f/6, 83-110 Tczew

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
89	„Pecol” E. Bober Rożental ul. Ks. Pasierba 14, 83-130 Pelplin (eksploatator) “RESTAL-AGRI” Sp. z o.o. w Kulicach
90	Spółdzielnia Kółek Rolniczych, ul. Wodna 12, 83-120 Subkowy,
91	Urząd Gminy w Morzeszczynie, ul. 22 lipca 4, Morzeszczyn

6) Wykaz Laboratoriów o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonych przez PIS woj. pomorskiego

Lp.	Nazwa i adres organizacji macierzystej	Nazwa i adres laboratorium	Nr certyfikatu akredytacji/ Data ważności akredytacji	Organ zatwierdzający numer i data zatwierdzenia
1	COVER Krystyna i Witold Pawlak Spółka Cywilna ul. Sikorskiego 108 a 84 -200 Wejherowo	COVER Krystyna i Witold Pawlak S.C. ul. Sikorskiego 108a 84 -200 Wejherowo	AB 911/ 11.05.2012	PPIS w Wejherowie SE.NS.- 30/4710/279/AG/10 22.12.2010r.
2	Laboratorium J.S. Hamilton Poland LTD sp. z o.o. ul. Indyjska 13, 81-404 Gdynia	Laboratorium J.S. Hamilton Poland LTD sp. z o.o. ul. Indyjska 13, 81-404 Gdynia	AB 079 / 26.02.2011r.	PGIS w Gdyni SE.HK - 30/4710/11/1/10 10.12.2010r.
3	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	Laboratorium Wody PEWIK Gdynia Sp. z o.o. ul. Platynowa 17, 81-032 Gdynia	AB 697 / 06.04.2014r.	PPIS w Gdyni NK-4710/26/2010 17.12.2010r.
4	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	Laboratorium Centralne Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	AB 216 / 28.11.2013r.	PPIS w Gdańsku SE.HK- 30/4710/154/KA/10 18.02.2010r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa i adres organizacji macierzystej	Nazwa i adres laboratorium	Nr certyfikatu akredytacji/ Data ważności akredytacji	Organ zatwierdzający numer i data zatwierdzenia
5	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew	Laboratorium Badania Wody i Ścieków ul. Czatkowska 8, 83-100 Tczew	AB 813 / 10.09.2011r.	PPIS w Tczewie SE - XVI/094/28/MA/09 28.12.2009r.
6	Wodociągi Słupsk, Sp. z o.o, ul. Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk	Laboratorium Badania Wody i Ścieków, Pracownia Badania Wody, ul. Westerplatte 54 B, 76-200 Słupsk	-	PPIS w Słupsku SE- PPIS-073/41/10 18.08.2010r
7	Instytut Morski w Gdańsku, ul. Długi Targ 41/42, 80-830 Gdańsk	Instytut Morski w Gdańsku Laboratorium Zakładu Ochrony Środowiska, ul. Benzynowa1, 80-830 Gdańsk	AB 646 / 31.08.2013 r.	PPIS w Gdańsku SE.HK- 30/4710/36/KA/10 15.01.2010r.
8	Centralny Wodociąg Żuławski sp. z o.o. ul. Warszawska 28a, 82- 100 Nowy Dwór Gdański	Laboratorium Badania Wody w Ząbrowie 82-220 Stare Pole	-	PPIS w Malborku SE.NS-30- 4710/19/MJ/10 20.01.2010r.
9	Wodociągi Miejskie Bytów Sp. z o.o. ul. Mickiewicza, 77-100 Bytów	Laboratorium Oczyszczania Ścieków w Przyborzycach	-	PPIS w Bytowie SE.HK- 30/4710/60/10 24.11.2010r.

Szczegółowy zakres badań wykonywanych w ww. laboratoriach znajduje się na stronie www.wsse.gda.pl

7) Zgody na odstępowanie wydane w 2010 r.

a) pierwsze zgody na odstępowanie:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	PPIS	nazwa urzędnika wodociągowego	jednostka odpowiedzialna za jakość wody	parametr na który wydana została zgoda na odstępstwo	produkcja wodociągu m ³ /dobę	liczba zaopatrzonej ludności w wodę	termin wydanej zgody na odstępstwo
1.	Tczew	wod. Małe Walichnowy*	"Pelkom" Sp. z o. o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin	bor	160 m ³ /dobę	740	05.07.2013 r.
2.	Słupsk	wod. Grąbkowo II gm. Potęgowo	Zakład Usług Publicznych Z.B. ul. Głuszyńska 10, 76-230 Potęgowo	azotany	16,1 m ³ /dobę	150	30.06.2013 r.
3.	Tczew	wod. Wielki Garc	Pelkom Sp. z o. o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin	fluor	28 m ³ /dobę	299	02.08.2013 r.
4.	Malbork	wod. Biała Góra gm. Sztum	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum	bor fluor	25 m ³ /dobę	250	31.09.2013 r.

**uchylona decyzją PPIS w Tczewie nr SE-XVI-094/6-1/MA/10 z dnia 27.09.2010 r. z uwagi na fakt, że z dniem 04.08.2010 r. Spółka PELKOM rozpoczęła zakup wody od Przedsiębiorstwa wod. INVEST -KOM w Gniewie tj. z wod. Wielkie Walichnowy, który objęty jest 2 decyzjami derogacyjnymi tj. na fluorki i bor (z 2008 r. oraz z 2009 r.)*

b) drugie zgody na odstępstwo wydane przez PPWIS:

Lp.	nazwa urzędnika wodociągowego	jednostka odpowiedzialna za jakość wody	parametr na który wydana została zgoda na odstępstwo	produkcja wodociągu m ³ /dobę	liczba zaopatrzonej ludności w wodę	termin wydanej zgody na odstępstwo
1.	wod. Płocko gm. Kępice	Zakład Usług Wodnych Sp. z o. o. ul. Szczecińska 86, 76-200 Słupsk	azotany	10,0 m ³ /dobę	49	31.12.2012 r.
2.	wod. grupowy Gdańsk Sobieszewo - Świbno uj. Sobieszewo	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	fluorki	400m ³ /dobę	2150	12.11.2013 r.
3.	wod. Oczyszczalnia Wschód - rejon dostawy dzielnica Płonia Wielka w Gdańsku	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	azotyny	124,8 m ³ /dobę	250	31.12.2013 r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

8) Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne:

Lp.	PPIS	nazwa urządzenia wodociągowego	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne
1	Tczew	wod. Małe Walichnowy*	Budowa SUW
2.	Słupsk	wod. Grąbkowo II gm. Potęgowo	Podłączenie sieci do wodociągu i lub budowę SUW na istniejącym ujęciu
3.	Tczew	wod. Wielki Garc	Budowa SUW
4.	Malbork	wod. Biała Góra gm. Sztum	Przebudowa SUW
5.	PPWIS	wod. Płocko gm. Kępice	Likwidacja ujęcia wody w Płocku i budowa nowego wodociągu Pustowo – Płocko w ramach projektu "Rozbudowa systemu wodno – kanalizacyjnego Aglomeracji Kępice, Biesowice, Ciecholub, Pustowo, Płocko i Przytocko".
6.	PPWIS	wod. grupowy Gdańsk Sobieszewo - Świbno uj. Sobieszewo	planowana inwestycja w latach 2011-2013, jest związana z połączeniem sieci wodociągowej Wyspy Sobieszewskiej i Płoni Wielkiej z tzw. centralnym systemem wodociągowym Gdańska w ramach Gdańskiego Projektu Wodno – Ściekowego etap II (GPWŚ2).
7.	PPWIS	wod. Oczyszczalnia Wschód - rejon dostawy dzielnica Płonia Wielka w Gdańsku	planowana inwestycja w latach 2011-2013, jest związana z połączeniem sieci wodociągowej Wyspy Sobieszewskiej i Płoni Wielkiej z tzw. centralnym systemem wodociągowym Gdańska w ramach Gdańskiego Projektu Wodno – Ściekowego etap II (GPWŚ2).

9) Mikrozanieczyszczenia w wodzie przeznaczanej do spożycia

W wodzie wodociągów woj. pomorskiego, w roku 2010 wykonano łącznie **14953** oznaczenia parametrów określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61 poz. 417 z późn. zm.), (liczba ta nie zawiera oznaczeń azotanów i azotynów).

Dla dostaw wody raportowanych do Komisji Europejskiej (tj. produkujących powyżej 1000 m³ wody/dobę lub przeznaczonych dla więcej niż 5 000 osób oraz dla ujęć wody w zakładach produkujących żywność na eksport), bezwzględnie planowano badania zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku nr 5 cytowanego wyżej rozporządzenia. Dla pozostałych dostaw wody, badania MP wykonywane były bez oznaczeń benzenu, 1,2 – dichloroetanu oraz pestycydów. Przeprowadzone ww. badania jak również wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały przekroczenia jedynie w zakresie zawartości fluorków oraz boru. (pkt 3. oceny)

Maksymalne wartości przebadanych parametrów przedstawia poniższa tabela:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	oznaczany parametr	2009	2010	NDS*
1.	Akryloamid [$\mu\text{g/l}$]	0,0014	nw	0,10
2.	Antymon [mg/l]	0,00309	0,0048	0,005
3.	Arsen [mg/l]	0,0033	0,0099	0,010
4.	Benzen [$\mu\text{g/l}$]	0,18	0,14	1,0
5.	benzo(a)piren [$\mu\text{g/l}$]	0,003	0,004	0,010
6.	Bor [mg/l]	2,03	2,37	1,0
7.	chlerek winylu [$\mu\text{g/l}$]	0,2	0,18	0,50
8.	Chrom [mg/l]	0,001	0,043	0,050
9.	Cyjanki [mg/l]	0,008	0,042	0,050
10.	1,2 -dichloroetan [$\mu\text{g/l}$]	0,25	0,9	3,0
12.	Fluorki [mg/l]	4,0	3,8	1,5
13.	Kadm [mg/l]	0,0009	0,0027	0,005
14.	Miedź [mg/l]	0,05	0,556	2,0
15.	Nikiel [mg/l]	0,0034	0,019	0,020
16.	Ołów [mg/l]	0,0034	0,025	0,025
18.	Σ pestycydów [$\mu\text{g/l}$]	0,093	0,1224	0,50
19.	Rtęć [mg/l]	0,00044	0,00078	0,001
20.	Selen [mg/l]	0,01	0,001	0,010
21.	Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu [$\mu\text{g/l}$]	6,1	7,07	10
22.	Σ WWA [$\mu\text{g/l}$]	0,078	0,080	0,10
23.	Σ THM [$\mu\text{g/l}$]	98,1	58,4	100

* Najwyższe dopuszczalne stężenie określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz U. nr 61 poz. 417 z późn. zm.)

Mikrozanieczyszczenia w wodzie uj. Czarny Dwór i Lipce wod. centralnego m. Gdańsk.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo – Kanalizacyjnej w Gdańsku, na podstawie opracowanych w marcu 2010 r. dokumentacji projektowych na wykonanie rurociągu odprowadzającego wody z pompowaniem barierowym ze studni 15 B na ujęciu "Czarny Dwór" oraz nr 17 i 18 na ujęciu "Lipce", zostały wydane pozwolenia na budowę. W wyniku postępowania przetargowego zostanie wyłoniony wykonawca planowanych robót w terminie do końca marca 2011 r.

W celu identyfikacji źródeł zanieczyszczeń na ujęciu "Czarny Dwór" i "Zaspa" wykonano sieć otworów obserwacyjnych (52 piezometry) do monitorowania wód podziemnych zgodnie z Projektem monitoringu osłonowego ujęcia "Czarny Dwór" i "Zaspa" w Gdańsku. Spółka GIWK wspólnie z Gminą Gdańsk oraz AQUA – Sopot Sp. z o. o. zawarły w dniu 17.12.2010 r. Porozumienie w zakresie przygotowywania, realizacji i finansowania pierwszego cyklu badań pt. "Ocena stanu dynamiki i jakości wód podziemnych na terenie Gdańska i Sopotu". W ramach tego przedsięwzięcia zlecono Państwowemu Instytutowi Badawczemu w Gdańsku wykonanie w latach 2011 -2012 cyklicznych badań stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych w wytypowanych otworach obserwacyjnych

(271 studni i piezometrów) na terenie obu gmin, obejmujących m. in. sieci monitoringu osłonowego ujęć "Czarny Dwór", "Zaspa" oraz "Lipce".

Głównym celem badań jest:

- rozpoznanie aktualnego stanu dynamiki wód podziemnych, w tym głównych kierunków przepływu wód i zasięgu lejów depresji wokół ujęć komunalnych.
- ocena jakości wód podziemnych. Rozpoznanie aktualnego stanu zagrożenia ingresją wód słonych do warstw wodonośnych od strony Zatoki Gdańskiej, kanałów portowych i Martwej Wisły.
- identyfikacja ognisk zanieczyszczeń zagrażających wodom podziemnym.

Wyniki badań monitoringowych umożliwią oszacowanie zasięgu występowania skażenia na ujęciach "Czarny Dwór" i Lipce, przybliżenie lokalizacji jego źródła oraz podjęcie skutecznych działań ochronnych.

W wodzie podawanej do sieci z obydwu ujęć nie stwierdzono dotychczas przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, określonych w cyt. wyżej rozporządzeniu.

10) Wnioski

1. Niezbędne jest podjęcie natychmiastowych działań, w celu zabezpieczenia uj. Czarny Dwór i Lipce wodociągu centralnego miasta Gdańsk przed rozprzestrzenieniem się zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego w warstwach wodonośnych.
2. Poprawa jakościowego zaopatrzenia w wodę dzielnic m. Gdańska Sobieszewo - Świbno i Osowa:
 - a) podjęcie działań dla wyeliminowania dostarczania mieszkańcom dzielnicy m. Gdańska – Sobieszewo - Świbno wody o nieodpowiedniej jakości - ponadnormatywny fluor;
 - b) wprowadzenie uzdatniania wody z ujęcia w Gdańsku - Osowej celem eliminacji siarkowodoru oraz związków żelaza.
3. Konieczne jest podjęcie działań w celu spowodowania pilnej wymiany ołowianych przyłączy w instalacjach wodociągowych na terenie miasta Gdańska. W 2010 roku wymieniono 327 przyłączy. Niewymienionych zostało łącznie 231 przyłączy.
4. Wskazane byłoby przestrzeganie zasady, aby woda podawana do sieci wodociągowej z poszczególnych ujęć posiadała tylko śladowe ilości związków żelaza oraz uwzględnienie tego wymogu na etapie projektowania SUW. Pozwoli to wyeliminować zakłócenia w eksploatacji sieci wodociągowych.
5. Konieczne jest podjęcie działań dla spowodowania poprawy jakości wody wodociągów publicznych, zakładowych i lokalnych w zakresie redukcji związków żelaza, manganu oraz amoniaku poprzez:
 - a) modernizację SUW w przypadku konieczności jej rozbudowy
 - b) zabezpieczenie właściwej pracy SUW
 - c) budowę SUW tam, gdzie aktualnie ich nie ma, a woda podawana do sieci wymaga uzdatniania.
6. Zaostrzenie w październiku 2000 r. rygorów sanitarnych w zakresie dopuszczalnych stężeń zw. żelaza, manganu i mętności w wodzie spowodowało bardzo istotny wzrost ilości urządzeń wodnych dostarczających wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym.
7. Wprowadzenie do obowiązkowego monitoringu jakości wody badań fizyko- chemicznych w sieci wodociągowej (kurki konsumenckie) również wpłynęło na wzrost ilości urządzeń dostarczających wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym (dotyczy to tej grupy

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

objektów, w których woda podawana do sieci odpowiadała wymaganiom sanitarnym, a na skutek złego stanu sanitarnego sieci i złej jej eksploatacji w punktach czerpalnych wody u konsumentów stwierdza się istotne jej pogorszenie).

8. Problemy jakości wody w kurkach konsumenckich są problemami złożonymi i mogą wynikać nie tylko ze złej jakości wody dostarczanej przez firmę wodociągową, ale istotna też tu jest eksploatacja wewnętrznej sieci wodociągowej, jak również jej warunki techniczne (miejsca stagnacji, niewłaściwe materiały itd.)

9. Konieczne jest podjęcie działań systemowych w celu podniesienia wiedzy merytorycznej pracowników firm wodociągowych w zakresie prawidłowej eksploatacji ujęć, SUW oraz sieci wodociągowej, w tym jej czyszczenia i dezynfekcji.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

➤ **Ustępy publiczne**

W 2010r. na terenie woj. pomorskiego w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 196 ustępów publicznych, w tym 167 stałych i 29 tymczasowych. Skontrolowano 192 szalety zewidencjonowane (97%).

Przeprowadzono ogółem 641 kontroli sanitarnych szaleatów publicznych zewidencjonowanych.

Ponadto skontrolowano, nie objęte ewidencją, 282 ustępy ogólnodostępne, zlokalizowane w marketach, kinach, teatrach, stacjach benzynowych itp.

W okresie od maja do września 2010 r. wzmożono nadzór sanitarny nad ww. obiektami.

Ustępy publiczne						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/ kwotę	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś					
165	31	192	641	1/ 300	6	9

Nieprawidłowości stanu sanitarnego stwierdzono w 1 szalecie. Osobę winną zaniedbań higienicznych ukarano mandatem karnym w wysokości 300 zł.

W 2010r. do organów PIS wpłynęły 2 interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego toalet w hipermarkecie Real w Gdańsku i toalety na plaży miejskiej nad jeziorem Lubowidzkim (pow. Lębork). Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości sanitarnych.

W związku z przygotowaniem do EURO 2012 przedstawiciele PPIS w Gdańsku uczestniczyli w komisyjnych kontrolach stanu technicznego ustępów publicznych wraz z inspektorami technicznymi Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że niektóre ustępy wymagają remontu kapitalnego.

W roku 2010 wystawiono ogółem 6 decyzji administracyjnych nakazowych oraz 9 decyzji ustalających opłatę za przeprowadzone czynności kontrolne na łączną kwotę 655zł.

Podobnie jak w latach ubiegłych PPIS w Kościerzynie, wystąpił do Burmistrza Miasta oraz Wójtów Gmin powiatu kościerskiego w sprawie braku stałych szaleatów publicznych na terenie gmin.

Szczegółową ocenę szaleatów publicznych w sezonie turystycznym 2010 zawiera „Ocena stanu sanitarnego tras, miejscowości i obiektów turystycznych w sezonie letnim 2010” nr SE.NS-30/472/0313/28/KW/10 z dnia 29.09.2010r., przekazana Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

➤ **Domy Pomocy Społecznej**

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego w 2010r. znajdowało się ogółem 81 domów pomocy społecznej, w tym 49 nadzorowanych przez PPIS i 32 nadzorowane przez PPWIS. Niektóre domy pomocy społecznej posiadają kilka obiektów w różnych lokalizacjach, w związku z tym liczba podmiotów różni się od liczby obiektów.

Przeprowadzono ogółem 123 kontrole sanitarne tych obiektów, w tym 92 przez PPIS i 31 przez PPWIS.

Nieprawidłowości stanu sanitarnego stwierdzono w Domu Pomocy Społecznej w Glinczu pow. Kartuzy, w pomieszczeniach do prania i suszenia bielizny. Osobę winną zaniedbań ukarano mandatem karnym w wysokości 200zł.

We współpracy z Pomorskim Urzędem Wojewódzkim w Gdańsku przeprowadzono kompleksowe kontrole sanitarne w 3 obiektach, pełniących funkcję całodobowej opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Ww. obiekty działały bez wymaganego zezwolenia Wojewody. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały szereg nieprawidłowości. PPIS w Gdańsku wszczął postępowanie administracyjne w sprawie braku dostosowań budynków do funkcji DPS oraz nałożył 3 mandaty karne za niewłaściwe prowadzenie żywienia zbiorowego. Niezależnie od powyższego postępowanie w sprawie ww. obiektów prowadzi Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku.

Domy Pomocy Społecznej, w większości koedukacyjne, zlokalizowane są w budynkach wolno stojących lub w kompleksach budynków innego przeznaczenia, zmodernizowanych tak, by spełniały potrzeby ich mieszkańców. Większość DPS przystosowana jest dla osób niepełnosprawnych. Większość DPS posiada pokoje 1,2 i więcej osobowe, odpowiednio wyposażone, ze wspólnymi węzłami sanitarnymi, na każdym piętrze, natomiast w pokojach są tylko umywalki. Pokoje z własnymi węzłami sanitarnymi (WC, natryski, wanna, umywalka) są głównie w obiektach nowych.

Z informacji uzyskanych od poszczególnych PPIS wynika, że zdecydowana większość DPS posiada dobry stan sanitarno-techniczny. W wielu obiektach prowadzone były bieżące remonty i modernizacje.

DPS w Żukowie, posiadający zły stan sanitarno-techniczny, zostanie przeniesiony do nowego budynku w 2011r.

Opieka pielęgniarska jest zapewniona w dużych obiektach całodobowo, natomiast w małych obiektach w wyznaczonym czasie. Opiekę medyczną zapewniają zakłady opieki zdrowotnej, prywatne gabinety lekarskie, zabiegowe i rehabilitacyjne zlokalizowane w pobliżu. W niektórych DPS przyjmują lekarze różnych specjalności, zwykle raz w tygodniu lub w miarę potrzeb.

Gospodarkę bielizną i odpadami prowadzono prawidłowo.

W 2010r. kontrolowano również noclegownie i schroniska dla bezdomnych. W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami stanu sanitarno-technicznego w noclegowni Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot” w Gdańsku, PPIS w Gdańsku wystawił decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarnego z terminem wykonania zarządzeń do 31.03.2011r. W pozostałych noclegowniach nie stwierdzono uchybień stanu sanitarnego.

W druku GUS MZ-46 wykazano 2 DPS ze złym stanem sanitarno – technicznym.

➤ Obiekty hotelarskie i turystyczne

W 2010r. na terenie woj. pomorskiego w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w. znajdowało się **990** obiektów, w tym:

- 145 hoteli

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- 1 motel
- 24 pensjonaty
- 31 kempingów
- 2 domy wycieczkowe
- 70 schronisk, schronisk młodzieżowych i pól biwakowych
- 717 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W grupie, innych obiektów świadczących usługi hotelarskie, znajdowały się obiekty nie posiadające nadanej kategorii, w tym ośrodki wypoczynkowe.

Skontrolowano ogółem **960** obiektów (**97%**) i przeprowadzono ogółem **1711** kontroli sanitarnych.

Kontrolowano ponadto pokoje gościnne i gospodarstwa turystyczne nie objęte ewidencją.

Obiekty hotelarskie i turystyczne						
hotele	motele	pensjonaty	kempingi	domy wycieczkowe	Schroniska pola biwakowe	inne
145	1	24	31	2	70	717

Obiekty hotelarskie i turystyczne						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/kwotę	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś					
593	397	960	1711	21/5500	5	46

Większość skontrolowanych obiektów posiadała właściwy stan sanitarny. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli to: uchybienia w gospodarce bielizną, brudne pomieszczenia sanitarne, pokoje dla gości i korytarze oraz magazyny bielizny. Osoby winne zaniedbań ukarano mandataми karnymi. Nałożono ogółem 13 mandatów na łączną kwotę 5500zł.

Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno - technicznego wystawiono łącznie 5 decyzji administracyjnych. Ponadto niektórzy PPIS wydawali decyzje ustalające opłaty za czynności kontrolne.

PPIS w Sopocie wszczął postępowanie egzekucyjne i nałożył grzywnę w wysokości 300zł w celu przymuszenia do wykonania obowiązków nałożonych wcześniejszą decyzją na Hotel Chiński.

W 2010r. do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wpłynęły 4 interwencje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego omawianych obiektów. Kontrole sanitarne przeprowadzone wskutek interwencji wykazały ich słuszność w 1 przypadku.

Szczegółową ocenę obiektów hotelarskich i turystycznych. zawiera „Ocena stanu sanitarnego tras, miejscowości i obiektów turystycznych w sezonie letnim 2010” nr SE.NS-30/472/0313/28/KW/10 z dnia 29.09.2010r. przekazana Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W druku GUS MZ-46 wykazano łącznie 46 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

➤ Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2010 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej było ogółem **2597** zakładów usługowych, w tym:

- 1185 zakładów fryzjerskich
- 503 zakłady kosmetyczne
- 316 zakładów odnowy biologicznej
- 17 zakładów tatuażu
- 576 innych zakładów (więcej niż jedna usługa)

W porównaniu do roku 2009 przybyło ogółem 125 zakładów usługowych.

Skontrolowano ogółem **2472 zakłady (95%)**

Przeprowadzono łącznie **4552** kontrole sanitarne.

Zakłady fryzjerskie i kosmetyczne									
ewidencja					skontrl	liczba kontrol	mandaty/ kwotę	decyzje	złe w GUS
fryzjer.	kosme.	odnowa biol.	tatua.	inne					
1185	503	316	17	576	2472	4552	69/14350	23	50

W większości obiektów stosuje się bieliznę jednorazowego użytku. W zakładach usługowych stosujących bieliznę wielokrotnego użytku, bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych i oznakowanych szafkach, natomiast bielizna brudna składowana jest w odpowiednio oznakowanych pojemnikach.

Dezynfekcję przyborów oraz narzędzi przeprowadza się w plastikowych lub szklanych pojemnikach z pokrywkami, a następnie płucze się pod bieżącą wodą. Narzędzia wielokrotnego użytku, których stosowanie powoduje naruszenie ciągłości tkanek, po każdym użyciu poddaje się dezynfekcji, a następnie myje i sterylizuje.

Sterylizacja narzędzi odbywa się poza zakładami, na podstawie umów podpisanych z placówkami służby zdrowia. Nieznaczna liczba zakładów posiada autoklawy. Przechowywanie sterylnych narzędzi nie budziło zastrzeżeń.

W zakładach, gdzie powstają odpady zanieczyszczone krwią lub wydzielinami opracowano stosowne instrukcje postępowania.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarce odpadami stałymi i ściekami.

Zaplecza socjalne zakładów, to najczęściej wydzielone pomieszczenia, z szafami dwudzielnymi na odzież ochronną i osobistą oraz kąciakiem do spożywania posiłków.

Niektóre stare zakłady ze względu na małą powierzchnię posiadają jedno pomieszczenie, prowizorycznie podzielone na część usługową i socjalno- magazynową.

Podczas kontroli sanitarnych zakładów usługowych najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak środka dezynfekcyjnego lub jego nieprawidłowe stężenie,
- niewłaściwy pojemnik na środek dezynfekcyjny lub brak właściwego oznakowania,
- brudne narzędzia i brak bieżącej czystości pomieszczeń i stanowisk pracy,
- brak segregacji odzieży, nieporządek w szafach personelu,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- nieprawidłowe przechowywanie bielizny czystej i brudnej.

Za nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego nałożono ogółem 69 mandatów karnych na łączną kwotę 14350zł.

Celem poprawy stanu sanitarno - technicznego ww. zakładów wydano ogółem 23 decyzje administracyjne. Zarządzenia 12 decyzji zostały wykonane, pozostałe postępowania są w toku.

W druku GUS MZ-46 wykazano łącznie 50 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

Szczegółową Informację podsumowującą nadzór nad świadczeniem usług w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej w 2010r. na terenie województwa pomorskiego przekazano do GIS pismem nr SE.NS-30/472/0313/32/KW/10 w dniu 8.11.2010r.

➤ **Baseny**

W 2010r. w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się ogółem 86 basenów krytych, w tym 4 parki wodne oraz 28 basenów odkrytych. Z czego 6 basenów krytych i 1 basen odkryty nadzoruje PPWIS. W stosunku do roku ubiegłego ewidencja zwiększyła się o 13 obiektów (9 basenów krytych, 1 park wodny i 3 baseny odkryte).

Baseny kryte przeważnie zlokalizowane są na terenach szkół i hoteli, natomiast baseny odkryte położone są na terenach ośrodków wypoczynkowych i w obiektach hotelarskich.

Duża liczba obiektów posiada dodatkowe urządzenia atrakcji wodnych np. jacuzzi oraz pomieszczenia odnowy biologicznej tj.: gabinety masażu, sauny, solaria, siłownie, hydromasaż, fizykoterapia, sale do ćwiczeń, itp. We wszystkich obiektach znajdują się regulaminy określające warunki korzystania z basenów.

Baseny kryte wyposażone są w poczekalnię i szatnię na odzież wierzchnią, posiadają także prawidłowe zaplecze higieniczne tj.: przebieralnie, kabiny ustępowe oraz natryski.

W obiektach, w których oferuje się ręczniki wydzielono szafy lub pomieszczenia na czystą bieliznę. Ręczniki brudne przechowywane są w workach, a następnie przekazywane bezpośrednio do pralni lub do magazynu bielizny brudnej.

Wszystkie obiekty posiadają wydzielone miejsca i/lub magazyny do przechowywania środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych.

Ścieki z omawianych obiektów odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej.

Odpady komunalne gromadzi się w pojemnikach plastikowych z pokrywami, wyłożonych workami foliowymi. Ich wywozem na wysypiska zajmują się wyspecjalizowane firmy, które posiadają specjalistyczny sprzęt transportowy przeznaczony do tego celu.

PPIS w Sopocie w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego w celu przymuszenia Centrum Sopot sp. z o.o. do wykonania obowiązku nałożył grzywnę na kwotę 2000zł.

Ponadto PPWIS w ramach nadzoru bieżącego nad basenami wystąpił do Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska o przedłożenie informacji dotyczącej planowanego harmonogramu remontów basenów.

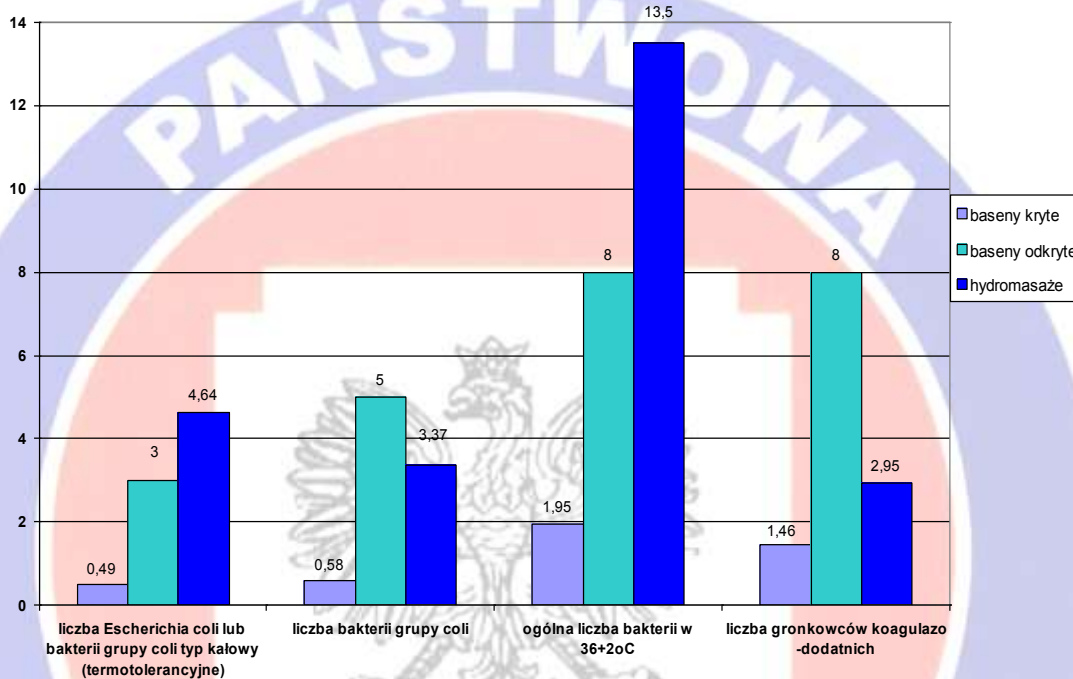
Do PPWIS wpłynęła jedna interwencja dotycząca złego stanu sanitarno-technicznego basenu. Przeprowadzono kontrolę, podczas której stwierdzono zaleganie płatków farby na dnie basenu. Polecono zlikwidować nieprawidłowości.

Do oceny jakości wody w basenach kąpielowych oraz w basenach z hydromasażem przyjęto następujące wskaźniki:

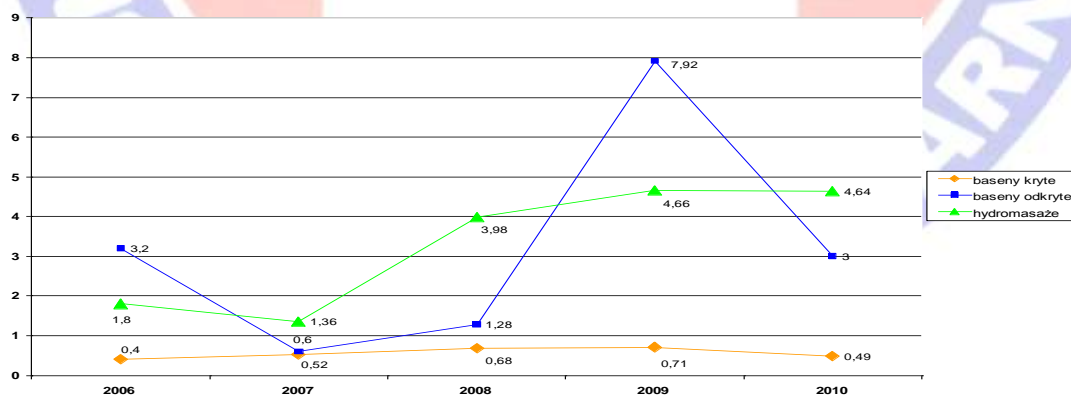
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- liczba Escherichia coli lub bakterii grupy coli typ kałowy (termotolerancyjne),
- liczba bakterii grupy coli
- ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C
- liczba gronkowców koagulazo -dodatnich
- zawartość chloru wolnego.

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie poszczególnych parametrów (w%)

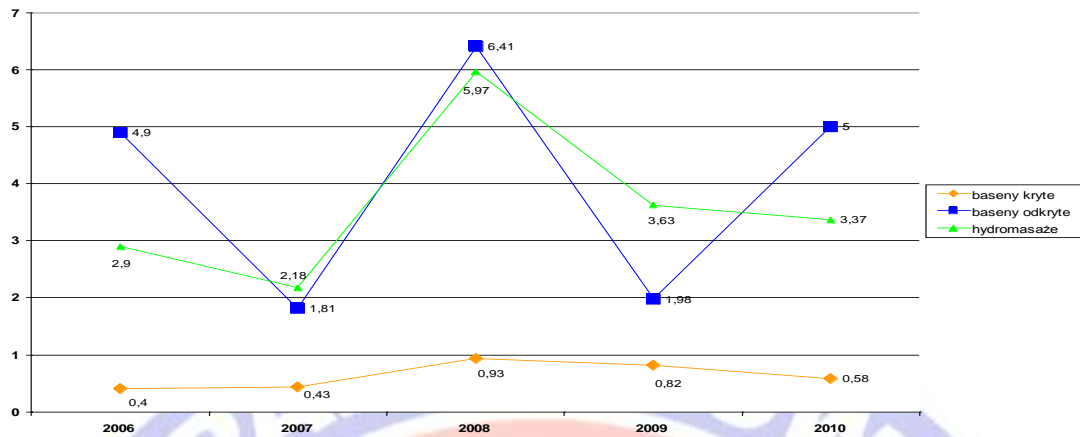

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań E.coli lub bakterii grupy coli typu kałowego (termotolerancyjne) w %

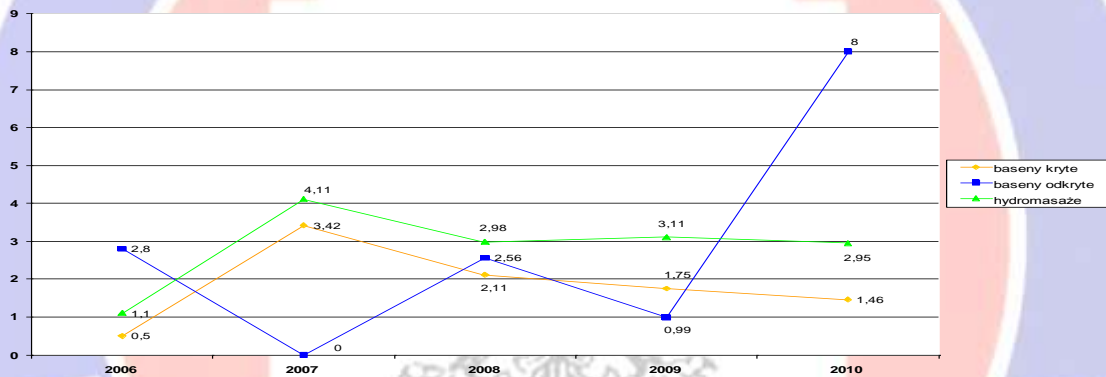

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

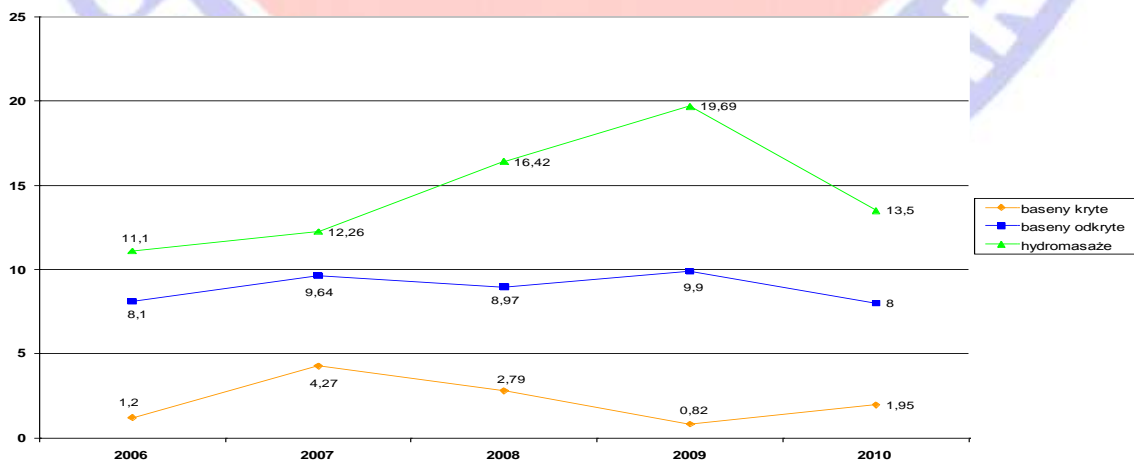
Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań bakterii grupy coli w %

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań gronkowców koagulazo - dodatnich w %

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań ogólnej liczby bakterii w 36+2C

➤ Baseny kryte

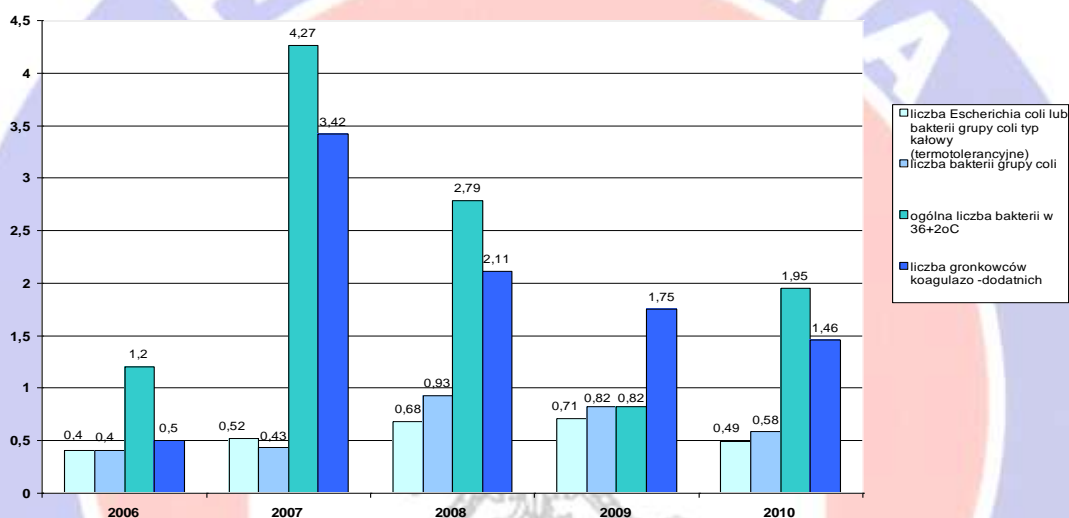
W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- liczba E. coli lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – **5** badań na **1026** pobranych próbek, co stanowi **0,49** % ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – **6** badań na **1026** pobranych próbek, co stanowi **0,58%** ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ w 1 ml wody – **20** badania na **1026** pobranych próbek, co stanowi **1,95** % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – **15** badań na **1026** pobranych próbek, co stanowi **1,46** % ogółu badań,

Ponadto w **284** na **1032** pobranych próbek stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi **27,52** % ogółu badań. Chlor wolny poniżej 0,3mg/l stwierdzono w **41** badaniach (**3,97%** ogółu badań) a w **243** badaniach stwierdzono powyżej 0,6mg/l (**23,55%** ogółu badań).

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań poszczególnych parametrów w % w latach 2006-2010

➤ **Baseny odkryte**

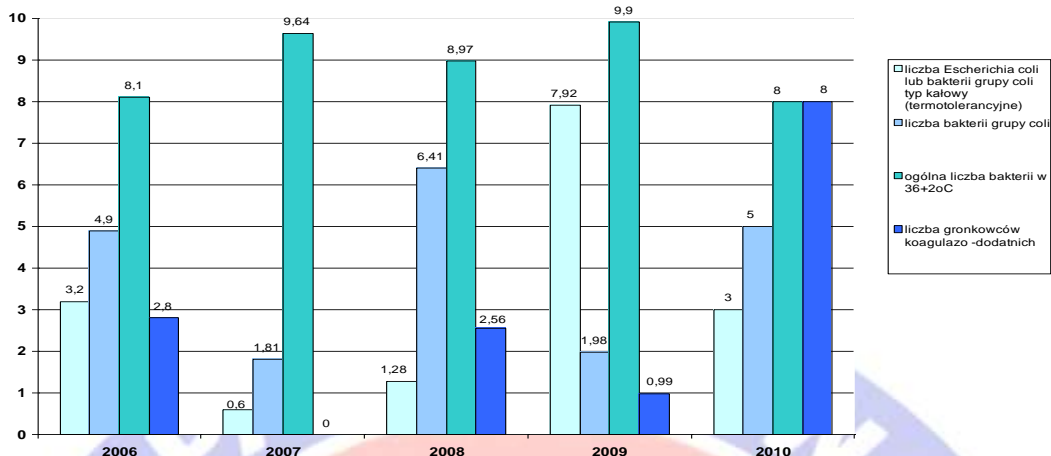
W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

- liczba E. coli lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – 3 badania na 100 pobranych próbek, co stanowi 3,00 % ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – 5 badań na 100 pobranych próbek, co stanowi 5,00% ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ w 1 ml wody – 8 badań na 100 pobranych próbek, co stanowi 8,00 % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – 8 badań na 100 pobranych próbek, co stanowi 8,00 % ogółu badań

Ponadto w 69 na 100 pobranych próbek stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi 69,00 % ogółu badań. Chlor wolny poniżej 0,3mg/l stwierdzono w 6 badaniach (6,00% ogółu badań) a w 63 badaniach stwierdzono powyżej 0,6mg/l (63,00% ogółu badań).

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań poszczególnych parametrów w % w latach 2006-2010

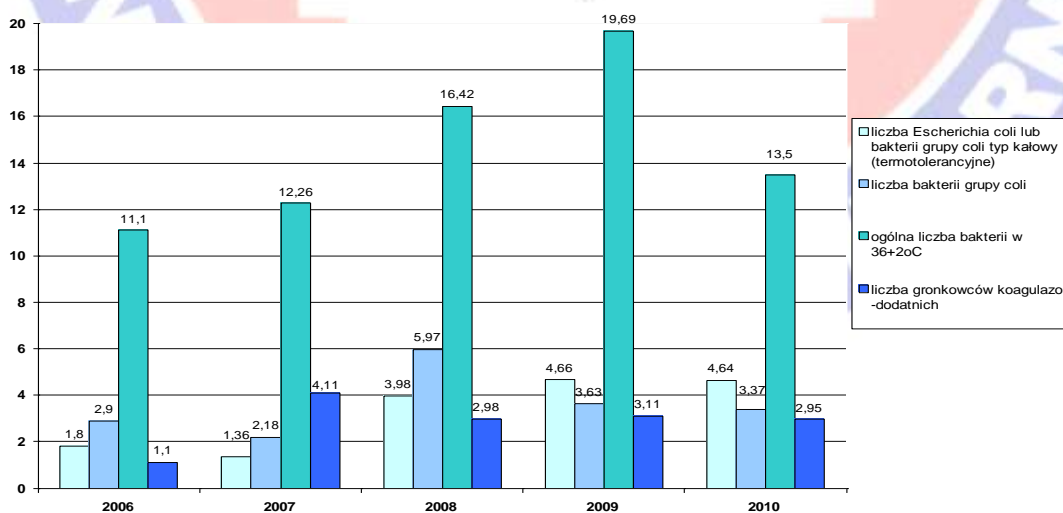
➤ Baseny z hydromasażem

W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

- liczba E. coli lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – 8 badań na 237 pobranych próbek, co stanowi 4,64 % ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – 11 badań 237 pobranych próbek co stanowi 3,37 % ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w 37°C w 1 ml wody – 32 badań na 237 pobranych próbek, co stanowi 13,50 % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – 7 badań na 237 próbek pobranych próbek, co stanowi 2,95 % ogółu badań

Ponadto w 90 badaniach na 235 pobranych próbek stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi 38,30 % ogółu badań, z czego 13,62% badań stanowiły wartości chloru wolnego poniżej 0,7mg/l.

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań poszczególnych parametrów w %

Dużym

utrudnieniem w prowadzonym nadzorze jest brak przepisów prawnych określających wymagania sanitarne dla jakości wody w tych obiektach.

➤ Kąpieliska

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

❖ **Plaże:**

W roku 2010 stan sanitarno - porządkowy strzeżonych plaż nadmorskich i śródlądowych był zadowalający.

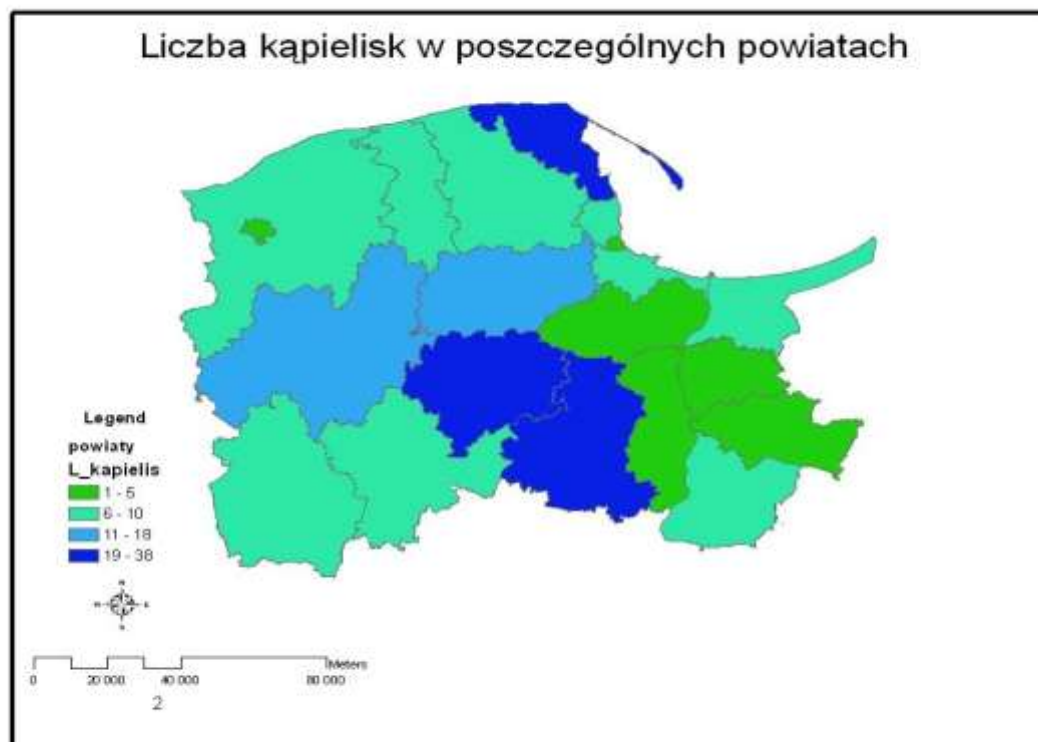
Plaże były sprzątane codzienne, a ich zaopatrzenie w ilość pojemników na odpady zwiększono w czasie trwania sezonu letniego. Przy kąpieliskach morskich i śródlądowych ustawiono przenośne kabiny WC lub korzystano z szaletów w pobliskich punktach gastronomicznych. Brak minimum sanitarnego zaobserwowano na terenach kąpielisk niezorganizowanych.

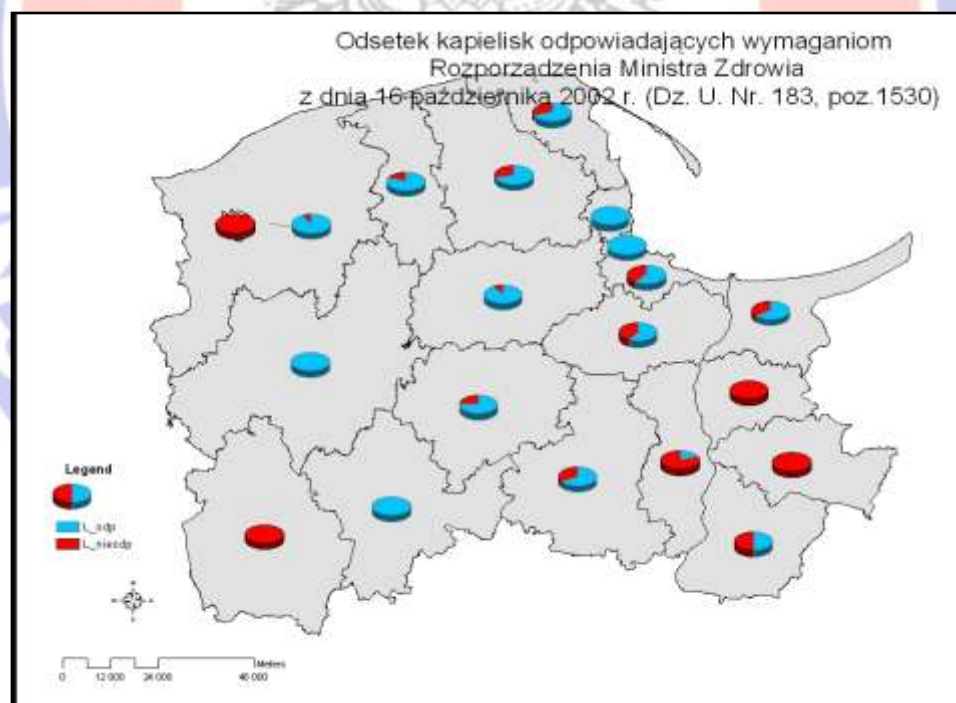
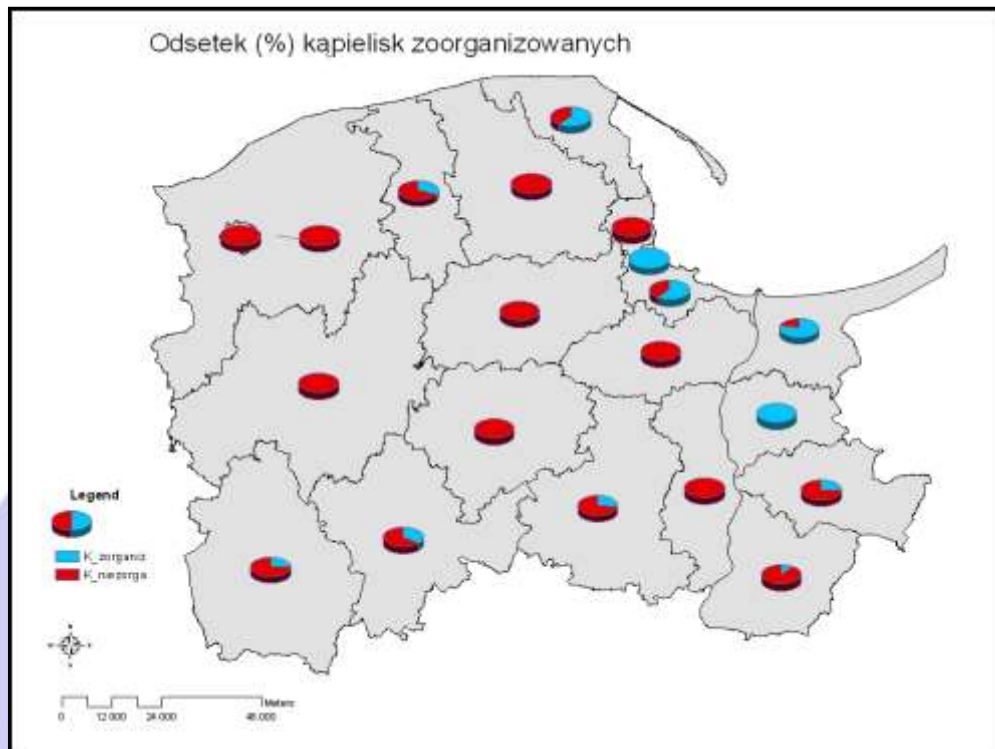
PPIS w Sopocie, podobnie jak w latach ubiegłych przeprowadził na plaży w Sopocie kampanię informacyjną na temat sinic i glonów.

Kąpieliska nie dopuszczone do kąpeli wyposażono w tablice informacyjne o zakazie kąpeli.

W sezonie letnim do organów PIS wpłynęło 5 interwencji dotyczących zanieczyszczeń plaż i terenów przyplażowych (2 interwencje w Starogardzie Gdańskim dotyczące zakwitnięcia sinic na jeziorze Kłąbie, 3 interwencje w Nowym Dworze Gdańskim, dotyczące czystości plaży w Krynicy Morskiej, Jantarze oraz Stegnie). W Starogardzie Gdańskim zostały wystawione komunikaty i orzeczenia o nieprzydatności wody do kąpeli. Poinformowano o tym władze samorządowe, właścicieli ośrodków wypoczynkowych zlokalizowanych przy kąpieliskach i lokalną prasę. PPIS w Nowym Dworze Gdańskim dokonał wizji lokalnych pod kątem stanu sanitarno-porządkowego. Jak wykazały ww. wizje w miejscowości Stegna zaobserwowano porzucane śmieci, butelki, puszki, reklamówki. Administratorowi plaży polecono usunięcie ww. nieprawidłowości w trybie natychmiastowym.

Jakość wody

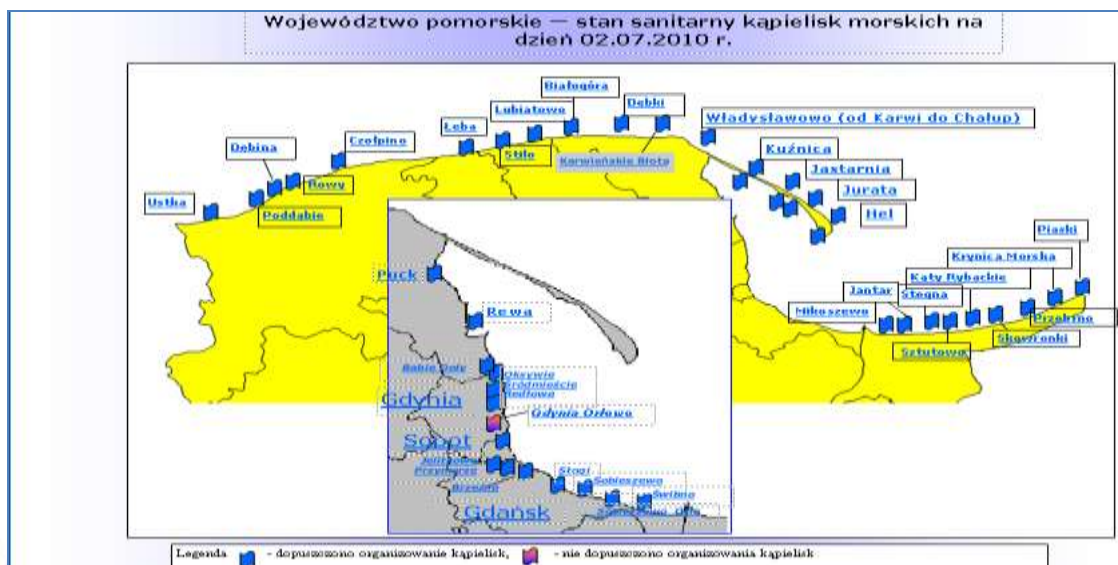

❖ **Kąpieliska morskie**

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002r. (Dz.U. nr 183 poz.1530) Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku w dniu 21 maja 2010 r. wydał Komunikat nr 1/10 informujący o dopuszczonych przez PPIS woj.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

pomorskiego 74 kąpieliskach i miejscach tradycyjnie wykorzystywanych do kąpeli. W miarę potrzeb wynikających z nadzoru nad jakością wody PPIS wydawali w czasie sezonu letniego stosowne orzeczenia i komunikaty, które były umieszczane na stronach internetowych PPIS.

Nie dopuszczono organizowanie kąpielisk w Gdyni Orłowie na odcinkach 300 m po obu stronach ujścia rzeki Kaczej (tj. 400 m od molo w stronę Gdyni i 200 m od molo w stronę Sopotu) oraz na niektórych odcinkach wód przy ujściach rzek, kanałów, przystani rybackich, czy molo.

W trakcie trwania sezonu letniego wyłączono z eksploatacji 2 kąpieliska ze względu na przekroczenia mikrobiologiczne wody.

Lp.	Data wydania orzeczenia o nieprzydatności wody do kąpeli	Nazwa kąpieliska, gmina	Przyczyna zamknięcia	Data wydania orzeczenia o przydatności do kąpeli	Ilość dni zamknięcia
1.	24.06.2010 r.	Gdynia Śródmieście*	Ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	01.07.2010 r.	7
2.	26.07.2010 r.	Gdynia Śródmieście*	Ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli i enterokoków	05.08.2010 r.	10
3.	09.08.2010 r.	Gdańsk Przymorze (wejście od 55 do 63)	Ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli, bakterii grupy coli i enterokoków	23.08.2010 r.	14

W 2010 r. zakwit sinic stwierdzono jedynie na kąpieliskach zlokalizowanych nad Zatoką Gdańską. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał w dniu 5 lipca 2010 r. komunikat nr 5/10, ostrzegający ludność przed kąpielą w wodach o zmienionej barwie i mętności. W sezonie letnim 2010 zakwittem sinic objęte były następujące kąpieliska:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

1. Gdańsk - Sobieszewo (02.07-04.07.2010 r. - ilość dni zamknięcia – 2)
2. Gdynia Śródmieście* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia – 1)
3. Gdynia Redłowo* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia – 1)
4. Sopot Kamienny Potok* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia – 1)
5. Sopot Łazienki Północne Grand Hotel* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia – 1)
6. Sopot Łazienki Południowe–Karlikowo* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia–1)
7. Sopot Zdrój* (05-06.07.2010 r. – ilość dni zamknięcia – 1)

* w GUS MZ-46 kąpieliska nie zostały zakwalifikowane jako kąpieliska, w których jakość wody nie odpowiada wymogom mikrobiologicznym oraz pod względem zakwitów sinic, gdyż w ocenie rocznej więcej niż wymagane 80 % wyników mikrobiologicznych i 95% wyników dla zakwitów sinic odpowiadało wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002r. (Dz.U. nr 183 poz.1530).

Zgodnie z oceną roczną GUS MZ-46, w 14 kąpieliskach morskich jakość wody nie odpowiadała wymogom pod względem fizykochemicznym (nie osiągnęły w roku 2010 wymaganych 95 % wyników odpowiadających wymogom w zakresie fizykochemicznym). Przekroczenia te jednak nie wpłynęły na bezpieczeństwo kąpiących, zatem właściwi PPIS nie wydali w trakcie sezonu orzeczeń o nieprzydatności do kąpeli.

❖ Kąpieliska śródlądowe

W dniu 18 czerwca 2010 r. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał Komunikat nr 2/10 informujący o dopuszczonych przez PPIS woj. pomorskiego 126 kąpieliskach zorganizowanych i miejscach tradycyjnie wykorzystywanych do kąpeli.

W trakcie trwania sezonu wyłączono z eksploatacji niektóre kąpieliska. Długość okresu wyłączenia z eksploatacji oraz przyczynę zakazu kąpeli przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Data wydania orzeczenia o nieprzydatności wody do kąpeli	Nazwa kąpieliska, gmina	Przyczyna zamknięcia	Data wydania orzeczenia o przydatności do kąpeli	Ilość dni występowania zakwitów/zamknięcia
1	14.06.2010 r.	Jezioro Kałębie przy ORW „Dobry Brat” w Osieku, gm. Osiek	sinice	30.06.2010 r.	16
	24.08.2010 r.		sinice	31.08.2010 r.	7
2	29.06.2010 r.	Jezioro Kamień* w Gardei, gm. Gardeja	sinice, niska przejrzystość, nieakceptowalna barwa i zapach, zawyżony BZT5, zaniżony tlen rozp. (38%), ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	-	do końca trwania sezonu
3	23.07.2010 r.	Jezioro Siemirowickie w Siemirowicach	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	13.08.2010 r.	21

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Data wydania orzeczenia o nieprzydatności wody do kąpielii	Nazwa kąpieliska, gmina	Przyczyna zamknięcia	Data wydania orzeczenia o przydatności do kąpielii	Ilość dni występowania zakwitów/zamknięcia
		gm. Cewice			
4	23.07.2010 r.	Jeziro Wysockie Gdańsk-Osowa	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	18.08.2010 r.	26
5	28.07.2010 r.	Jeziro Garczyn przy Powiatowym Centrum Młodzieży w Garczynie, gm. Kościerzyna	sinice	13.08.2010 r.	16
6	03.08.2010 r.	Jeziro Mausz – Kłodno przy OW „U Mietka”, gm. Sulęczyńno	sinice	18.08.2010 r.	15
7	03.08.2010 r.	Jeziro Garczyn przy OW PSS Społem w Garczynie, gm. Kościerzyna	sinice	13.08.2010 r.	10
8	03.08.2010r.	miejsce zwyczajowo przyjęte do użytkowania na rzece Raduni, Pruszcz Gdanski	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli, bakterii grupy coli i enterokoków	kąpielisko zamknięte do końca sezonu	29
9	11.08.2010 r.	Jeziro Mausz – Mausz przy OW „Mausz”, gm. Sulęczyńno	sinice	18.08.2010 r.	7
10	17.08.2010 r.	Jeziro Jerzewo* w Brachlewie gm. Kwidzyn	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	20.08.2010 r.	4
	03.09.2010 r.			do końca trwania sezonu	
11	19.08.2010 r.	Jeziro Zagnanie w Wielkim Podlesiu, gm. Kościerzyna	sinice	25.08.2010 r.	6
12	24.08.2010 r.	Jeziro	ponadnormatywna	03.09.2010 r.	11

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Data wydania orzeczenia o nieprzydatności wody do kąpielii	Nazwa kąpieliska, gmina	Przyczyna zamknięcia	Data wydania orzeczenia o przydatności do kąpielii	Ilość dni występowania zakwitów/zamknięcia
		Sowica * w Stańkowie gm. Prabuty	liczba bakterii Escherichia coli		
13	27.08.2010 r.	Jezioro Kucki* w Jaromierzu gm. Gardeja	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	-	do końca trwania sezonu
14	03.09.2010 r.	Jezioro Dzierzgoń* w Rodowie gm. Prabuty	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	-	do końca trwania sezonu
15	-	Rzeka Nogat Malbork	ponadnormatywna liczba bakterii Escherichia coli	-	do końca trwania sezonu

* w GUS MZ-46 kąpielisko nie zostało zakwalifikowane jako kąpielisko, w którym jakość wody nie odpowiada wymaganiom mikrobiologicznym, gdyż w ocenie rocznej więcej niż wymagane 80% wyników odpowiadało wymaganiom Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002r. (Dz.U. nr 183 poz. 1530).

Zgodnie z oceną roczną GUS MZ-46, w 46 kąpieliskach śródlądowych jakość wody nie odpowiadała wymaganiom pod względem fizykochemicznym (nie osiągnęły w roku 2010 wymaganych 95 % wyników odpowiadających wymaganiom w zakresie fizykochemicznym). Przekroczenia te jednak nie wpłynęły na bezpieczeństwo kąpiących, zatem właściwi PPIS nie wydali w trakcie sezonu orzeczeń o nieprzydatności do kąpielii.

❖ Zjeżdżalnie wodne

W sezonie letnim 2010 r. nadzorem sanitarnym objęto 5 zjeżdżalni wodnych zlokalizowanych na plażach w:

- Gdańsku Brzeźnie i Gdańsku Jelitkowie
- Stegnie,
- Gdyni,
- Łebie przy plaży B (zasilane wodą morską).

Jakość wody w ww. zjeżdżalniach odpowiadała wymaganiom sanitarnym

Środki transportu i obiekty przeznaczone do obsługi ruchu pasażerskiego

W roku 2010 organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowały 1429 środków transportu osobowego: kolejowego, drogowego, żeglugi morskiej i śródlądowej oraz przeprowadziły łącznie 1353 kontrole obiektów przeznaczonych do obsługi ruchu pasażerskiego w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, żegludze morskiej i śródlądowej. Dane

liczbowe dotyczące kontroli środków transportu oraz obiektów przeznaczonych do obsługi środków transportu przedstawiono w tabeli 1 i 2.

➤ Środki transportu i obiekty przeznaczone do obsługi ruchu pasażerskiego

W roku 2010 organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowały 1429 środków transportu osobowego: kolejowego, drogowego, żegluga morskiej i śródlądowej oraz przeprowadziły łącznie 1353 kontrole obiektów przeznaczonych do obsługi ruchu pasażerskiego w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, żegludze morskiej i śródlądowej. Dane liczbowe dotyczące kontroli środków transportu oraz obiektów przeznaczonych do obsługi środków transportu przedstawiono w tabeli 1 i 2.

❖ Środki transportu

Kontrole sanitarne dotyczyły publicznego transportu zbiorowego, wykorzystywanego w międzynarodowych, krajowych i miejskich przewozach podróży tzn.: środków komunikacji lądowej – autobusów, transportu krajowego i międzynarodowego, mikrobusów, trolejbusów, tramwajów, składów pociągów dalekobieżnych (z wagonami sypialnymi, z kuszetami), pociągów pospiesznych, osobowych, szybkiej kolei miejskiej; statków morskich i żegluga śródlądowej; promów pasażerskich, kutrów wycieczkowych i łodzi.

Kontrole wykazały:

a) Środki transportu osobowego kolejowego.

Czynności kontrolne były prowadzone w bazie przygotowania wagonów do drogi lub przy torach odstawczych, po świeżo przeprowadzonych czynnościach sprzątnięcia, mycia oraz ewentualnych naprawach. Kontrole sanitarne dotyczyły: składów pociągów dalekobieżnych (należących do PKP Intercity Warszawa S.A.), pociągów pospiesznych i osobowych (własność Gdyńskiego Zakładu Przewozów Regionalnych), pozostałych Zakładów Przewozów Regionalnych, Szybkiej Kolei Miejskiej obsługującej rejon Trójmiasta i okolic.

Bieżący nadzór sanitarny prowadzony był także w wagonach sypialnych i w kuszetach, należących do przedsiębiorstwa WARS S.A. Zakład Północ w Gdyni. Stwierdzone w czasie kontroli uszkodzenia urządzeń wodnych były sporadyczne i usuwane na bieżąco - PPIS w Gdyni wykazał brak wody w toalecie z powodu awarii w trzech różnych składach. Czyszczenie okresowe, codzienne i pobieżne realizowano prawidłowo. W 2010r. w ewidencji PPIS w Gdyni były 42 wagony sypialne i kuszety - przeprowadzono 30 kontroli (tzn.: 15 wagonów sypialnych i 15 kuszety).

Równolegle do kontroli taboru kolejowego realizowanego w bazach w Gdyni Postojowej i w Gdyni Cisowej nadzór nad środkami transportu kolejowego był realizowany przez PPIS w Kościerzynie, Lęborku, Pucku, Chojnicach, Tczewie, Malborku i Słupsku. W 2010r. w woj. pomorskim skontroloowano łącznie 395 wagonów kolejowych tj. o 74 wagony więcej w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Na podstawie realizowanego nadzoru stwierdza się, że właściciel wagonów nie dokonuje wymiany wyeksploatowanego taboru prawdopodobnie z uwagi na brak środków finansowych. Kontrole pociągów odbywały się po świeżo przeprowadzonych czynnościach sprzątnięcia, mycia oraz ewentualnych naprawach, dlatego udokumentowany stan sanitarny przed odjazdem pociągu mógł zdecydowanie odbiegać od stanu czystości tych samych wagonów w drodze. Nie prowadzi się czyszczenia wagonów w czasie drogi lub czyszczenie pobieżne realizowane jest zbyt rzadko.

Podkreśla się brak uregulowań prawnych, pozwalających na skontrolowanie pociągu znajdującego się w ruchu oraz uregulowań określających zakres nadzoru sanitarnego realizowanego przez PIS.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

b) Środki transportu osobowego drogowego.

- W autobusach, mikrobusach, trolejbusach, autokarach komunikacji miejskiej stan sanitarno-techniczny skontrolowanych pojazdów transportu miejskiego nie budził zastrzeżeń. PPIS w Słupsku wykazał nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w części skontrolowanych autobusów z uwagi na wyeksploatowane części wewnętrzne ww. pojazdów.

- Autobusy transportu międzynarodowego. W województwie pomorskim jest zarejestrowanych 37 przedsiębiorstw transportu międzynarodowego, w których flotę stanowi 149 skanalizowanych autobusów. Ocena dotyczyła zarówno bieżącego stanu sanitarnego ww. środków transportu, jak i procesu przygotowania środka do drogi (mycie, sprzątanie, zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, odbiór nieczystości stałych i płynnych, sposób usuwania ścieków, niezdatnej do spożycia żywności). W skontrolowanych 51 autobusach w większości stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. PPIS w Chojnicach w trakcie przeprowadzanych kontroli przedsiębiorstw świadczących usługi w zakresie międzynarodowego transportu autokarowego w jednym przypadku stwierdził uchybienia sanitarne (brudna podłoga, nieodkurzona tapicerka na siedzeniach, zakurzone listwy pod siedzeniami). Rekontrola wykazała wykonanie zaleceń.

- Pojazdy do przewozu zwłok. W roku 2010r. w województwie pomorskim ocenie sanitarnej poddano 169 pojazdów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych pojazdów nie budził zastrzeżeń. Samochody były trwale oznakowane, posiadały odizolowaną kabinę kierowcy od części ładunkowej, zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny w czasie transportu. Podłoga w części do umieszczenia trumny była gładka, łatwo zmywalna. Stosowano prawidłowe środki dezynfekcyjne, natomiast odpady były przekazywane do wskazanych szpitali (zgodnie z oświadczeniem przewoźników).

- Karetki pogotowia. Organy PIS woj. pomorskiego przeprowadziły 60 kontroli sanitarnych karetek pogotowia. Kontrole nie wykazały uchybień – stosowano bieliznę jednorazowego użytku, wewnątrz pojazdów było dezynfekowane zgodnie z instrukcją, usuwanie wykorzystanego sprzętu jednorazowego użytku przebiegało zgodnie z procedurą postępowania z odpadami medycznymi.

- Ocenie sanitarnej poddano 25 pojazdów do transportu bielizny. PPIS w Malborku w wyniku czynności kontrolnych ww. środka transportu nałożył na przedsiębiorcę grzywnę w drodze mandatu karnego 1/300 zł.

c) Środki transportu morskiego i śródlądowego.

Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni oraz dwa Punkty Granicznej Kontroli Sanitarnej - w Gdańsku i Ustce kontrolowały jednostki pływające w ruchu krajowym międzynarodowym. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości sanitarnych. Dotyczyły m.in.: odpraw sanitarnych statków, kontroli w związku z wydaniem świadectwa zwolnienia od deratyzacji, certyfikatu medycznego, oceny jakości wody na statkach bandery polskiej i obcej. Łącznie dokonano 364 kontroli statków morskich, 16 statków i promów pasażerskich morskich oraz 9 statków i promów pasażerskich żeglugi śródlądowej.

Ruch pasażersko-samochodowy na trasie Gdynia Karlskrona obsługiwały promy „Stena Baltica” pod banderą Wysp Bahama (może jednorazowo przewieźć 1200 pasażerów, 410 samochodów osobowych lub 100 samochodów ciężarowych); prom „Stena Vision” pod banderą szwedzką – 1700 pasażerów i 360 samochodów osobowych. Na trasie Gdańsk Naneshamn ruch pasażerski obsługują promy Scandinawia - bandera wysp Bahama (może

jednorazowo przewieźć 1800 pasażerów i 500 samochodów osobowych) oraz Baltivia - bandera panamska (250 miejsc pasażerskich, 180 samochodów ciężarowych, 30 samochodów osobowych).

Nieczystości stałe ze statków pełnomorskich, promów pasażerskich i statków żeglugi śródlądowej gromadzone w workach foliowych były odbierane na nabrzeżach przez wyspecjalizowane firmy. Nieczystości gromadzone w kontenerach na nabrzeżach, w dalszej kolejności wywożono na terenowo właściwe komunalne wysypiska śmieci. Ścieki sanitarne ze statków przekazywano do specjalnych punktów odbioru zlokalizowanych na nabrzeżach. Wody zaolejone przepompowywano na barki wyspecjalizowanych firm i przekazywano do oczyszczalni wód balastowych w Gdańsku (z terenu portów Gdańska, Gdyni, Pucka, Władysławowa, Helu, Łeby, Rowów, Ustki). Wyspecjalizowane firmy, które zajmują się gospodarką odpadami działają na mocy umowy z Zarządem Morskiego Portu Gdynia SA, zgodnie z ustawą o portowych urządzeniach do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków (Dz. U. z 2002r. Nr 166, poz. 1361).

Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

❖ Obiekty przeznaczone do obsługi ruchu pasażerskiego

a) Obiekty transportu kolejowego.

Część skontrolowanych obiektów podobnie jak w poprzednim, 2009 roku była w złym stanie sanitarno-technicznym (brudne ściany i sufity w poczekalniach, kasach, pomieszczeniach socjalnych, brak szyb w oknach lub drzwiach, wyeksploatowane urządzenia sanitarne itp.). PPIS w Łęborku wydał decyzję administracyjną nakazującą w obiekcie Dworca PKP w Łęborku urządzenie ustępów ogólnodostępnych w terminie do 31 grudnia 2011r. Niezależnie od powyższego ukarał mandatem (1/100 zł) zarówno firmę sprząającą obiekt dworca, jak i dzierżawcę ustępu (2/100 zł). PPIS w Gdańsku wydał decyzję administracyjną nakazującą zapewnić właściwy stan sanitarno-techniczny elewacji budynku Dworca PKP Gdańsk-Wrzeszcz (decyzję wykonano). PPIS w Łęborku wykazał w GUS 1 obiekt kolejowy ze złym stanem sanitarno-technicznym (Dworzec PKP w Łęborku), natomiast PPIS w Kwidzynie wykazał 2 takie obiekty (dworce w Kwidzynie i Prabutach).

Likwidacja znacznej liczby toalet na dworcach, stacjach i przystankach kolejowych jest kontynuowana od 2005r. w związku z poleceniem Dyrektora Generalnego PKP. Dotyczy wszystkich tych obiektów, które nie są stacjami węzłowymi. Kontynuowany jest także proces likwidowania stacji kolejowych i tak stacja Żukowo w powiecie kartuskim została przekwalifikowana na przystanek.

Dworzec Dalekobieżny Gdynia Główna w III kwartale 2010r. został wyłączony z eksploatacji z powodu remontu. Zaplanowane remonty dotyczą dworców w: Sopocie, Gdańsku-Oliwie, Gdańsku-Wrzeszczu, Kościerzynie.

W punktach czyszczenia taboru kolejowego, które w woj. pomorskim poza Gdynią znajdują się na terenie powiatów: chojnickiego, kościerskiego, lęborskiego, malborskiego, puckiego, tczewskiego i słupskiego kontrolowano zarówno stan sanitarno-porządkowy wagonów, jak i ww. punktów. Poddano ocenie rodzaje, zakres i częstotliwość czyszczeń wagonów, ich stan porządkowy, organizację, wyposażenie i liczbę torów oczyszczających. Następnie zwrócono uwagę na wyposażenie tych torów m.in. w punkty poboru wody, miejsca do odfekalniania i składowania śmieci (stan porządkowy, umowy), w myjnię mechaniczną (stan porządkowy), w instalację elektryczną (punkty przyłączeniowe 230 V), oświetlenie rejonu torów, itp. Większość ww. obiektów wymaga inwestycji. Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Mycie i czyszczenie taboru osobowego wykonywane jest w systemie zleconym, w oparciu o umowy zawarte przez przewoźnika kolejowego z podmiotem gospodarczym. Wyżej wymienione umowy obejmują szczegółowe harmonogramy czyszczeń.

W związku z planowanym przez przewoźnika wydłużeniem obiegów składów pociągów do 5 dni (obecnie 1-2 doby) konieczne staje się ponowne przeanalizowanie czynności czyszczenia składów na stacjach zwrotnych, na które obecnie przewoźnik przeznaczają ok. 120 min. Oprócz ww. czynności mycia i czyszczenia, w tym samym czasie będzie realizowane opróżnianie zbiorników fekalnych oraz usuwanie usterek. Na podstawie dotychczasowych obserwacji stwierdza się, że na stacjach zwrotnych (końcowych obcych) składy nie są konserwowane tak starannie, jak w stacjach macierzystych.

W związku z planowaną zmianą istnieje prawdopodobieństwo, że wydłużenie obiegów będzie mogło w istotny sposób wpływać na warunki podróży.

b) Obiekty transportu osobowego drogowego.

Stan sanitarny 15 skontrolowanych dworców autobusowych na terenie województwa pomorskiego, łącznie ze stanowiskami autobusowymi oraz zapleczem socjalnym dla kierowców nie budził zastrzeżeń.

Zaplecze osobowego transportu drogowego - stacje paliwowe, parkingi oraz bazy autobusowe. Stwierdza się znaczny stopień zróżnicowania baz autobusowych zarówno z uwagi na zakres usług tzn.: mycia, sprzątnięcia, odbioru nieczystości stałych i płynnych, jak i na wyposażenie baz. Z uwagi na brak przepisów wykonawczych dotyczących wyposażenia myjni oraz stacji paliwowych w urządzenia do odbioru ścieków z autokarów, kierowcy do czynności opróżniania zbiorników fekalnych wykorzystywali studzienki kanalizacyjne. Przy drogach krajowych 1, 6, 7, 22, które umożliwiają transport osób do przejść granicznych zlokalizowanych jest 12 punktów zlewnych. W chwili obecnej 42% ww. punktów jest nieczynnych z uwagi na brak gwarancji szczelności. Ponadto ustalono, że najwięcej, tzn. 5 punktów znajduje się przy drodze nr 22. To z kolei oznacza, że na pozostałe drogi krajowe w woj. pomorskim przypadają dwa czynne punkty. Kontrole w przedsiębiorstwach uczestniczących w międzynarodowych przewozach osób w dalszym ciągu wykazują, że bardzo niewielki procent tych przewoźników posiada dokumentację zrzutu nieczystości płynnych ze skanalizowanych autokarów. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych stacji paliwowych nie budził zastrzeżeń.

Morskie przejścia graniczne osobowe w: Gdańsku, Gdyni, Górkach Zachodnich (sportowe), Łebie (sportowe), Ustce, Helu, Jastarni (sportowe), Władysławowie. Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni oraz GPKS w Gdańsku i Ustce prowadziły nadzór sanitarny w następujących morskich przejściach granicznych osobowych:

- Baza Promowa w Gdyni ul. Kwiatkowskiego 60 (przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych),
- Punkt Graniczny Aleja Zjednoczenia 2 w Gdyni. (przeprowadzono 3 kontroli sanitarnych),
- Baza Promowa Polskiej Żeglugi Bałtyckiej w Gdańsku ul. Przemysłowa 1 (przeprowadzono 4 kontrole sanitarne).

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Ponadto kontrolą sanitarną były objęte: przystanie Żeglugi Śródlądowej – Gdańsk-Westerplatte, Sopot - Molo, Gdańsk Zielona Brama, Gdańsk Wartka (przeprowadzono 4 kontrole sanitarne); przystanie jachtowe takie, jak: przystań żeglarska „Marina Gdynia”(przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną)- cumowało łącznie 5958 jachtów, w tym 5727 bandery polskiej i 231 bandery obcej; przystań jachtowa „Marina” w Gdańsku (przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną) – cumowało łącznie 1400 jachtów, w tym 600 jachtów obcej bandery; przystań jachtowa „Marina” w Pucku (2 kontrole sanitarne) – w minionym roku do Pucka zawinęło 87 jachtów w tym 11 bandery zagranicznej; przystań jachtowa we Władysławowie (przeprowadzono 2 kontrole sanitarne) - w minionym roku do przystani

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

zawinęło 919 jachtów w tym 581 bandery polskiej oraz 338 bandery zagranicznej; przystań jachtowa w Helu (przeprowadzono łącznie 2 kontrole sanitarne) – łącznie zawinęło 2174 jachtów w tym 1995 polskiej bandery i 179 obcej bandery; przystań jachtowa w Jastarni (jedna kontrola sanitarna) – zawinęło 1437 jachtów, w tym 1415 bandery polskiej i 22 bandery zagranicznej; przystań żeglarska w Krynicy Morskiej (przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną) – cumowało łącznie 310 jachtów bandery polskiej.

Skontrolowane przystanie rybackie – Jantar, Stegna, Jelitkowo, Kąty Rybackie, Krynica Morska, Piaski (6 kontroli sanitarnych) i nabrzeża portowe – skontrolowano 33 nabrzeża portowe znajdujące się pod nadzorem PGKS w Gdańsku (łącznie 43 kontroli); 26 nabrzeży w Gdyni (łącznie 51 kontroli), 3 w Pucku (6 kontroli), 5 w Jastarni (10 kontroli), we Władysławowie (16 kontroli) i 5 na Helu (łącznie 10 kontroli) pod nadzorem GSSE w Gdyni, a ponadto 21 nabrzeży w Łebie (łącznie 46 kontroli sanitarnych), 29 w Ustce (łącznie 62 kontrole sanitarne), 5 nabrzeży w Rowach (łącznie 12 kontroli sanitarnych) – pod nadzorem PGKS w Ustce. Na nabrzeżach znajdują się punkty poboru wody, w których prowadzi się nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, a także punkty odbioru ścieków ze statków.

Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

c) Lotnicze przejście graniczne w Gdańsku-Rębiechowie.

Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni przeprowadziła 7 kontroli sanitarnych terminalu Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy. Stan sanitarno-porządkowy obiektu tzn. holu głównego, sal odlotów i przylotów, ogólnodostępnych toalet oceniono jako dobry. Ponadto usługi lotniskowe (zaopatrzenie samolotów w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, zaopatrzenie samolotów w posiłki cateringowe oraz odprowadzanie nieczystości stałych i płynnych) poddano 6 kontrolom sanitarnym.

W 2010r. z portu skorzystało 2 232 590 pasażerów co stanowi wzrost aż o 16,8 % w porównaniu z rokiem ubiegłym. Pasażerowie linii czarterowych najczęściej korzystali z połączeń do Turcji, Egiptu oraz Grecji, wśród pozostałych kierunków znalazła się Tunezja, Bułgaria, Hiszpania oraz Chorwacja.

Do najważniejszych inwestycji roku 2010 w Porcie Lotniczym Gdańsk należą: budowa nowego terminalu pasażerskiego T2, budowa przed terminalowej płyty postojowej dla samolotów, drogi kołowania, systemu odprowadzania wód opadowych, drogi patrolowo-technicznej, bazy technicznej dla sprzętu lotniskowego oraz budowa stanowiska do odladzania samolotów. Dzięki ww. inwestycjom w 2012r. Port Lotniczy będzie w stanie obsługiwać 5 milionów pasażerów rocznie (obecnie 2,5 miliona).

W porcie lotniczym prowadzi się nadzór nad wodą przeznaczoną do spożycia. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z wodociągu lokalnego, będącego pod nadzorem PGIS w Gdyni, której jakość (na podstawie przebadanych próbek) odpowiadała wymaganiom sanitarnym rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. Dz.U. 61 poz. 417 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zabezpieczenie medyczne portu i przejścia granicznego stanowi Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku ul. Smoluchowskiego 18.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 5 Dane dotyczące kontroli sanitarnej środków transportu w woj. pomorskim w 2010r.

Lp.	PSSE - woj. pomorskie	Rodzaj skontrolowanych środków transportu															Liczba ze złym stanem sanitarnym		Liczba mandatów na kwotę	
		Autobusy komunikacji publicznej	Autobusy turystyczne	Tramwaje i trolejbusy	Wagony w pociągach			Statki morskie	Statki i promy pasażerskie morskie	Statki i promy pasażerskie żeglugi śródlądowej	Samoloty pasażerskie	Samoloty i śmigłowce ratownictwa medycznego	Samochody do przewozu chorych	Samochody do przewozu zwłok i szczątków	Samochody do przewozu bielizny	Samochody do przewozu odpadów	Liczba skontrolowanych	ogółem		W tym pod względem technicznym
					Eurocity, InterCity	EX, pospieszne	inne													
1	Bytów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1*	6	-	-	7	0	0	0
2	Chojnice	33	12	-	-	-	11	-	-	-	-	-	2*	7	-	-	65	0	0	0
3	Człuchów	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2*	2	2	-	8	0	0	0
4	Gdańsk	41	1	52	-	-	-	-	-	-	-	-	19	23	-	-	140	0	0	0
5	Gdynia	-	22	-	13	166	185	-	-	-	-	-	3	15	10	-	414	3	3	0
6	Kartuzy	26	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7	4	-	46	0	0	0
7	Kościerzyna	5	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	4	-	-	14	0	0	0
8	Kwidzyn	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	9	-	-	36	0	0	0
9	Lębork	10	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	3	-	-	20	0	0	0
10	Malbork	41	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	4	9	3	-	63	0	0	1/300 zł
11	Nowy Dwór Gd.	8	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	1	-	21	0	0	0
12	Pruszcz Gd.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1*	8	-	-	11	0	0	0
13	Puck	14	14	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	9	-	-	42	0	0	0
14	Słupsk	27	4	-	-	1	5	-	-	-	-	-	6	13	1	3	60	0	0	0
15	Sopot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	2	-	10	0	0	0
16	Starogard Gd.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	19	0	0	0
17	Tczew	20	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	-	-	33	0	0	0
18	Wejherowo	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	31	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

19	GSSE Gdynia	-	-	-	-	-	-	364	16	9	-	-	-	-	-	389	0	0	0	
	Razem	258	76	52	13	169	213	364	16	9	-	-	60	169	25	3	1429	3	3	1/300 zł

* kontrole prowadził OHK WSSE w Gdańsku

Tabela 6 Dane dotyczące kontroli sanitarnej obiektów przeznaczonych do obsługi ruchu pasażerskiego w woj. pomorskim w 2010r.

Lp.	PSSE - woj. pomorskie	Rodzaj skontrolowanych obiektów przeznaczonych do obsługi środków transportu											Liczba ze złym stanem sanitarnym		Liczba decyzji		Liczba mandatów na kwotę	
		Dworce autobusowe	Dworce i stacje kolejowe	Przejścia graniczne				Porty lotnicze	Przystanie promów morskich i morskich statków pasażerskich	Przystanie statków i promów pasażerskich w żegludze śródlądowej	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	Inne np. stacje paliwowe, myjnie, bazy transportowe, parkingi, przystanki, nabrzeża portowe	Liczba kontroli	ogółem	w tym pod względem technicznym	wydane		wykonane
				drogowe	lotnicze	morskie	małego ruchu turystycznego											
1	Bytów	1*	1	-	-	-	-	-	-	-	-	19	21	0	0	0	0	0
2	Chojnice	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	75	125	0	0	0	0	0
3	Człuchów	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	8	10	0	0	0	0	0
4	Gdańsk	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	14	28	0	0	1	1	0
5	Gdynia	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	53	64	0	0	0	0	0
6	Kartuzy	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	25	29	0	0	0	0	0
7	Kościerzyna	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	15	24	0	0	0	0	0
8	Kwidzyn	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	124	152	2	2	0	0	0
9	Lębork	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	26	40	1	1	1	0	3/300 zł
10	Malbork	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	59	124	0	0	0	0	0
11	Nowy Dwór Gd.	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	8	13	0	0	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

12	Pruszcz Gd.	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	0	0	0	0	0
13	Puck	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	9	18	0	0	0	0	0
14	Słupsk	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	34	39	0	0	0	0	0
15	Sopot	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	44	48	0	0	0	0	0
16	Starogard Gd.	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	33	7	0	0	0	0	0
17	Tczew	0	4	-	-	-	-	-	-	-	-	34	57	0	0	0	0	0
18	Wejherowo	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	12	22	0	0	0	0	0
19	GSSE Gdynia	0	0	-	1	9	-	1	12	2	7	110	324	0	0	0	0	0
	Razem	14	67	-	1	9	-	1	12	3	7	704	1353	3	3	2	1	3/300z
													3					1

* Obiekt skontrolowany przez OHK WSSE Gdańsku

➤ **Obiekty podległe Ministerstwu Sprawiedliwości**

W 2010r. PPIS województwa pomorskiego skontrolowali ogółem 10 zakładów karnych i aresztów śledczych dla dorosłych, zlokalizowanych w Gdańsku (2), Czarnem, pow. Człuchów, Kwidzynie, Malborku, Sztumie, Chojnicach, Czersku pow. Chojnice, Starogardzie Gdańskim i Wejherowie.

Przeprowadzono ogółem 26 kontroli zakładów karnych i aresztów śledczych, w tym kontrole interwencyjne. Skontrolowano wszystkie obiekty.

Kontrole wyżej wymienionych obiektów obejmowały także 2 szpitale (Gdańsk, Czarne), ambulatoria, zbiorowe pomieszczenia sanitarne, pralnie, fryzjerie, sale zajęć, cele mieszkalne, sale widzeń i inne pomieszczenia, znajdujące się w tych obiektach.

Większość kontroli nie wykazała nieprawidłowości sanitarnych. Jedynie w ZK, w Malborku stwierdzono brudne ściany i sufity - pomieszczenia zostały odnowione.

W 2010r. stan sanitarny w obiektach oferujących świadczenia zdrowotne dla osadzonych w AŚ i skazanych przedstawiał się następująco:

- szpital, Gdańsk, ul. Kurkowa - zrealizowano program dostosowawczy
 - szpital, Czarne, pow. Człuchów – odstąpiono od budowy nowego pawilonu szpitalnego i aktualnie trwa remont istniejącego pawilonu, w celu dostosowania szpitala do wymogów sanitarnych i technicznych.
 - ambulatorium w Starogardzie Gdańskim- trwa realizacja programu dostosowawczego
- Stan sanitarny innych pomieszczeń w skontrolowanych AŚ i ZK przedstawiał się następująco:

- AŚ w Kwidzynie - kontynuowano remonty cel oraz łaźni.
- AŚ w Gdańsku - trwają prace modernizacyjne, polegające na łączeniu małych cel i kosztem zmniejszenia ich liczby, uzyskaniu zwiększonej powierzchni bytowej w poszczególnych celach. Prowadzono remonty bieżące i planowe cel i innych pomieszczeń. Wyegzekwowano zamontowanie instalacji stałej dezynfekcji ciepłej wody użytkowej generatorem dwutlenku chloru, mającej na celu wyeliminowanie kolonizacji Legionella sp. Ponadto prowadzono systematyczne przegrzewanie instalacji ciepłej wody.
- ZK w Gdańsku, ul. Siennicka - w toku jest postępowanie PPIS w Gdańsku, nakazujące poprawę stanu sanitarnego niektórych pomieszczeń. Termin wykonania zarządzeń, określony w decyzji PPIS, upływa 25.05.2011r.
- ZK w Malborku- w wodociągu m. Malbork, zaopatrującym w wodę ZK, poprawiła się jakość wody w zakresie zawartości fluorków, z uwagi na wykonanie decyzji administracyjnej PPIS w Malborku, nakazującej zlikwidowanie ponadnormatywnej zawartości fluorków do 31.12. 2010r.

Podobnie jak w roku ubiegłym, do PPIS w Człuchowie i Gdańsku wpływały pisma interwencyjne osadzonych. Powyższe pisma dotyczyły m.in. braku właściwej dystrybucji ciepłej wody, złej wentylacji, złego stanu sanitarnego cel i innych pomieszczeń, złych warunków bytowania, przeterminowanych środków dezynfekcyjnych i czystościowych itp. oraz wnioski o dokonanie kontroli konkretnych cel.

Kontrole przeprowadzone przez właściwych PPIS nie potwierdziły podnoszonych zarzutów. PPIS informowali skarżących, że załatwianie skarg na niedogodności bytowe i socjalne, związane z pobytem i ograniczeniami ZK i AŚ nie należy do kompetencji organów PIS.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Ponadto osadzeni byli informowani, że powyższe sprawy można zgłaszać bezpośrednio do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Gdańsku.

W 2010r. do PPWIS wpłynęły 3 skargi od tego samego osadzonego na sposób przeprowadzenia kontroli przez pracowników PSSE w Człuchowie w ZK w Czarnem. Po przeprowadzonym przez PPIS w Człuchowie postępowaniu wyjaśniającym zarzuty nie zostały potwierdzone.

Skarga w zakresie dotyczącym postępowania PPIS w Człuchowie została rozpatrzona przez PPWIS i nie potwierdziła zasadności zarzutów osadzonego.

➤ **Wentylacja klimatyzacja**

W 2010r. w ramach kontroli sanitarnych obiektów użyteczności publicznej przeprowadzono kontrole czystości instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej.

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych informowano użytkowników o znaczeniu kontroli i konserwacji instalacji klimatyzacyjnej. Zwracano także uwagę na możliwość kolonizowania instalacji z nawilżaniem przez bakterie *Legionella pneumophila*.

3. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej

➤ **Stan sanitarny zakładów otwartej opieki zdrowotnej**

W 2010r. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzorowały ogółem 1107 zakładów otwartej opieki zdrowotnej, które obejmowały różne rodzaje obiektów, m.in.: przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia.

Skontrolowano ogółem 1037 obiektów, co stanowi 94% zewidencjonowanych placówek. Przeprowadzono ogółem 1631 kontroli sanitarnych w/w obiektów.

□ Stan sanitarno-techniczny obiektów:

W 2010r. w wielu obiektach nadal trwały prace związane z dostosowaniem do wymagań ustalonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 116, poz. 985).

□ Czystość bieżąca w obiektach:

W 2010r. czystość bieżąca w większości skontrolowanych zakładów opieki zdrowotnej była prawidłowa.

Za stwierdzone nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w kilku obiektach nałożono ogółem 5 mandatów karnych na kwotę łącznie 1700zł.

□ Gospodarka bielizną:

Powszechnie stosowano bieliznę jednorazowego użytku.

W obiektach, w których stosowano bieliznę wielokrotnego użytku bielizna czysta i brudna gromadzona była w osobnych, wydzielonych pomieszczeniach lub pojemnikach.

Pranie bielizny odbywało się w pralniach szpitalnych, komunalnych, wojskowych lub pralkach automatycznych, usytuowanych na miejscu oraz we własnym zakresie (fartuchy).

W 2010r. w większości placówek nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki bielizną czystą i brudną.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

□ Gospodarka odpadami:

W obiektach lecznictwa otwartego prowadzona była segregacja odpadów medycznych oraz odpadów komunalnych. Odpady medyczne przekazywano wyspecjalizowanym firmom, które zajmują się transportem oraz unieszkodliwianiem odpadów.

W niektórych skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w gospodarce odpadami. Na osoby winne zaniedbań nałożono ogółem 5 mandatów karnych na łączną kwotę 2000 zł.

Gospodarka ściekowa:

W 2010r. w obiektach otwartej opieki zdrowotnej nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki ściekowej.

Działalność w celu poprawy:

W 2010r. poszczególni Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni nałożyli ogółem 10 mandatów karnych na łączną sumę 3700 zł. oraz wystawili łącznie 11 decyzji administracyjnych, celem poprawy stanu sanitarno - technicznego obiektów otwartej opieki zdrowotnej.

Ponadto wystawiano decyzje ustalające opłaty za czynności kontrolne.

Właściwi PPIS opiniowali programy dostosowawcze zakładów otwartej opieki zdrowotnej.

W 2010r. w druku GUS MZ-46 wykazano ogółem 40 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

Niezależnie od powyższych kontroli w/w obiekty w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pionów epidemiologii.

W wyniku w/w kontroli wydawano decyzje administracyjne, dotyczące zagadnień epidemiologicznych.

Zakłady lecznictwa otwartego						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	decyzje	mandaty/ kwotę	złe w GUS
miasto	wieś					
887	220	1037	1631	11	10/ 3700	40

➤ **Stan sanitarny zakładów zamkniętej opieki zdrowotnej**

W 2010r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowały się ogółem 44 szpitale (bez szpitali Aresztów Śledczych i Zakładów Karnych), w tym 33 nadzorowane przez PPIS i 11 nadzorowanych przez PPWIS.

Niektóre szpitale posiadają kilka obiektów w różnych lokalizacjach, w związku z tym liczba podmiotów różniła się zasadniczo od liczby obiektów.

Pracownicy pionu higieny komunalnej PSSE i WSSE przeprowadzili ogółem 112 kontroli szpitali (w tym niektóre kontrole przeprowadzono wspólnie z pionem epidemiologii).

Ponadto kontrolowane były zakłady opiekuńczo -lecznicze, opieki hospicyjno-paliatywnej i inne zoz-y.

Niezależnie od powyższych kontroli oddziały szpitalne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pionów epidemiologii.

□

Gospodarka odpadami stałymi.

W obiektach lecznictwa zamkniętego prowadzono segregację odpadów na komunalne i medyczne.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Odpady medyczne na oddziałach usuwano do worków foliowych. Dla odpowiednich rodzajów odpadów stosowano różne kolory worków.

Zużyty sprzęt jednorazowego użytku usuwano do sztywnych opakowań 1 razowego zamknięcia. Odpady medyczne ze szpitali gromadzone były w specjalnie oznakowanych, wydzielonych i zamkniętych pomieszczeniach, usytuowanych w budynkach szpitali, bądź na posesjach szpitalnych.

PPIS w Gdyni za nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi oraz brak czystości w pomieszczeniach punktu obrotu bielizną nałożył 2 mandaty karne na łączną kwotę 1000zł.

Odbiorcami odpadów były firmy posiadające stosowne zezwolenia .

W 2010r. na terenie woj. pomorskiego działały 4 spalarnie odpadów, w których spalano odpady niebezpieczne medyczne, to jest : Zakładu Farmaceutycznego POLPHARMA S.A. w Starogardzie Gdańskim, Port Service Sp. z o. o. w Gdańsku, Szpitala w Chojnicach oraz Tczewskiego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. NZOZ Szpital Powiatowy w Tczewie.

Odpady medyczne z większości szpitali spalano w 5-ciu spalarniach zlokalizowanych poza terenem województwa pomorskiego, tj. w spalarni ECO-ABC Bełchatów ul. Przemysłowa 7, a także spalarniach: w Koszalinie, we Włocławku oraz spalarni Firmy TPO Sp. z o. o. w Łodzi i spalarni FHU EMKA w Żyrardowie.

W 2010r. opracowano dla GIS ankietę dotyczącą wytwarzania i unieszkodliwiania odpadów medycznych w poszczególnych szpitalach – Nr SE.NS-30/472/0313/9/KW/10 z dnia 11.05.2010r.

Gospodarka ściekowa.

Ogółem 6 obiektów posiada własne urządzenia do podczyszczania ścieków tj.: SP ZOZ w Lęborku (os. Imhoffa), Szpital im. Ceynowy w Wejherowie (oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna), Szpital Rehabilitacyjny w Dzierżążnie, Szpital Powiatu Bytowskiego, Pion Miastko pow. Bytów, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku przy ul. Obr. Wybrzeża (oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna).

Dezynfekcję ścieków prowadziło 5 szpitali tj.: Specjalistyczny w Starogardzie Gdańskim - Kocborowie, Rehabilitacyjny w Dzierżążnie, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku i Specjalistyczny w Wejherowie oraz Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku. (instalacja UV Hospital).

Gospodarka bielizną.

Na oddziałach szpitalnych brudną bieliznę wkładano do worków foliowych, a następnie pakowano w worki płócienne.

Bielizna skażona była dezynfekowana na oddziałach i pakowana do podwójnych oznakowanych worków foliowych.

Bieliznę brudną z oddziałów transportowano ręcznie lub wózkami (przeznaczonymi do przewozu bielizny brudnej) do pralni szpitalnej lub do Punktu Obrotu Bielizną w szpitalach nie posiadających pralni. Z Punktu Obrotu Bielizną lub z magazynu bielizny brudnej bieliznę brudną odwożono do pralni transportem firmy piorącej.

Podczas przeprowadzonych w 2010r. kontroli sanitarnych w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu bielizną.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W 2010r. na terenie woj. pomorskiego ogółem 6 szpitali posiadało własne pralnie tj.: UCK w Gdańsku, ZOZ dla Psychicznicy i Nerwowo Chorych w Starogardzie Gdańskim, Specjalistyczny w Kościerzynie, Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku (szpital w budowie), SPZZOZ w Lęborku.

Z dniem 1 czerwca 2010r. została wyłączona z eksploatacji pralnia Szpitala dla Nerwowo i Psychicznicy Chorych w Starogardzie Gdańskim, natomiast Pralnia Akademicka UCK w Gdańsku ul. Dębowa stała się filią Konsorcjum Pralniczego Sp. z o.o. Gdynia.

Tradycyjny ciąg technologiczny prania posiadają pralnie 2 szpitali tj.: SPZOZ Szpital Rejonowy w Nowym Dworze Gd. i SPZOZ w Lęborku. Pralnia SPZOZ Szpital Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim posiada zły stan sanitarno-techniczny, a pralnia SPZOZ w Lęborku wymaga odnowienia ścian i ciągów komunikacyjnych oraz wymiany części wyeksploatowanych urządzeń.

W programach dostosowawczych w/w szpitali ujęto modernizację lub likwidację istniejących pralni, w terminie, najdłużej do dnia 31.12.2012r. Pozostałe pralnie posiadają trwałą barierę sanitarną i pełną automatykę dezynfekcji i procesu prania białyny.

Szpital woj. pomorskiego korzystają ponadto z usług pralni z barierą sanitarną i w pełni zautomatyzowanych. Są to między innymi pralnie: EUROCOMMERCE Sp. z o. o. w Gdyni, Konsorcjum Pralnicze Sp. z o. o. w Gdyni, Pralnia Akademicka UCK ul. Dębowa w Gdańsku, Pralnia „BeWa” w Przechlewie.

W drugiej połowie 2010r. pralnia EUROCOMMERCE w Gdyni została wyłączona z eksploatacji.

Czystość, porządek, estetyka.

Stan sanitarno-porządkowy otoczenia szpitali nie budził zastrzeżeń.

□ Prosektoria.

Niektóre skontrolowane prosektoria nie spełniają wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 116, poz. 985). Programy dostosowawcze obejmują modernizacje w/w zakładów.

□ Apteki szpitalne.

W skontrolowanych obiektach stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Niezależnie od powyższych kontroli oddziały szpitalne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pionierzy epidemiologii PSSE.

PPIS w Gdańsku wystawił decyzję administracyjną, celem poprawy stanu sanitarno - technicznego pomieszczenia socjalnego w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Gdańsku.

W 2010r. wydawano także decyzje administracyjne dotyczące zagadnień epidemiologicznych oraz decyzje ustalające opłatę.

W 2010r. PPWIS przejął 5 postępowań dot. szpitali od PPIS: w Kartuzach (dot. szpitala w Kartuzach), Bytowie (dot. Szpitala Powiatu Bytowskiego) i Człuchowie (2 dot. szpitali w Człuchowie), Lęborku (dot. Szpitala w Lęborku). W przejętych od PPIS postępowaniach i w związku z nadzorem nad szpitalami w 2010r. wydano łącznie 7 decyzji administracyjnych, w tym: 5 decyzji merytorycznych i 2 decyzje ustalające opłaty na łączną kwotę 754,68zł. oraz 1 upomnienie.

W powyższych sprawach:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- rozpatrzono w I instancji odwołanie od decyzji, wydanej przez PPIS w Bytowie (dot. Szpitala Powiatu Bytowskiego Pion Miastko) i wydano decyzję przedłużającą termin wykonania zarządzeń decyzji. Wykonano pkt 1,2 i 4, natomiast termin wykonania pkt 3 upływa z dniem 31.12.2012r.
- wydano 3 decyzje uchylające 3 decyzje PPIS w Człuchowie i umarzające prowadzone postępowania (dot. Szpitala Powiatowego w Człuchowie), z uwagi na fakt, iż dostosowanie szpitala do wymogów w terminie ustawowym uwzględnia program dostosowawczy.
- zakończono postępowanie dot. Szpitala w Lęborku – stan istniejący magazynu odpadów jest zgodny z aktualnie obowiązującymi wymogami.
- wystawiono upomnienie dotyczące nie wykonania zarządzenia decyzji PPIS w Kartuzach oraz 1 decyzję ustalającą opłatę na kwotę 277,68zł. Rekontrola wykazała wykonanie obowiązku.

W 2010r. PPWIS zaopiniował ogółem 14 aneksów lub wniosków do programów dostosowawczych szpitali.

W druku GUS MZ-46 wykazano ogółem 7 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI W OBIEKTACH LECZNICTWA ZAMKNIĘTEGO ZA ROK 2010

W 2010 r. obiekty lecznictwa zamkniętego w woj. pomorskim zaopatrywane były w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym pod względem bakteriologicznym i fizyko – chemicznym za wyjątkiem wymienionych poniżej:

Lp.	Nazwa obiektu lecznictwa	Źródło zaopatrzenia w wodę	Parametry przekraczające wartości dopuszczalne wg RMZ z dnia 29 marca 2007 r	Liczba wykonywanych badań tych parametrów	Liczba badań, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych	Wartość maksymalna przekroczenia	Czas trwania przekroczenia	Uzdatnianie (w jakim zakresie)	Działania podjęte w celu poprawy jakości wody
POWIAT MALBORSKI I SZTUMSKI									
1	Szpital SPZOZ ul. Armii Krajowej 82-200 Malbork	Podstawowe źródło wody – wod. publiczny w Malborku	Decyzja derogacyjna do 31.12.2010 r. z uwagi na ponadnormatywną zawartość fluorków, boru oraz jonu amonowego - wykonana						
	Szpital SPZOZ ul. Armii Krajowej 82-200 Malbork	Awaryjne źródło wody – wod. lokalny Malbork szpital	Mętność Żelazo Jon amonowy	1 1 1	1 1 1	5,3 1056 155	Wodociąg włączany był na potrzeby poboru próbek wody	Brak	Program dostosowawczy do 2012 r.
POWIAT STAROGARDZKI									
2	Kocięskie Centrum Zdrowia NZOZ Szpital Św. Jana	Podstawowe źródło wody – wod. zakładowy szpitala	Mętność jon amonowy mangan żelazo	6 9 9 9	3 2 4 3	3,2 0,61 108 502	365 365 365 365	odżelazianie	Decyzja administracyjna obowiązująca do dnia 31.12.2012 r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Nazwa obiektu lecznictwa	Źródło zaopatrzenia w wodę	Parametry przekraczające wartości dopuszczalne wg RMZ z dnia 29 marca 2007r	Liczba wykonywanych badań tych parametrów	Liczba badań, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych	Wartość maksymalna przekroczenia	Czas trwania przekroczenia	Uzdatnianie (w jakim zakresie)	Działania podjęte w celu poprawy jakości wody
	83-200 Starogard Gdański	Awaryjne źródło wody – wod. publiczny Starogard Gdański	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT M. GDAŃSK									
3	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne ul. Dębinki 7 Gdańsk	Podstawowe źródło wody – wod. zakładowy	Jon amonowy Zapach	8 8	5 2	0,83 Nie akceptowalny	365 365	brak	Decyzja administracyjna obowiązująca do dnia 31.03.2012 r.
		Awaryjne źródło wody – wod. publiczny m. Gdańsk	-	-	-	-	-	-	-
POWIAT KARTUSKI									
4	NZOZ NEPTUN Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej w Szymbarku	Podstawowe źródło wody – wod. lokalny szpitala	Mętność mangan żelazo	3 4 4	1 4 4	3 410 658	44 264 264	Odżelazianie	Powiadomiono właściciela wodociągu, stacja SUW w trakcie modernizacji

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

		Awaryjne źródło wody – wod. publiczny w Szymbarku	-	-	-	-	-	-	-
--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

POWIAT SŁUPSKI

5	W.S.S im. J.Korczaka ul. Hubalczyków 1 Słupsk	Podstawowe źródło wody – wod. lokalny szpitala	Mętność mangan żelazo	16 16 16	9 9 9	4,9 93 619	56 259 297	Odżelazianie Odmanganianie Napowietrzanie	Decyzja administracyjna obowiązująca do dnia 31.01.2011 r.
		Awaryjne źródło wody – wod. publiczny Słupsk	-	-	-	-	-	-	-

POWIAT KWIDZYŃSKI

6	NZOZ Centrum Psychiatrii Zakład Opiekuńczo Leczniczy „Jasień” Prabuty	Podstawowe źródło wody – wod. lokalny szpitala Prabuty	Utlenialność	2	1	5,39	10	Odżelazianie Odmanganianie chlorator	Badanie wykonane w grudniu, polecono wykonanie badań powtórnych w styczniu 2011 r.
		Awaryjne źródło wody – brak	-	-	-	-	-	-	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

➤ **Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella pneumophila* w obiektach lecznictwa zamkniętego.**

W 2010 roku skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej w 55 obiektach lecznictwa zamkniętego. Skażenie bakteriami *Legionella* stwierdzono w 7 obiektach:

1. Pomorskie Centrum Traumatologii- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, im. M. Kopernika, ul. Powstańców Warszawskich 1/2;
2. Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych, al. Zwycięstwa 30,; 80-219 Gdańsk
3. Zakład Opieki Zdrowotnej Aresztu Śledczego w Gdańsku, ul. Kurkowa 12; 80-803 Gdańsk
4. NZOZ Szpital Powiatowy w Tczewie Tczewskie Centrum Zdrowia Sp. z o. o., ul. 30-go Stycznia 58, 83-110 Tczew
5. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku, ul. Kopernika 28, 76-200 Słupsk
6. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku, ul. Mickiewicza, 76-270 Ustka
7. Sanatorium „Promyk” ul. Chopina 2a, 76-270 Ustka

Właściwi PIS podjęli stosowne działania mające na celu wyeliminowanie zanieczyszczenia instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju *Legionella*.

➤ **Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella pneumophila* w Domach Pomocy Społecznej.**

W 2010 roku skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej w 5 Domach Pomocy Społecznej. W żadnej z przebadanych instalacji ciepłej wody użytkowej nie stwierdzono skażenia bakteriami *Legionella*.

Zaopatrzenie w wodę obiektów lecznictwa otwartego

Większość obiektów lecznictwa otwartego zaopatrywana jest w wodę z wodociągów publicznych. Część z nich zaopatrywana jest w wodę z wodociągów zakładowych, w których jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w urządzeniach wodociągowych woj. pomorskiego zawarta została w pkt 1.

➤ **Stan sanitarny gabinetów indywidualnej i specjalistycznej praktyki lekarskiej**

W województwie pomorskim w 2010 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się ogółem 3103 indywidualnych i grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarskich.

Najliczniejszą grupę wśród omawianych placówek stanowiły indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie (37,7%). Wśród wyżej wymienionych praktyk lekarskich najliczniejsze były gabinety stomatologiczne (1417). Przeważająca część praktyk była zlokalizowana na terenie miast (91,6%). Skontrolowano ogółem 1565 praktyk, co stanowi 50,4 % wszystkich zewidencjonowanych obiektów.

Przeprowadzono łącznie 1904 kontrole sanitarne.

Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były prowadzone przez pionierzy higieny komunalnej lub pionierzy epidemiologii PSSE.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Kontrole nie objęły wszystkich gabinetów z uwagi na fakt, że powyższe gabinety funkcjonowały w godzinach popołudniowych, a nawet wieczornych oraz częstymi zmianami godzin działania.

Indywidualne i grupowe praktyki lekarskie i pielęgniarskie						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/kwotę	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś					
2842	261	1565	1904	1/100	10	13

Specjalistyczne praktyki lekarskie			
stomatologiczne	laryngologiczne	ginekologiczne	inne
1417	69	225	1016

Jak wynika z informacji uzyskanych od poszczególnych PPIS, w porównaniu do roku ubiegłego nie zaobserwowano istotnych zmian w funkcjonowaniu istniejących gabinetów lekarskich. Posiadały one opinie wydane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu rejestracji działalności.

Jak wynika z uzyskanych od PPIS informacji najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były: brak opracowanych procedur na np. dezynfekcje narzędzi, postępowanie z brudną bielizną; nieprawidłowa sterylizacja i dezynfekcja narzędzi; nieprawidłowe postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku; zły stan sanitarny pomieszczeń i sprzętu oraz nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi. Za stwierdzone nieprawidłowości właścicieli praktyk ukarano jednym mandatem karnym na kwotę 100 zł.

Ponadto wystawiano decyzje ustalające opłaty za dokonane czynności kontrolne. Wystawiono ogółem 8 decyzji ustalających opłaty na kwotę łączną 1122,5zł, PPIS w Lęborku wydał jedną decyzję administracyjną nakazującą, poprawę stanu sanitarno-technicznego.

Zalecenia ujmowano w protokołach kontroli sanitarnych. Rekontrole wykazały usunięcie wcześniej stwierdzonych nieprawidłowości.

Nie uległ zmianie sposób obrotu bielizną czystą i brudną w gabinetach lekarskich. Bielizna czysta jest przechowywana w wydzielonych miejscach (zamykanych szafkach). Bielizna brudna jest gromadzona w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, poza pomieszczeniami, w których udziela się świadczeń zdrowotnych. Pranie bielizny odbywa się we własnym zakresie lub w pralniach ogólnodostępnych.

W większości obiektów lekarze stosują bieliznę jednorazowego użytku, która po użyciu jest traktowana jako odpad medyczny i przeznaczona do unieszkodliwienia.

Wszystkie gabinety prowadzą segregację odpadów na komunalne i medyczne. Odpady komunalne gromadzone w zamykanych pojemnikach, wyłożonych workami foliowymi, a następnie usuwane do pojemników ogólnodostępnych lub kontenerów ustawionych na posesjach. Odpady medyczne niebezpieczne przekazywano do Punktów Gromadzenia Odpadów Medycznych przy szpitalach, skąd trafiały do spalania.

W 2010r. PPIS wystawili łącznie 10 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarnego w obiektach oferujących świadczenia zdrowotne. W druku GUS MZ-46 wykazano ogółem 20 indywidualnych i grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarskich ze złym stanem sanitarnym.

IV. Oddział Higieny Pracy

1. Nadzór bieżący nad warunkami pracy

W **2010 roku** pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili **5554** kontroli i rekontroli w **3762** zakładach pracy. Wydano **1204** decyzje administracyjne (w tym decyzje dotyczące poprawy warunków pracy, decyzje dotyczące badań i pomiarów czynników szkodliwych, decyzje unieruchamiające zakład/stanowiska pracy).

W zakładach objętych nadzorem nadal obserwuje się szereg uchybień, dotyczących podstawowych obowiązków, jakie nakłada na pracodawców Kodeks Pracy i akty wykonawcze do Kodeksu Pracy.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- zły stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
- brak aktualnych profilaktycznych badań lekarskich pracowników o braku przeciwwskazań do wykonywanej pracy,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- brak systemu pierwszej pomocy tj. osób przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, instrukcji udzielania pierwszej pomocy,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- brak kart badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- brak informacji dla pracowników o zagrożeniach zawodowych i jego skutkach,
- brak spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w zakładach pracy,
- brak lub niewłaściwe karty charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych,
- brak zapoznania pracowników z treścią kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych.

W **368** zakładach pracy województwa pomorskiego stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. W kontrolowanych zakładach pracy **9891** pracowników pracowało w przekroczeniach normatywów czynników fizycznych (hałasu i drgań, mikroklimatu zimnego i gorącego), **1768** pracowników pracowało w przekroczeniach stężenia pyłów, **1010** w przekroczeniach normatywów związanych z czynnikami chemicznymi.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych warunki pracy poprawiono **2691** pracownikom. Nałożono **26** mandatów, **9** postanowień o nałożeniu grzywny oraz wydano **172** upomnień.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 7 Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia w 2010 r. w województwie pomorskim.

P(G)SSE	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				Liczba wydanych decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych	Liczba wydanych decyzji unieruchamiających stanowisko w związku z przekroczeniem normatywu higienicznego	Liczba pracowników, którym poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych
		NDS/NDN (ogółem) *)	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych			
Bytów	21	1523	69	118	1365	21	0	1477
Chojnice	10	214	24	28	181	0	0	28
Człuchów	17	446	9	148	289	1	0	166
Gdańsk	58	2963	742	815	2677	6	0	132
Gdynia	2	290	74	106	217		0	137
GSSE Gdynia	52	2330	0	260	2172	0	0	0
Kartuzy	31	506	0	69	466	6	0	151
Kościerzyna	31	436	1	12	432	5	0	108
Kwidzyn	35	783	34	47	738	2	0	51
Lębork	19	216	4	65	198	20	0	124
Malbork	8	156	6	36	114	7	0	20
Nowy Dwór Gdański	2	0	0	0	8	2	0	94
Pruszcz Gdański	14	245	6	9	245	2	0	37
Puck	5	67	0	7	67	0	0	0
Słupsk	20	58	7	15	44	13	0	58
Sopot	5	70	8	0	70	0	0	0
Starogard	22	205	0	11	376	3	0	86
Tczew	6	52	26	0	52	0	0	0
Wejherowo	10	223	0	22	180	2	0	22
Razem:	368	10783	1010	1768	9891	92	0	2691

*) pracownik liczony jeden raz niezależnie od ilości czynników

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Analiza chorób zawodowych stwierdzonych w województwie pomorskim w roku 2010 r.

Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w woj. pomorskim

W 2010 r. stwierdzono **143** przypadków chorób zawodowych. W porównaniu z rokiem 2009 (**86**), liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku sprawozdawczym wzrosła o 57 przypadki.

Tabela 8 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku 2010 w porównaniu z 2009r.

Rok	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych
2009	86
2010	143

Powiaty województwa pomorskiego, w których stwierdzono najwięcej przypadków chorób zawodowych.

W roku sprawozdawczym najwięcej chorób zawodowych stwierdzono na terenie działania następujących PSSE:

1. PSSE w Gdańsku 65 przypadków
2. PSSE w Gdyni 37 przypadków
3. PSSE w Słupsku 8 przypadków
4. PSSE w Bytowie 6 przypadki

Choroby zawodowe stwierdzone na terenie działania wyżej wymienionych czterech PSSE stanowią ponad 81 % wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w 2010 r.

Choroby zawodowe najczęściej występujące na terenie województwa pomorskiego w 2010 roku.

- zawodowe uszkodzenie słuchu (**56,64 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: (**13,97 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (**9,09 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka (**5,59 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych).

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W roku 2010 zawodowe uszkodzenie słuchu stanowi największy procent chorób zawodowych – 56,64 %, a zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa są na drugim miejscu – 13,97 %. W roku poprzednim sytuacja była następująca: zawodowe uszkodzenie słuchu stanowi największy procent chorób zawodowych - 30,23 %, a przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat były na drugim miejscu - 20,93 %.

Tabela 9 Liczba chorób zawodowych w województwie pomorskim w latach 2006 – 2010r.

Numer i nazwa choroby zawodowej	2006 r.	2007 r.	2008 r	2009 r	2010 r
	liczba przypadków	liczba przypadków	liczba przypadków	liczba przypadków	liczba przypadków
1. Zatrucia ostre albo przewlekłe wywołane przez substancje chemiczne	2	1	2	0	0
2. Gorączka metaliczna	0	0	0	0	0
3. Pylice płuc	3	2	0	3	2
4. Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	4	4	3	1	7
5. Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	1	0	1	0	2
6. Astma oskrzelowa	4	4	3	1	1
7. Zewnętrzne pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	2	0	3	0	0
8. Ostre uogólnione reakcje alergiczne	1	0	0	0	0
9. Byssinoza	0	0	0	0	0
10. Beryloza	0	0	0	0	0
11. Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych	0	0	0	0	0
12. Alergiczny nieżyt nosa	0	2	1	1	1
13. Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	0	0	0	0	0
14. Przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	1	0	0	0	0
15. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	19	40	25	18	13
16. Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	0	0	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

17. Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy	4	4	3	5	0
18. Choroby skóry	10	2	3	6	5
19. Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	5	4	8	3	2
20. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	7	10	9	3	8
21. Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	32	14	22	26	81
22. Zespół wibracyjny	4	7	2	2	1
23. Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	1	0	0	0	0
24. Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur	0	0	0	0	0
25. Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	0	1	0	2	0
26. Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	40	35	21	15	20
Razem:	140	130	106	86	143

Tabela 10 Analiza najczęściej występujących chorób zawodowych w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 w województwie pomorskim

Rok	Choroby zawodowe o najwyższym wskaźniku zapadalności							
	zawodowe uszkodzenie słuchu		zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze		przewlekłe choroby narządu głosu		zespół cieśni w obrębie nadgarstka	
	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy
2009	26	30,2	15	17,4	18	20,9	3	3,5

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

2010	81	56,6	20	14	13	9,1	7	5,6
------	-----------	-------------	-----------	-----------	-----------	------------	----------	------------

Zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze

W roku 2010 stwierdzono 20 przypadków zawodowych chorób zakaźnych. W porównaniu z 2009 r. w roku sprawozdawczym zanotowano wzrost liczby chorób zawodowych tej grupy (z 15 przypadków do 20). Dominującymi schorzeniami wśród zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych (tak samo jak w 2009 r.) jest borelioza. Stanowi ona 55% wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych tej grupy.

Tabela 11 Analiza zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych stwierdzonych w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 w województwie pomorskim.

Rok	WZW typu B	WZW typu C	WZW typu B i C	Gruźlica	Inne			Razem
					borelioza	bruceloza	pozostałe	
2009	1	3	0	3	7	0	1	15
2010	3	3	0	2	11	0	1	20

2. Informacja z zakresu nadzoru nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym z terenu województwa pomorskiego w 2010 roku.

W roku sprawozdawczym nadzór nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy pełniono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 01.12.2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 280, poz. 2771).

W roku sprawozdawczym, na terenie województwa pomorskiego skontrolowano 344 zakładów pracy, w których występowały czynniki rakotwórcze i mutagenne. W bezpośrednim kontakcie z ww. czynnikami w skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 9042 osób. W omawianej grupie zakładów przeprowadzono 384 kontrole, wydano 32 decyzje dotyczące poprawy warunków pracy. Najczęściej występującymi czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi na terenie województwa pomorskiego były: pył azbestu, pył drewna twardego (dębu, buku) oraz wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.

Analizując informacje o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które nadsyłają pracodawcy nadal obserwuje się brak spójności danych zawartych w tych informacjach z informacjami znajdującymi się w dokumentacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wiąże się z tym mała świadomość pracowników o istniejącym ryzyku zawodowym. Nadal stwierdza się brak rejestrów - w szczególności rejestrów prac oraz pracowników narażonych na działanie ww. i czynników, jak również brak poinformowania właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o ww. czynnikach.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 12 Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu województwa pomorskiego w 2010 roku.

PSSE WSSE I instancja	Liczba zakładów pracy w ewidencji w PSSE / WSSE	Liczba zakładów skontrolowanych w roku sprawozdawczym	Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze			Liczba kontroli w roku sprawozdawczym	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia			Liczba wydanych decyzji
			ogółem	kobiet	mężczyzn		Brak rejestru prac	Brak rejestru pracowników	Brak informacji do PWIS	
Bytów	29	6	120	34	86	10	1	1	1	1
Chojnice	31	20	215	85	130	21	0	0	0	0
Człuchów	7	5	36	4	32	6	0	0	1	0
Gdańsk	134	41	2213	1778	405	46	8	6	3	8
Gdynia	28	6	84	18	66	6	0	0	0	1
GSSE Gdynia	1	1	7	7	0	2	0	0	0	0
Kartuzy	34	15	245	134	111	16	6	3	0	3
Kościerzyna	33	30	1291	908	400	33	3	2	0	4
Kwidzyn	42	34	416	242	174	42	2	2	4	4
Lębork	13	2	10	4	6	5	0	1	0	1
Malbork	23	19	594	464	150	19	0	0	0	0
Nowy Dwór Gdański	12	6	116	68	48	6	0	0	0	1
Pruszcz Gdański	27	4	187	147	40	4	0	0	0	0
Puck	7	5	73	0	73	5	0	0	0	0
Słupsk	163	71	1250	999	251	77	9	9	4	2
Sopot	16	16	267	202	65	22	0	0	0	0
Starogard Gdański	32	28	523	248	275	30	4	4	4	2
Tczew	14	13	152	24	128	14	1	1	0	3
Wejherowo	37	20	1103	926	177	20	2	2	0	2
Gdańsk	32	2	140	0	0	0	0	0	0	0
Razem	715	344	9042	6292	2617	384	36	31	17	32

3. Informacja z zakresu nadzoru nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków i produktami biobójczymi z terenu województwa pomorskiego 2010 roku.

W roku sprawozdawczym na terenie województwa pomorskiego zewidencjonowano 1859 obiekty, w których stosowano substancje i preparaty chemiczne. Ponadto zewidencjonowano 54 producentów, 7 importerów substancji i preparatów chemicznych spoza krajów UE oraz 439 dystrybutorów ww. substancji.

Przeprowadzono 922 kontrole u stosujących substancje i preparaty chemiczne w działalności zawodowej w celu dokonania oceny prawidłowości wdrażania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz Rozporządzenia REACH/GHS oraz 365 kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu ww. substancje i preparaty. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem w I i II instancji 96 decyzji administracyjnych oraz nałożono 7 mandatów karnych.

Najczęściej stwierdzane uchybienia z ww. zakresu kontroli to:

- brak spisu substancji/preparatów niebezpiecznych,
- brak lub nieprawidłowe karty charakterystyki substancji /preparatów niebezpiecznych,
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie substancji/preparatów niebezpiecznych,
- brak lub nieprawidłowe oznakowania miejsc służących do przechowywania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych,
- brak oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne,
- nieprawidłowe oznakowanie produktu biobójczego,
- wprowadzania do obrotu preparatów biobójczych nie posiadających pozwolenia Ministra Zdrowia lub zawierających w swoim składzie niedozwolone substancje czynne.

Błędy w kartach charakterystyki substancji/preparatów niebezpiecznych dotyczyły najczęściej: punktu 1 (brak wskazania przeznaczenia substancji/preparatu niebezpiecznego), punktu 2 (brak numeru WE, brak stężeń/przedziałów stężeń substancji w preparacie, brak klasyfikacji substancji), punktu 3 (w większości przypadków brak wszystkich informacji wymaganych w tym punkcie). W kontrolowanych kartach stwierdzano również brak lub nieprawidłowe informacje w punkcie 15 karty dotyczącym informacji o przepisach prawnych.

4. Informacja z zakresu nadzoru w zakładach ochrony zdrowia z terenu województwa pomorskiego w 2010 roku.

Pion higieny pracy sprawuje nadzór nad warunkami pracy w zakładach ochrony zdrowia, które znajdują się na terenie podległym właściwym państwowym powiatowym inspektorom sanitarnym. W 2010 roku na obszarze województwa pomorskiego przeprowadzono 287 kontrole w 240 zakładach ochrony zdrowia.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Do najczęściej występujących czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w placówkach ochrony zdrowia należą następujące czynniki:

- formaldehyd, tlenek etylenu, chlor (w sterylizatorniach);
- formaldehyd, ksylen, etanol (zakłady patomorfologii i histopatologii);

- promieniowanie jonizujące i pola elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości (bloki operacyjne, zakłady diagnostyki obrazowej, zakłady rehabilitacji i sale zabiegowe);
- halotan (sale operacyjne);
- pył całkowity, pył respirabilny, tlenek węgla, hałas (kotłownie, spalarnie),
- hałas, mikroklimat (pralnie i kuchnie).

Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wykonywane były przez jednostki posiadające uprawnienia do wykonywania ww. badań zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20.04.2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2005 r. Nr 73, poz. 645)

Narażenie na czynniki biologiczne.

W roku 2010 przeprowadzono 961 kontroli w 818 zakładach pracy, w których występuje narażenie na czynniki biologiczne. Najczęściej występującymi uchybieniami były: brak rejestrów prac i rejestrów pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne, brak oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez szkodliwe czynniki biologiczne oraz brak przeszkolenia pracowników z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

5. Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy, Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami.

Państwowa Inspekcja Pracy – wymiana informacji dotyczących:

- liczby i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w zakładach pracy,
- prawidłowości sporządzania kart charakterystyk i etykiet substancji oraz preparatów chemicznych,
- braku zgłoszenia przez pracodawcę działalności gospodarczej w trybie art. 209 Kodeksu Pracy,
- oceny ryzyka zawodowego i narażenia zawodowego pracowników,
- zakładów, które naruszyły przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nieprawidłowości stwierdzanych w zakładach pracy.

Państwowa Inspekcja Weterynaryjna:

- współpraca w ramach bieżącego nadzoru prowadzonego nad ubojniami, masarniami, fermami trzody chlewnej,
- przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących szkodliwych czynników biologicznych występujących w zakładach podlegających nadzorowi PIW (ze względu na bezpieczeństwo produktu) oraz informacji dotyczących naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w tych zakładach,
- przekazywania informacji o zakładach produkujących mięso.

Organy samorządu terytorialnego:

- przekazywano informacje o stanie sanitarnym powiatu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz bezpieczeństwie chemicznym na terenie nadzorowanego powiatu,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- wspólne kontrole w związku z interwencją mieszkańców na uciążliwości związane z działalnością zakładów produkcyjnych,
- członkostwo w powiatowym zespole d.s. koordynacji i inicjowania przedsięwzięć w sprawach ochrony w rolnictwie indywidualnym na terenie powiatu sztumskiego.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego:

- wymieniano informacje o braku decyzji o zmianie sposobu użytkowania obiektu/pomieszczeń, w których prowadzona jest działalność gospodarcza,
- wymieniano informacje na temat firm zajmujących się rozbiórką i naprawą pokryć dachowych, w tym azbestowo – cementowych.

Służba Medycyny Pracy:

- współpracowano z lekarzami medycyny pracy w zakresie opinii lekarskiej, dotyczącej pracowników zatrudnionych w zakładach pracy, w których stwierdzono choroby zawodowe oraz w których stwierdzono przekroczenia wartości NDS dla czynników pyłowych, chemicznych i wartości NDN dla czynników fizycznych,
- udostępniano dane niezbędne do sporządzenia oceny narażenia zawodowego dotyczące narażenia pracowników z dokumentacji archiwalnej w odniesieniu do zakładów pracy, które uległy likwidacji,
- wprowadzenie dodatkowych badań krwi na przeciwciała boreliozy u pracowników służb leśnych; omawiano rygorystyczne egzekwowanie stosowania środków zapobiegających zachorowaniom na choroby przenoszone przez kleszcze,
- w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Gdańsku na prośbę lekarzy orzeczników, którzy dysponowali niewystarczającym materiałem dowodowym dotyczącym oceny narażenia zawodowego, dokonywano uzupełniającej oceny narażenia, niezbędnej w realizacji procedury orzeczniczej dotyczącej chorób zawodowych,
- przekazywano materiały poglądowe dotyczące palenia tytoniu w zakładach pracy,
- w ramach współpracy na bieżąco przekazywane są informacje dotyczące szkodliwych czynników, w tym biologicznych występujących w zakładach kontrolowanych,
- wymiana informacji na temat oceny narażenia zawodowego,
- zawiadamianie o wszczętych postępowaniach w sprawach podejrzeń chorób zawodowych.

Inspekcja Handlowa:

- współpracowano przy wycofywaniu zabawek stwarzających zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia dziecka np. lalek, lornetek, zestawów koników.

Inne Instytucje:

- Komendą Powiatową Policji - w ramach współpracy przeprowadzono kontrole obiektów wprowadzających do obrotu wyroby kolekcjonerskie tzw. „dopalacze” (PSSE Lębork),

- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie chorób zawodowych (PSSE Malbork).

6. Promocja zdrowia.

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych promowano zachowania prozdrowotne wśród pracodawców i pracowników. Szczególną uwagę zwracano na następujące kwestie:

- informowanie o obowiązkach stosowania środków technicznych i ochron indywidualnych mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym,
- na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z substancjami i preparatami chemicznymi - pełne i prawidłowe poinformowanie pracowników o zagrożeniu z jakim mają do czynienia na stanowisku pracy; konieczności posiadania kart charakterystyki i wykorzystania w praktyce wiadomości w nich zawartych,
- przekazywanie informacji pracodawcom, pracownikom, producentom, importerom o znaczeniu zapisów w kartach charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych,
- fakt posiadania instrukcji stanowiskowych oraz znaków ostrzegawczych, nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej,
- stosowanie przez pracowników technicznych, organizacyjnych i indywidualnych środków ochrony osobistej, zgodnych z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki (zwracano uwagę na to czy środki ochrony indywidualnej posiadają odpowiednie certyfikaty),
- informowanie pracodawców o uwzględnianiu zasad ergonomii pracy oraz o przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony zdrowia; zwracano uwagę na edukację prozdrowotną pracodawców, większa świadomość pracodawców w tym zakresie skutkuje wprowadzaniem nowych technologii w procesach pracy,
- dostosowanie stanowisk komputerowych do obowiązujących przepisów; tłumaczono jak ważne są przerwy w pracy, prawidłowe usytuowanie monitorów komputerowych oraz zachowanie zasad ergonomii,
- weryfikację danych zawartych w ocenie ryzyka zawodowego zatrudnionych pracowników – fakt przekazywania informacji o zagrożeniach zawodowych (chemicznych, fizycznych, biologicznych),
- profilaktykę szczepień ochronnych w zakładach pracy, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami biologicznymi (szczególnie osób najbardziej ekspozowanych na zakażenie),
- propagowanie zachowań prozdrowotnych, które zobowiązują do określonych zachowań na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi bądź biologicznymi; dokonanie właściwej oceny ryzyka w tym zakresie,
- zobowiązywano pracodawców do udostępnienia odpowiednio wyposażonych apteczek pierwszej pomocy i zorganizowania pomocy przedlekarskiej,
- promowano zwiększenie aktywności fizycznej wśród kierowców w celu zmniejszenia dolegliwości ze strony układu ruchu i chorób krążenia,
- szczególny nacisk kładziono na profilaktykę antynikotynową poprzez przekazywanie pracodawcom materiały (plakaty) informujące o następstwach używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy, informowano o możliwości wprowadzenia

programu ograniczenia palenia tytoniu w miejscu pracy, rozdawano materiały (płyty CD i plakaty),

- w placówkach służby zdrowia oraz zakładach pracy sprawdzano przestrzeganie ustawy z o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- w okresie jesiennym kładziono nacisk na zachowania prozdrowotne ze szczególnym uwzględnieniem zasad dotyczących zdrowego stylu życia, jak i też prostych czynności higienicznych, które mogą uchronić przed zachorowaniem na grypę A (H1N1) bądź sezonową,
- podczas kontroli pracodawców zatrudniających pracowników przy zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest wyjaśniano, że zagrożenie chorobotwórcze azbestu jest skutkiem wdychania włókien respirabilnych zawieszonych w powietrzu,
- przypomniano, iż narażenie zawodowe na pył azbestu może być przyczyną chorób: pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, raka płuca i międzybłoniaków, a długie okresy między pierwszym narażeniem a pojawieniem się choroby oznaczają, że skutki aktualnego narażenia mogą pojawić się nawet 30 lat od rozpoczęcia ekspozycji; w związku z tym konieczne jest prowadzenie rejestrów pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- zwracano uwagę, że pracownikom nie wolno zdejmować środków ochrony indywidualnej w strefie zanieczyszczonej azbestem.

W wyniku przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że szanse na podejmowanie programów promocji zdrowia wśród pracowników istnieją przede wszystkim w zakładach pracy o dobrej kondycji ekonomicznej oraz zarządzanych przez menadżerów, rozumiejących zasady nowoczesnego zarządzania.

Pracownicy Oddziału Higieny pracy w Gdańsku wzięli udział, w następujących akcjach:

- uczestnictwo w krajowym programie pt. „Ograniczanie Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”; ocenianie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscu pracy,
- uczestnictwo w „Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2006-2010”; podczas kontroli prowadzenie szkoleń z zakresu nadzoru nad prekursorami narkotyków,
- w dniach 12-13 czerwca 2010 roku pracownicy Oddziału Higieny Pracy w Gdańsku uczestniczyli na molo w Gdańsku – Brzeźnie w festynie „Zielony Weekend 2010” zorganizowanym przez Urząd Miejski w Gdańsku,
- 21 października 2010r. zorganizowano Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gdańsku; zorganizowano Punkt Informacyjny w ramach którego prowadzono konsultacje m. in. w sprawie chorób zawodowych oraz w sprawie chemikaliów; przygotowano prezentacje wykładów:
 - "Bezpieczeństwo i higiena pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe",
 - "Choroby zawodowe",
 - "Prawne uwarunkowania dotyczące chemikaliów".

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

7. Azbest

Informacja za rok 2010 dotycząca warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa pomorskiego.

Tabela 13 Tabelaryczne zestawienie danych

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
1.	Liczba firm zajmujących się usuwaniem/ zabezpieczaniem**/ transportem wyrobów zawierających azbest posiadających siedzibę na terenie działania właściwego PPIS	68	w tym 1 firma posiada tylko pozwolenie na transport wyrobów zawierających azbest
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli w siedzibach tych firm	42	
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem (ogółem), w tym:	6	
3a)	polegających na zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest	0	
3b)	polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	5	
3c)	polegających na transporcie wyrobów zawierających azbest	1	
3d)	podczas innych prac powodujących kontakt z azbestem (podać charakter tych prac)	0	
4.	Liczba wydanych decyzji o naruszeniu przepisów dotyczących warunków pracy w kontakcie z azbestem	6	
5.	Liczba pracowników zatrudnionych przy zabezpieczaniu /usuwaniu/ transporcie/innych wyrobów zawierających azbest	192	
6.	Rodzaj wyrobów zawierających azbest podlegających zabezpieczeniu/usunięciu...*	materiały izolacyjne zawierające azbest, płyty eternitowe do pokrycia dachowego, wyroby azbestowo-cementowe: pokrycia dachowe i płyty elewacyjne	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
Liczba firm zajmujących się zabezpieczaniem/usuwaniem wyrobów zawierających azbest, w których stwierdzono brak:			
7.	Zezwolenia, pozwolenia, decyzji, zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.1)	0	
8.	Przeszkolenia przez uprawnioną instytucję pracowników i osób kierujących lub nadzorujących usuwanie wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.2)	1	
9.	Planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.3)	5	
10.	Wyposażenia pracowników w odpowiednią odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej stosownie do rodzaju i stopnia narażenia (Dz.U.05.216.1824, § 11 ust 1)	3	
11.	Oceny i udokumentowania ryzyka zawodowego (Dz.U.98.21.94 z późn. zm. art. 226) i (Dz.U.03.169.1650 z późn.zm. § 39)	8	
12.	Rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm. § 4 ust 1)	7	
13.	Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub	7	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
	mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm., § 4 ust 2)		
14.	Przekazania do właściwego PWIS informacji o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm., § 4 ust. 3)	8	
15.	Przestrzegania zakazu spożywania posiłków, picia napojów i palenia tytoniu, przechowywania rzeczy osobistych w miejscu wykonywania prac, w których występuje narażenie na azbest (Dz.U.05.216.1824, § 13)	3	
16.	Aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku (Dz.U.98.21.94 t. j. z późn. zm. art. 229 § 4)	4	

* wymieniń np.: wyroby azbestowo – cementowe typu pokrycia dachowe lub płyty elewacyjne itp., izolacje ognioochronne np. kurtyny lub drzwi p/pożarowe, itd.

** zabezpieczanie – prace polegające na zabezpieczeniu np. przez pokrycie farbą wyrobów zawierających azbest, nie zakwalifikowanych w danym roku do rozbiórki.

Azbest - część opisowa

➤ Choroby zawodowe

Liczba i rodzaj chorób zawodowych stwierdzonych w 2010r. w wyniku narażenia pracowników na azbest, według wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. (Dz.U.09.105.869) w sprawie chorób zawodowych.

W 2010 roku stwierdzono 8 chorób zawodowych w wyniku narażenia pracowników na azbest.

Tabela 14 Choroby zawodowe w wyniku narażenia pracowników na azbest w 2010 r.

Lp.	Rodzaj choroby zawodowej	Okres narażenia na azbest
1.	rozległe zgrubienia opłucnej	1953 –1986
2.	rozległe zgrubienia opłucnej	04.09.1968 – 27.07.1970 24.08.1970 – 30.06.1981
3.	rozległe zgrubienia opłucnej	02.09.1968 – 25.03.1997 19.05.1997 – 09.09.2009
4.	rozległe zgrubienia opłucnej	1973 – 1977
5.	pylica płuc azbestowa	1973 – 1977

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

6.	rozległe blaszki opłucnej lub osierdzia	1973 – 1977
7.	rozległe zgrubienia opłucnej	1962 – 1970/80
8.	rozległe blaszki opłucnej lub osierdzia	1978 - 1985

Wyżej wymienione choroby wystąpiły w następujących zakładach pracy: Stocznia Gdańsk S.A. (5), Wytwórnia Uszczeltek „Morpak” (1), Stocznia Gdynia S.A. (1), „POLKAT Gdynia” Sp. z o.o. (1). Pracownicy, u których stwierdzono chorobę zawodową wykonywali prace przy: produkcji statków i konstrukcji pływających; naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń; robotach budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków.

- *Czy były wykonywane badania środowiska pracy w zakresie ekspozycji na azbest, czy stwierdzano przekroczenia normatywów higienicznych – z uwzględnieniem (o ile to możliwe) frakcji respirabilnej (Dz. U. 05.73.645 z późn. zm.), (Dz. U.05.216.1824.) i (Dz.U.02.217.1833 z późn. zm.) – informacje należy ustalać na podstawie kontroli zarówno w siedzibach firm jak i w czasie kontroli warunków pracy, powodujących kontakt z azbestem*

Podczas kontroli w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest nie były wykonywane badania środowiska pracy.

- *Opisać najczęściej stwierdzane uchybienia/nieprawidłowości sanitarno – higieniczne, z podaniem liczby przypadków danego rodzaju uchybienia*
- brak planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest (5 przypadków)
 - brak oceny i udokumentowania ryzyka zawodowego (8 przypadków)
 - brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (7 przypadków)
 - brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (7 przypadków)
 - brak przekazania do właściwego PWIS informacji o substancjach, preparatach, czynników lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (8 przypadków)
 - brak aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku (4 przypadków)
- *Informacje na temat zastosowanych środków restrykcyjnych*

Wydano 6 decyzji administracyjnych o naruszeniu przepisów dotyczących warunków pracy w kontakcie z azbestem.

- W jednym przypadku pracodawca nie wykonał zaleceń decyzji administracyjnej; wystawiono 1 tytuł wykonawczy, dwa postanowienia o nałożeniu grzywny na kwotę 1100 zł. Ściągnięto kwotę 1100 zł.
- W jednym przypadku stwierdzono usunięcie nieprawidłowości przed wydaniem decyzji administracyjnej, w związku z czym umorzono postępowanie administracyjne.

- *Dodatkowe uwagi*

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Część firm zajmujących się usuwaniem i zabezpieczeniem oraz transportem wyrobów zawierających azbest nie wykonywała w 2010 r. żadnych prac powodujących kontakt z azbestem.

W jednym przypadku wydano decyzję na rozszerzenie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów niebezpiecznych, w tym zawierających azbest.

Azbest - Podstawowe akty prawne do realizacji zadań z zakresu nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących warunków pracy w kontakcie z azbestem

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz.U.04.3.20 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 04.71.649)
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa użytkowania takich wyrobów (Dz. U. 05.216.1824)
4. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity Dz.U. 98.21.94 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 04.280.2771 z późn. zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 05.73.645 z późn. zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 02.217.1833 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz.U.02.132.1115)
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.03.169.1650 z późn. zm.)

V. Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży

W 2010 roku na terenie województwa pomorskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała 1567 placówek nauczania i wychowania, 30 szkół wyższych, 21 żłobków oraz 1014 placówek wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Wśród skontrolowanych placówek nauczania i wychowania 795 stanowiły różnego rodzaju szkoły, w tym: 373 szkoły podstawowe, 105 gimnazjów, 23 różne licea, technika i szkoły zawodowe, 272 zespoły szkół, 6 szkół specjalnych oraz 16 szkół policealnych. Do placówek uczęszczało 215370 uczniów. Skontrolowano również 523 przedszkola – do placówek tych uczęszczało 38788 dzieci.

Zakres prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru obejmował stan sanitarny oraz ogół warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Ocenie poddano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii, tygodniowe rozkłady zajęć szkolnych w zakresie higieny procesu nauczania, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz ochronę placów zabaw, terenów rekreacyjnych/sportowych przed zanieczyszczeniami.

Ponadto w trakcie kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zwracali uwagę na zapewnienie uczniom warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach, warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. „Oddziałach zerowych” funkcjonujących w placówkach oświatowych, zapewnienie opieki medycznej oraz dożywiania dzieci i młodzieży.

1. Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych

Z danych, jakimi dysponuje Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. pomorskiego wynika, że w 11 placówkach oświatowo-wychowawczych zajęcia odbywały się w budynkach nie w pełni przystosowanych, budowanych w innym celu niż mieszczące się w nich placówki. Problem ten dotyczył 4 przedszkoli, 3 szkół podstawowych 3 zespołów szkół oraz 1 placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego.

W 2010 roku budynki znajdujące się w złym stanie sanitarno-technicznym użytkowały 93 placówki nauczania i wychowania – były to głównie szkoły podstawowe funkcjonujące samodzielnie, zespoły szkół oraz przedszkola.

W zakresie czystości i porządku stwierdzono nieprawidłowości w 26 placówkach, natomiast w złym stanie zarówno sanitarno-technicznym jak i czystości i porządku znajdowało się 14 placówek nauczania i wychowania.

Możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb higienicznych w czasie pobytu w placówkach oświatowo-wychowawczych jest jednym z istotnych elementów ocenianych w czasie kontroli. Dane dotyczące zaopatrzenia placówek w instalacje wodociągowe i kanalizacyjne oraz inne wybrane parametry higieniczne przedstawiono w Tabeli nr 1.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Tabela 15 Warunki do utrzymania higieny

Rodzaj placówki	Liczb. placówek, w których stwierdzono brak instalacji wodociągowej	Liczb. placówek, w których stwierdzono brak kanalizacji	Liczb. placówek posiadających ustępy zewnętrzne	Liczb. placówek, w których stwierdzono ponadnormat. liczb. uczniów na urządzenia ustępowe
Przedszkola	-	-	-	5
szk. podstawowe	4	7	1	22
gimnazja	-	2	-	8
zespoły szkół	2	2	1	16
centra szkolenia zawod.	-	-	-	1
ogółem	6	11	2	52

Nie wszystkie placówki na terenie województwa pomorskiego wyposażone były w instalację wodociągową i kanalizacyjną. Brak instalacji wodociągowej odnotowano w 6 placówkach, w tym w 4 szkołach podstawowych oraz w 2 zespołach szkół, natomiast bez kanalizacji funkcjonowało 11 szkół (7 szkół podstawowych, 2 gimnazja oraz 2 zespoły szkół).

W 52 skontrolowanych placówkach stwierdzono ponadnormatywną liczbę uczniów na urządzenie ustępowe – nie zachowano obowiązujących standardów dostępności do urządzeń ustępowych. Problem ten dotyczył przede wszystkim szkół podstawowych, zespołów szkół, gimnazjów oraz przedszkoli. W przypadku szkoły podstawowej i zespołu szkół stwierdzono funkcjonowanie ustępów na zewnątrz budynku. Sanitariaty zewnętrzne spełniają standardy higieniczne – budynki murowane, uczniowie mają dostęp do ciepłej wody, zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa pomorskiego prowadziła w 2010 roku ocenę warunków do utrzymania higieny osobistej w publicznych i niepublicznych szkołach.

Skontrolowano ogółem 753 różnego typu szkoły oceniając warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach, w tym możliwość korzystania z bieżącej ciepłej wody do mycia rąk, ze środków higieny osobistej, a także sprawdzono stan sanitariatów, ich czystość i porządek.

W 113 placówkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Były to różnego rodzaju zaniedbania, najczęściej brak ręczników papierowych lub suszarki do rąk (38) oraz brak mydła w dozownikach (35). W 9 placówkach stwierdzono brak dostępu do papieru toaletowego przy kabinach WC.

Niewłaściwy stan techniczny sanitariatów stwierdzono w 28 placówkach (12 szkół podstawowych, 11 zespołów szkół oraz 5 gimnazjów).

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Jednym z podstawowych wymogów higienicznych w placówkach pobytu dzieci i młodzieży jest zapewnienie ciepłej wody, - w 41 placówkach oświatowo- wychowawczych nie spełniono tego wymogu. Problem ten dotyczył głównie szkół podstawowych, zespołów szkół oraz gimnazjów.

Na skutek działań Inspekcji Sanitarnej (zalecenia pokontrolne, decyzje administracyjne) w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się liczba placówek nie zapewniających odpowiednich warunków w tym zakresie.

Poprawę stanu higieniczno-sanitarnego egzekwowano wydając zalecenia pokontrolne oraz w drodze postępowania administracyjnego. W 2010 roku wydano 491 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie do odpowiedniego stanu pomieszczeń lub urządzeń, najwięcej na różnego typu zespoły szkół (144), szkoły podstawowe (127) oraz 77 decyzji na przedszkola.

W zdecydowanej większości wydane decyzje dotyczyły nakazu doprowadzenia do odpowiedniego stanu sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci, ciągów komunikacyjnych w budynkach oraz szatni (brudne ściany i sufity, zniszczone podłogi, parkiety, wykładziny dywanowe, podłogi z ubytkami PCV, zniszczoną stolarkę okiennieo-drzwiową) a także doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne. Ponadto nakazywano doprowadzenie do odpowiedniego stanu nawierzchni dróg prowadzących do budynków, przejść, placów rekreacyjnych, boisk sportowych, naprawę zniszczonego ogrodzenia, a także zapewnienia odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Nakazy decyzji dotyczyły również zapewnienia zgodnie z PN natężenia oświetlenia elektrycznego, przeprowadzenia pomiarów w pomieszczeniach szkolnych, a także zapewnienia osłon na punktach świetlnych.

W 2010 roku w 84 placówkach oświatowo-wychowawczych (44 szkoły podstawowe, 21 zespołów szkół, 12 przedszkoli, 4 gimnazja, 1 technikum, 1 szkoła wyższa oraz 1 inna placówka) przeprowadzono remonty generalne. Ponadto przy 26 szkołach różnego typu oddano nowe obiekty sportowe, a w 17 placówkach uległy modernizacji istniejące bloki sportowe.

Warunki nauczania i wychowania

- Meble

W użytkowaniu mebli szkolnych istotne jest stosowanie zasad ergonomii - dostosowanie wymiarów mebli do wzrostu dzieci i młodzieży.

W 2010 roku ocenę dostosowania mebli do wzrostu przeprowadzono w 318 placówkach dla 875 oddziałów – oceniono 17267 stanowisk. W 97 placówkach oświatowo-wychowawczych w 154 skontrolowanych oddziałach 1018 stanowisk było niezgodnych z zasadami ergonomii.

Na poprawę dostosowania mebli do wzrostu uczniów/przedszkolaków oraz na zapewnienie odpowiedniego stanu mebli wydano ogółem 28 decyzji administracyjnych. Ponadto wśród innych działań Inspekcji Sanitarnej zmierzających do poprawy warunków w zakresie dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów wymienić należy prowadzenie podczas kontroli instruktażu dla dyrektorów, nauczycieli i uczniów na temat prawidłowego stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka, a także stosowania normy dot. mebli: krzeseł i stołów dla instytucji edukacyjnych;

Ponadto udzielano instruktażu dla dyrektorów dotyczącego obowiązku wyposażania szkół w sprzęt bezpieczny, odpowiadający wymaganiom norm oraz obowiązku żądania od producenta lub dostawcy właściwego, udokumentowanego certyfikatem – wyrobu bezpiecznego, dobrej jakości (dotyczy mebli i urządzeń rekreacyjno-sportowych).

- Rozkłady zajęć szkolnych

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W 2010 roku ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 192 szkołach dla 2109 oddziałów. Niezgodne z zasadami higieny rozkłady zajęć lekcyjnych stwierdzono w 81 placówkach, dla 442 oddziałów (21% ogółu ocenionych rozkładów). W celu wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie rozkładów zajęć szkolnych wydawano decyzje administracyjne, zalecenia pokontrolne oraz wystosowywano pisma do dyrektorów szkół.

- Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2010 roku dokonano oceny warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono w 257 szkołach (33,9% skontrolowanych szkół). Placówki te posiadały niepełną bazę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tj. dysponowały wyłącznie salą gimnastyczną/salą zastępczą lub rekreacyjną lub tylko boiskiem, oraz placówki w których wielkość bazy sportowej jest nieadekwatna do wielkości szkoły, w związku z czym zajęcia dla części grup ćwiczących realizowane są na korytarzach, holach itp.

Salę gimnastyczną jako jedyny obiekt do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiadało 15 placówek, tylko salę rekreacyjną / zastępczą posiadało 31 szkół, w 116 placówkach były wyłącznie boiska sportowe. Szkół, które dysponowały co najmniej dwiema różnymi możliwościami do prowadzenia zajęć takich jak: sala gimnastyczna, sala rekreacyjna, boisko czy basen było 551.

Brak warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano w 65 szkołach różnego typu. Były to placówki, które nie posiadały sali gimnastycznej, sali zastępczej lub boiska, a zajęcia wychowania fizycznego realizowane były na holach lub w innych nie przeznaczonych do tego celu miejscach bądź też korzystające z bazy sportowej poza placówką.

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono również możliwość korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych. Na 762 skontrolowane szkoły różnego typu 318 posiadało szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem (w tym z natryskami), z czego 312 placówek posiadało czynne natryski z ciepłą wodą.

- Ochrona placów zabaw / terenów rekreacyjnych / terenów sportowych przed zanieczyszczeniami.

W 2010 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna kontrolowała placówki oświatowo-wychowawcze pod względem posiadania właściwej ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych i terenów sportowych przed zanieczyszczeniem odchodami zwierząt. Zwracano uwagę na ogrodzenie terenu, zastosowanie zakazu wprowadzania zwierząt na teren placówki i jego egzekwowanie, zabezpieczenia piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu, usuwanie nieczystości oraz wymianę piasku przed rozpoczęciem sezonu zabaw w piaskownicy.

Skontrolowano 2482 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym również placówki sezonowe. Plac zabaw / teren rekreacyjny z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami stwierdzono w 72 placówkach spośród 1250 skontrolowanych - posiadających place zabaw, natomiast spośród 465 placówek skontrolowanych - posiadających tereny sportowe, w 21 odnotowano niewystarczającą ochronę przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. Właściwego zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami nie posiadało również 76 obiektów mających plac zabaw i/lub teren rekreacyjny oraz teren sportowy - spośród 766 takich placówek skontrolowanych. Wydano 21 decyzji administracyjnych /merytorycznych/, w tym 4 decyzje wyegzekwowano. Poprawę stanu egzekwowano również wydając zalecenia pokontrolne.

- Warunki sanitarno-higieniczne dla dzieci 6-letnich w tzw. „oddziałach zerowych”.

W 2010 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała 846 oddziałów zerowych, do których uczęszczało 23042 dzieci. Najczęściej oddziały te funkcjonują przy szkołach podstawowych, przedszkolach, sporadycznie przy innych formach wychowania przedszkolnego.

Spśród skontrolowanych placówek, właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddziały zerowe zapewniały 482 placówki. Brak odpowiedniej infrastruktury odnotowano w 364 placówkach (42,1% skontrolowanych), w większości dotyczy to oddziałów zerowych funkcjonujących przy szkołach podstawowych (312). Najczęściej stwierdzano brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci (222), brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych, tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów (211), urządzenia sanitarne niedostosowane do wysokości dzieci (133), brak certyfikatów na meble i sprzęt (101). Zbyt małą powierzchnię sal dydaktycznych odnotowano w 73 placówkach, a brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu w placówce w 64 przypadkach, dotyczy to wyłącznie szkół.

- Inne formy wychowania przedszkolnego

Na terenie województwa pomorskiego największa liczba tzw. "małych przedszkoli" - innych form wychowania przedszkolnego występuje na terenie powiatu chojnickiego /27/ oraz po 18 na terenie Gdańska, Kartuz i Malborka. Do dnia 31 grudnia 2010r. pod bieżącym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego znajdowało się 181 takich placówek - posiadających opinię sanitarna, w tym 113 zarejestrowanych w ewidencji placówek oświatowo-wychowawczych w samorządzie terytorialnym. W 2010 roku 2 inne formy wychowania przedszkolnego otrzymały negatywną opinię PIS - nie dostosowano lokali do wymagań *Rozporządzenia MEN w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania* /DZ.U. Z 2009r., Nr 83, poz.693/.

W 2010 roku przeprowadzono ogółem 196 kontroli innych form wychowania przedszkolnego.

2. Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej woj. pomorskiego w trakcie kontroli sanitarnych placówek oświatowo-wychowawczych zwracali uwagę na warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach.

Na 753 skontrolowane szkoły, gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadało 410 placówek (54,4%), w tym 326 szkół posiadało gabinety wyłącznie do swojej dyspozycji, a 72 gabinety wspólne z inną placówką, w tym samym obiekcie. Ponadto 241 szkół profilaktyczną opiekę zdrowotną zapewniło w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki, natomiast w przypadku 102 szkół profilaktyczna opieka zdrowotna była świadczona poza terenem placówki.

Spśród skontrolowanych szkół - 328 placówek posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej bez zastrzeżeń sanitarnych i technicznych, natomiast gabinety niezgodne z wymogami technicznymi /brak dostępu do bieżącej ciepłej wody, powierzchnia mniejsza niż 12m²/ odnotowano w 7 placówkach, a w 5 szkołach gabinety znajdowały się w niewłaściwym stanie sanitarnym.

Podczas kontroli sanitarnych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazywali dyrektorom placówek materiały informacyjne oraz udzielali instruktażu nt. profilaktyki zakażeń wirusem grypy, w tym również szczepień ochronnych.

3. Prowadzenie dożywiania w szkołach.

W 2010 roku, w trakcie bieżących kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. pomorskiego zbierali informacje dotyczące żywienia dzieci i młodzieży prowadzonego w różnego typu szkołach.

Ciepłe posiłki wydawano w 563 placówkach (56% skontrolowanych szkół), w tym 390 placówek wydawało wyłącznie posiłki jednodaniowe (69,3% wydających posiłki). Z ciepłych posiłków szkolnych – z pełnych obiadów skorzystało ogółem 22317 uczniów, natomiast 49840 dzieci z posiłków jednodaniowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, niektóre szkoły organizowały dla uczniów śniadania szkolne - w 2010 roku tego typu formę dożywiania prowadziło 75 placówek (50 szkół podstawowych, 7 gimnazjów, 17 zespołów szkół oraz 1 szkoła specjalna), a skorzystało z niej ogółem 3569 uczniów.

Podawanie uczniom napoju odnotowano w 337 placówkach (199 szkół podstawowych, 13 gimnazjów, 125 zespołów szkół) – z tej formy skorzystało 57175 uczniów.

W 2010 roku 44706 uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz zespołów szkół skorzystało z posiłków dofinansowanych przez ośrodki pomocy społecznej, komitety rodzicielskie i innego rodzaju organizacje.

4. Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży.

Wypoczynek zimowy dla dzieci i młodzieży na terenie województwa pomorskiego zorganizowany był w okresie od 15 lutego do 28 lutego 2010r. W tym okresie Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadziła ocenę stanu i warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach.

W województwie pomorskim do wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży zgłoszono 224 placówki, w tym 70 form wyjazdowych oraz 154 formy wypoczynku zorganizowanego w miejscu zamieszkania. W roku szkolnym 2009/2010 w zorganizowanych placówkach wypoczywało ogółem 13610 dzieci i młodzieży, w tym 3059 na zimowiskach wyjazdowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa pomorskiego przeprowadziła ogółem 210 kontroli placówek wypoczynku. Przeprowadzone w trakcie wypoczynku kontrole sanitarne wykazały, że wypoczynek zimowy był dobrze zorganizowany, zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki. Jedynie w przypadku 4 placówek - formy w miejscu zamieszkania - odnotowano brak ciepłej wody do mycia (placówki szkolne, w których ciepła woda została wyłączona na okres ferii zimowych), natomiast 2 placówki nie zapewniły odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych.

W 41 placówkach wypoczynku nie zapewniono uczestnikom opieki medycznej - dotyczyło to głównie form w miejscu zamieszkania. Brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu pedagogicznego odnotowano w 9 placówkach.

Podczas ferii zimowych zgłoszono 1 prośbę o interwencję w sprawie nieodpowiednich warunków sanitarno-higienicznych /dot. bloku żywienia placówki wypoczynku w miejscu zamieszkania niezgłoszonej do PPIS/ - skarga potwierdziła się.

W czasie trwania wypoczynku zimowego odnotowano 3 przypadki zachorowań w 2 placówkach, a także pojedynczy uraz w placówce wypoczynku w miejscu zamieszkania. W czasie wypoczynku zimowego wzmożono działania profilaktyczne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i prawidłowego przebiegu wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Podejmowano stosowne działania edukacyjne propagujące właściwe zachowanie uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z profilaktyką zakażeń wirusem grypy typu A/H1N1.

5. Wypoczynek letni dzieci i młodzieży.

W 2010 roku nadzór nad letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży prowadzono z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem MEN zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania - rozpoczął działanie 'elektroniczny system rejestracji wypoczynku'.

Na terenie województwa pomorskiego zorganizowano ogółem 1902 turnusy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym 1660 turnusów na różnego rodzaju koloniach i innych formach wyjazdowych oraz 175 turnusów na obozach pod namiotami ze stałą, bądź bez stałej infrastruktury komunalnej. Ponadto zgłoszono 67 turnusów dla dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania. W województwie pomorskim ze zorganizowanego wypoczynku skorzystało 64442 uczestników.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży skontrolowano 817 turnusów, w tym 636 różnego rodzaju kolonii, 116 obozów pod namiotami oraz 65 form wypoczynku w miejscu zamieszkania.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży na 122 turnusach stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości, w tym na 35 nie zapewniono odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych - kontrole sanitarne wykazały brak bieżącej czystości i porządku w pokojach mieszkalnych uczestników wypoczynku oraz w sanitariatach, nieodpowiedni stan namiotów w przypadku obozów, a także brak środków do utrzymania higieny osobistej.

Na 28 turnusach stwierdzono brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej personelu.

Podczas wypoczynku letniego na 9 turnusach odnotowano brak ciepłej wody do mycia /dot. form w miejscu zamieszkania – półkolonie, w których ciepła woda została wyłączona na okres wakacji/.

Ponadto na 3 turnusach nie zapewniono dostatecznej liczby urządzeń sanitarnych oraz w 3 przypadkach stwierdzono niewłaściwie urządzone kąpieliska

W jednym przypadku wyłączono z użytkowania pomieszczenia w złym stanie sanitarnym - dot. sanitariatów po awarii wodociągu.

W czasie trwania akcji letniej odnotowano 374 przypadki zachorowań wśród dzieci oraz 81 wypadków/urazów. Ponadto zarejestrowano 32 przypadki zatruc pokarmowych, w tym 25 przypadków na turnusie tzw. 'dzikim'.

Na terenie województwa pomorskiego w okresie letniego wypoczynku odnotowano 13 uzasadnionych skarg i interwencji w sprawie nieodpowiednich warunków sanitarno-higienicznych na turnusach.

Poprawę stanu egzekwowano wydając decyzje administracyjne, zalecenia pokontrolne a także nakładano mandaty karne.

VI. Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

1. Nadzór nad obiektami żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W 2010 roku pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej było ogółem 22917 obiektów, w tym:

- 1023 zakładów produkcji żywności,
- 13025 zakładów obrotu żywnością (w tym 996 środków transportu żywności)
- 5752 zakłady żywienia zbiorowego otwartego (w tym 3530 punktów małej gastronomii),
- 2570 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 226 zakładów produkcji i obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 321 zakładów produkujących, konfekcjonujących bądź wprowadzających kosmetyki do obrotu.

W porównaniu do 2009 roku ilość obiektów w 2010 r. w poszczególnych grupach przedstawiała się następująco:

Grupa obiektów	Liczba obiektów w 2010r.	Liczba obiektów w 2009 r.	Liczba obiektów	
			wzrost	spadek
1. Zakłady produkcji żywności	1023	989	34	-
2. Zakłady obrotu żywnością (ogółem)	13025	12378	647	-
3. Zakłady żyw. zbiorowego otwartego (ogółem), w tym punkty małej gastronomii	5752 3530	5465 3370	287 160	-
4. Zakłady żyw. zbiorowego zamkniętego	2570	2428	142	-
5. Zakłady produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	226	234	-	8
6. Zakłady produkcji i obrotu kosmetykami	321	311	10	-
Ogółem	22917	21805	1120	8

W 2010 roku ogólna liczba obiektów nadzorowanych wzrosła o 1112 w stosunku do roku 2009.

Skontrolowano ogółem 15358 zakładów, ocenie sanitarnej pod kątem spełnienia wymagań poddano 7338 zakładów, z których 197 było niezgodnych z wymaganiami, stanowi to 2,6 % obiektów poddanych ocenie.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 23639 kontroli i rekontroli, w tym 1478 kontroli interwencyjnych związanych m.in. ze zgłoszeniem w systemie RASFF i RAPEX oraz skargami konsumenckimi.

Państwowi Powiatowi/Graniczni Inspektorzy Sanitarni wydali ogółem 1102 decyzje administracyjne, z których 21 dotyczyło nakazu unieruchomienia działalności zakładu oraz 90 decyzji zakazujących wprowadzenia produktu do obrotu.

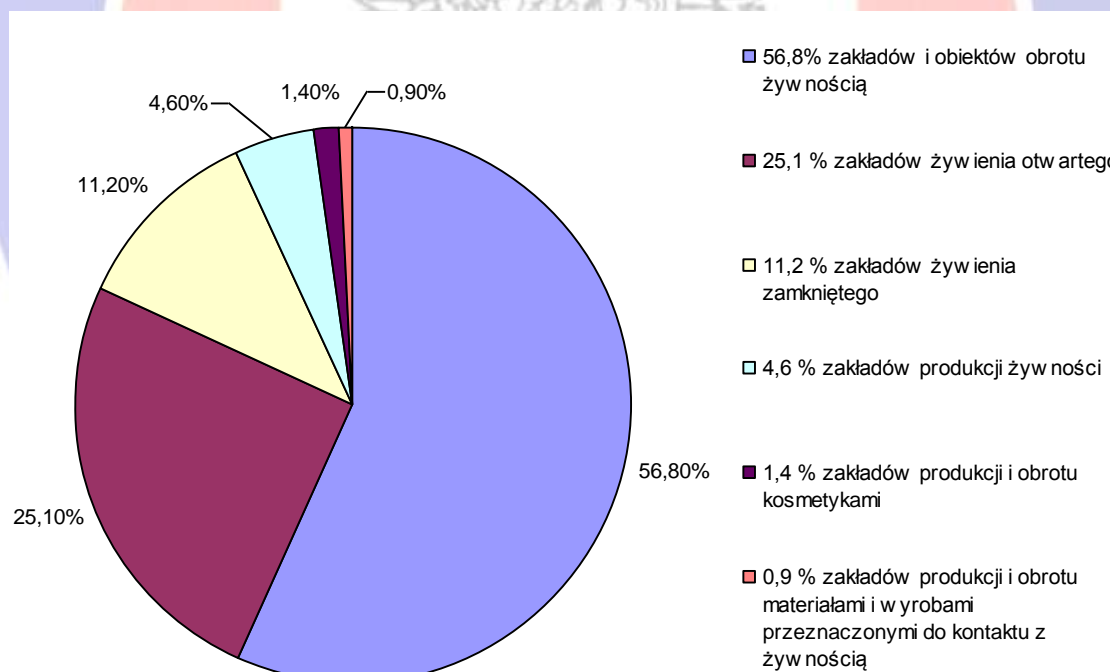
W postępowaniu mandatowym nałożono ogółem 2213 mandatów karnych na kwotę 451.750 zł (średnia wysokość mandatu wynosiła 204,1 zł).

Do Sądów Grodzkich skierowano 6 wniosków o ukaranie winnych zaniedbań. Do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku wpłynęło 37 wniosków zakończonych wydaniem 33 decyzji o nałożeniu kar pieniężnych wynikających z art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. 136, poz. 914 z późn. zm.), 1 wniosek został uznany za niewystarczający do nałożenia kary, w 3 przypadkach umorzono wszczęte postępowanie wyjaśniające.

W nadzorowanych obiektach pobrano do badań 3630 próbek żywności, 43 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 3 próbki kosmetyków.

Dyskwalifikacji uległo 57 próbek żywności (1,57 %).

2. Struktura nadzorowanych obiektów w 2010 roku wg profilu prowadzonej działalności przedstawiała się następująco:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

3. Działalność kontrolno - represyjna w poszczególnych grupach nadzorowanych obiektów w 2010 roku.

Lp.	Działania	Działalność kontrolno-represyjna w obiektach:						
		Produkcji żywności	Obrotu żywnością	żywienia zbiorowego		Produkcja i obrót		Ogółem
				Otwartego	Zamkniętego	Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	Kosmetykami	
1.	Liczba obiektów nadzorowanych	1023	13025	5752	2570	226	321	22917
2.	Liczba obiektów skontrolowanych	890	7711	4346	2060	115	236	15358
3.	Liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami	15	112	53	16	-	2	198
4.	Liczba kontroli i rekontroli, w tym kontroli interwencyjnych	1750	11493	6444	3086	193	673	23639
		75	1030	227	91	78	-	1478
5.	Liczba wydanych decyzji administr. ogółem w tym: unieruchomienia działalności zakładu zakazu wprowadzania produktów do obrotu	38	461	294	178	2	-	1102
		4	1	10	-	-	-	21
		3	78	5	4	-	-	90
6.	Liczba mandatów karnych /na	151/ 33200	1146/ 214150	723/ 172000	166/ 32400	-	-	2213/ 451750

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	kwotę, zł							
6.	Liczba wniosków o ukaranie,	5	11	23	4	-	1	44
	w tym:							
	do sądu	-	3	3	-	-	1	7
	do PWIS o nałożenie kar pieniężnych.	5	8	20	4	-	-	37*
7.	Liczba decyzji o nałożeniu kary pieniężnej/ na kwotę, zł	3/ 10.500	6/ 14.000	20/ 44.500	4/ 9.000	-	-	33/ 78.000

* 1 wniosek był nieuzasadniony,

w 3 przypadkach wydano decyzje o umorzeniu postępowania

W wyżej wymienionej działalności kontrolno-represyjnej należy podkreślić, że w ramach nadzoru bieżącego PPWIS nadzorował 157 obiektów, w tym 155 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, 1 zakład żywienia otwartego oraz 1 zakład obrotu żywności.

Skontrolowano ogółem 144 zakłady przeprowadzając w nich 192 kontrole sanitarne i wydając 38 decyzji administracyjnych nakazującej poprawę stanu sanitarnego oraz 105 decyzji płatniczych nie ujętych w powyższej tabeli wynikających ze stwierdzonych niezgodności bądź kontroli sprawdzających.

4. Rodzaje obiektów niezgodnych z wymaganiami, wyrażone w % w stosunku do obiektów ocenianych.

a) grupa zakładów produkcji żywności wg liczb malejących:

- 5,0 % zakłady garmazeryjne
- 3,6 % piekarnie
- 3,1 % przetwórnice owocowo - warzywne i grzybowe
- 2,5 % automaty do lodów
- 2,4 % ciastkarnie

Pozostałe obiekty produkcji żywności funkcjonujące w 2010 roku tj.:

- browary i słodownie,
- wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa,
- wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych,
- wytwórnie makaronów,
- wytwórnie wyrobów cukierniczych,
- wytwórnie chrupek, chipsów i prażynek,

- wytwornie suplementów diety,
- wytwornie środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- cukrownie,
- „inne” wytwornie żywności,
- wytwornie lodów

zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami.

b) grupa zakładów obrotu żywnością:

- 3,7 % sklepy spożywcze w tym 1 % to super i hipermarkety,
- 2,8 % obiekty ruchome i tymczasowe,
- 1,9 % magazyny hurtowe,
- 1,6 % kioski (ogółem)

Skontrolowane kioski na targowiskach sprzedające mięso, hurtownie suplementów diety, środki transportu, „inne” obiekty obrotu żywnością zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami.

c) ogółem zakłady żywienia zbiorowego typu „otwartego” w 2,5 % zostały ocenione jako niespełniające wymagań, a zakłady małej gastronomii w 2,4 % nie spełniały wymagań w stosunku do liczby ocenianych.

d) zakłady żywienia zbiorowego typu „zamkniętego”:

- 3,8 % stołówek w domach wczasowych,
- 1,9 % bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- 1,5 % stołówek szkolnych,
- 1,2 % stołówek na koloniach, obozach, zimowiskach,
- 1,0 % stołówek w przedszkolach, z czego 0,7 % stanowiły stołówki przedszkolne z żywieniem cateringowym.

Pozostałe bloki żywienia bądź stołówki tj.:

- stołówki pracownicze,
- bloki żywienia w szpitalach,
- kuchnie niemowlęce,
- bloki żywienia w sanatoriach i prewentoriach,
- stołówki w żłobkach i domach małego dziecka,
- stołówki w bursach i internatach,
- stołówki w domach dziecka i młodzieży,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

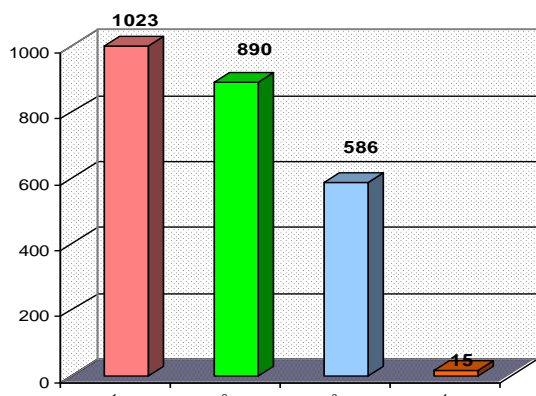
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- bufety przy zakładach pracy,
- zakłady usług cateringowych,
- inne zakłady żywienia,

zostały ocenione jako spełniające wymagania.

- e) wytwórnie oraz miejsca obrotu materiałów wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oceniono jako zgodne z wymaganiami.
- f) w grupie 12 ocenianych zakładów produkujących bądź konfekcjonujących kosmetyki 2 zakłady tj. 16,6 % oceniono jako niespełniające wymagań w zakresie produkcji, w tym 1 zakład dodatkowo nie spełniał wymagań w zakresie znakowania opakowania jednostkowego kosmetyku.

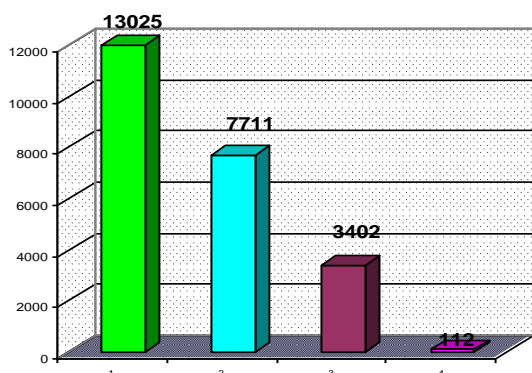
5. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych w 2010 roku przedstawiał się następująco:

a) zakłady produkcji

1. Liczba obiektów w ewidencji
2. Liczba obiektów skontrolowanych
3. Liczba obiektów poddanych ocenie na zgodność z przepisami
4. Liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami tj. 2,5 % z obiektów poddanych ocenie.

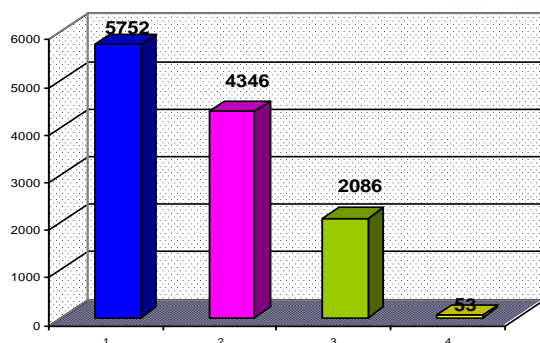
b) zakłady obrotu żywnością

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

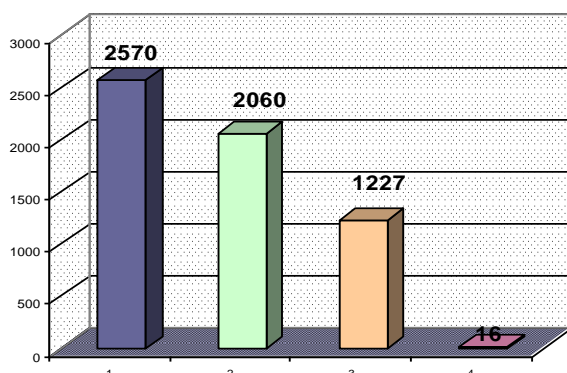
1. Liczba obiektów w ewidencji
2. Liczba obiektów skontrolowanych
3. Liczba obiektów poddanych ocenie na zgodność z przepisami.
4. Liczba obiektów niezgodnych tj. 3,2 % z obiektów poddanych ocenie.

c) zakłady żywienia zbiorowego otwartego

1. Liczba obiektów w ewidencji.
2. Liczba obiektów skontrolowanych.
3. Liczba obiektów ocenionych na z przepisami.
4. Liczba obiektów niezgodnych tj. 2,5 % z obiektów ocenionych.

d) zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

1. Liczba obiektów w ewidencji
2. Liczba obiektów skontrolowanych
3. Liczba obiektów ocenionych na zgodność z przepisami.
4. Liczba obiektów niezgodnych tj. 1,3 % z obiektów poddanych ocenie.

6. Opis stanu sanitarnego obiektów niespełniających wymagań, ujętych w pkt. 4a – 4d.

a) Obiekty produkcji żywności

W ewidencji ujętych było 1023 zakładów produkcji żywności, skontrolowano 890 zakładów, przeprowadzono ogółem 1750 kontroli, ocenie na zgodność z wymaganiami poddano 586 zakładów, z których 15 tj. 2,5 % nie spełniało wymagań. W tej kategorii obiektów wydano 138 decyzji administracyjnych; w tym 4 dotyczyło przerwania działalności zakładu, 3 decyzje dotyczyły zakazu wprowadzania produktu do obrotu, nałożono 151 mandatów karnych na sumę 33.200 zł.

Do PPWIS wpłynęło 5 wniosków o nałożeniu kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Zakłady produkcji żywności niespełniające wymagania wyrażone w %:

- 5 % zakłady garmazeryjne

W ewidencji ujętych było 35 zakładów, skontrolowano 31 zakładów przeprowadzając w nich 60 kontroli.

Ocenie kompleksowej na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego poddano 20 zakładów, 1 zakład nie spełniał wymagań, wydano 3 decyzje, z których 1 dotyczyła przerwania działalności zakładu, 1 dotyczyła zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

- 3,6 % piekarnie

W ewidencji ujętych było 267 zakładów, skontrolowano 268 przeprowadzając ogółem 607 kontroli. Ocenie na zgodność z przepisami poddano 221 zakładów, z których 8 nie spełniało wymagań, wydano 85 decyzji; w tym 2 dotyczyły przerwania działalności zaś 1 zakazu wprowadzania produktu do obrotu, nałożono ogółem 83 mandaty karne na kwotę 18.350 zł.

- 3,1 % przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe

W ewidencji ujętych było 56 zakładów, skontrolowano 44 zakłady przeprowadzając ogółem 75 kontroli, 32 zakłady oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego, z których 1 zakład był niezgodny z wymaganiami. W tej grupie zakładów wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych, nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1.500 zł.

- 2,5 % automaty do lodów

W ewidencji ujętych było 294 automaty, 245 zostało skontrolowanych, przeprowadzono ogółem 332 kontrole sanitarne, oceniając m.in. stan sanitarny stwierdzono, że 2 automaty nie spełniały wymagań sanitarno-higienicznych, wydano ogółem 5 decyzji administracyjnych; w tym 1 dotyczyła zakazu wprowadzania do obrotu, nałożono łącznie 20 mandatów karnych na kwotę 4.550 zł., pobrano do badań 50 próbek lodów, 10 próbek zostało zdyskwalifikowanych.

- 2,4 % ciastkarnie

Ujętych w ewidencji było 175 zakładów, skontrolowano 153, w których przeprowadzono łącznie 303 kontrole, ocenie na zgodność z wymaganiami poddano 122 zakłady, 3 zakłady oceniono jako niezgodne.

W tej grupie zakładów wydano 27 decyzji administracyjnych, 1 decyzja dotyczyła przerwania działalności, nałożono 28 mandatów karnych na kwotę 5.350 zł.

Do PPWIS wpłynęło 2 wnioski o nałożeniu kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Najczęściej stwierdzane niezgodności w tej grupie zakładów to:

- rozszerzenie działalności zakładu poza zakres określony w decyzji,
- niewłaściwa ochrona zakładu przed szkodnikami,
- brak kontroli jakości surowców używanych do produkcji,
- brak zapisów z kontroli przebiegu procesów produkcyjnych,
- niefunkcjonalność pomieszczeń,
- niewłaściwe znakowanie wyrobów.

Pozostałe zakłady w tej grupie (wytwórnie lodów, wytwórnie tłuszczów roślinnych mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi, browary i słodownie, wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa, wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i stołowych, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórnie makaronów, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, wytwórnie octu majonezu i musztardy, wytwórnie chrupek, chipsów i prażynek, wytwórnie suplementów diety, wytwórnie środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wytwórnie substancji dodatkowych, cukrownie oraz „inne” wytwórnie żywności) zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami. 64 % zakładów produkcji żywności posiada wdrożony system HACCP.

b) Obiekty obrotu żywności

W rejestrach obiektów nadzorowanych ujętych było 13025 obiektów obrotu żywności, w 2010 r. skontrolowano 7711 obiektów przeprowadzając 11583 kontrole; w tym 943 kontrole interwencyjne, ocenie na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego poddano 3402 obiekty, z których 112 tj. 3,2 % oceniono jako niezgodne. 52 % obiektów obrotu ma wdrożony system HACCP.

W tej grupie obiektów wydano 490 decyzji administracyjnych, 7 decyzji dotyczyło unieruchomienia działalności, 78 decyzji dotyczyło zakazu wprowadzania produktu do obrotu. W postępowaniu mandatowym nałożono 1173 mandaty karne na kwotę 214.150,00 zł.

Do sądów grodzkich skierowano 3 wnioski o ukaranie, do PPWIS wpłynęło 7 wniosków o wymierzenie kary z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Do badań pobrano 2963 próbki środków spożywczych, z których 30 tj. 1 % uległo dyskwalifikacji.

W omawianej grupie obiektów procent zakładów niezgodnych przedstawiał się następująco:

- 3,7 % sklepy spożywcze

W ewidencji ujętych było 8786 sklepów; w tym 254 hipermarketów, skontrolowano odpowiednio 5557 sklepów z czego 248 to hipermarkety. Ocenie na zgodność z przepisami poddano 2718 zakładów; w tym 186 hipermarketów, obiektów niezgodnych było 101, w tym 2 hipermarkety. W sklepach i hipermarketach przeprowadzono łącznie 8678 kontroli, z których 732 były to kontrole interwencyjne podyktowane działaniami z systemu powiadamiania RASFF, skargami i interwencjami konsumentów. Wydano ogółem 418 decyzji administracyjnych dotyczących sklepów i hipermarketów. 3 decyzje dotyczyły przerwania działalności, 69 decyzji dotyczyło zakazu wprowadzania produktu do obrotu, nałożono 990 mandatów karnych na kwotę 178.200,00 zł.

Do sądu grodzkiego skierowano 1 wniosek o ukaranie, do PPWIS wpłynęły 2 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

- 2,8 % obiekty ruchome i tymczasowe

W ewidencji tej grupy figurowało ogółem 383 obiekty, skontrolowano 245, ocenie na zgodność z wymaganiami poddano 35 obiektów, 1 oceniono jako niezgodny, ogółem

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

przeprowadzono 367 kontroli; w tym 15 interwencyjnych, wydano 8 decyzji administracyjnych, 1 decyzja dotyczyła przerwania działalności oraz 1 dotyczyła zakazu wprowadzania produktu do obrotu. Nałożono 29 mandatów karnych na kwotę 7.000 zł. Do PPWIS wpłynął 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

- 1,9 % magazyny hurtowe

Zewidencjonowano 622 magazyny środków spożywczych, kontrole sanitarne w ilości 706 przeprowadzono w 403 magazynach, ocenę zgodności z wymaganiami przeprowadzono w 253, z których 5 oceniono jako niezgodne, w 266 magazynach funkcjonuje system HACCP, Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wydali 43 decyzje administracyjne, z których 1 dotyczyła przerwania działalności, 7 zaś zakazu wprowadzenia do obrotu środków spożywczych. W postępowaniu mandatowym nałożono 33 mandaty karne na kwotę 7.600 zł. Wniosków o ukaranie wydano 3, w tym 2 do sądu oraz 1 do PPWIS.

- 1,6 % kioski

Ogółem funkcjonowało 1481 punktów sprzedaży środków spożywczych; w tym 103 sprzedających mięso na targowiskach oraz 454 sprzedających na targowiskach inne środki spożywcze niż mięso.

Skontrolowano ogółem 679 obiektów przeprowadzając 870 kontroli; w tym 34 to kontrole interwencyjne, wydano 14 decyzji, 1 dotyczyła przerwania działalności handlowej oraz 1 decyzja dotyczyła zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych. Ogółem nałożono 108 mandatów karnych na kwotę 19.050 zł.

Wniosków o ukaranie wydano 3, 1 wniosek do sądu oraz 2 do PPWIS.

Pozostałe obiekty obrotu żywnością tj. środki transportu i „inne” obiekty obrotu były zgodne z wymaganiami.

Najczęściej stwierdzane niezgodności w grupie obiektów żywności:

- brak procedur postępowania ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych,
- niewłaściwe przechowywanie żywności,
- niewłaściwa ochrona przed szkodnikami,
- nieprawidłowe gromadzenie i usuwanie odpadów.

c) obiekty żywienia zbiorowego otwartego

W rejestrach prowadzonych przez Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne w 2010 roku ujętych było 5752 obiekty żywienia otwartego, w tym 3530 zakładów małej gastronomii. Około 50 % punktów małej gastronomii to zakłady działające sezonowo, ta grupa zakładów jest najbardziej mobilna, zmieniająca się.

W 2010 roku zatwierdzono 1009 zakładów, zbliżona liczba zakładów została wykreślona z rejestrów. W stosunku do 2009 roku w grupie obiektów małej gastronomii „przybyło” 160 obiektów oraz 127 innych zakładów żywienia otwartego.

Ogółem przeprowadzono kontrole w 4346 obiektach w ilości 6444, z których 227 to były kontrole interwencyjne. W stosunku do liczby obiektów nadzorowanych wydano najwięcej decyzji administracyjnych (294 decyzji co stanowi, że w 6,7 % skontrolowanych obiektów było prowadzone postępowanie administracyjne). W postępowaniu mandatowym

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

nałożono 723 mandaty karne na kwotę 172.000 zł. Najwięcej też wniosków o ukaranie winnych skierowano do PPWIS, ogółem 20 wniosków z czego 17 dotyczyło małej gastronomii. Do sądu skierowano 3 wnioski oraz 2 akty oskarżenia i zawiadomienia do prokuratury.

W omawianej grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego wdrożony system HACCP posiada 54 % zakładów.

Najczęściej stwierdzane niezgodności w w/w grupie obiektów:

- uruchamianie nowych obiektów bez dopełnienia obowiązku uzyskania decyzji o zatwierdzeniu zakładu,
- rozpoczęcie działalności sezonowej w obiektach wcześniej zatwierdzonych bez poinformowania organów PIS,
- zatrudnianie personelu bez udokumentowanego stanu zdrowia,
- brak udokumentowania źródła pochodzenia surowców/półproduktów,
- niewłaściwe usuwanie i gromadzenie odpadów,
- mrożenie wyrobów kulinarnych „na zapas” co uniemożliwia ich identyfikację w łańcuchu traceability,
- rozszerzenie działalności poza zakres określony w decyzji o zatwierdzeniu,
- stosowanie naczyń stołowych tradycyjnych przy braku warunków do prawidłowego mycia i wyparzania.

d) zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.

W rejestrach obiektów nadzorowanych w 2010 r. ujętych było 2570 zakładów żywienia zamkniętego. Skontrolowano 2060 zakładów przeprowadzając ogółem 3086 kontroli; w tym 91 kontroli interwencyjnych, w 1227 zakładach przeprowadzono ocenę w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego, 16 zakładów oceniono jako niezgodne stanowi to 1,3 % zakładów poddanych ocenie. W tej grupie zakładów wydano 178 decyzji administracyjnych, w tym 4 decyzje dotyczyły nakazu wycofania środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej. W postępowaniu mandatowym nałożono 166 mandatów karnych na kwotę 32.400 zł.

Do PPWIS wpłynęły 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego pobrano ogółem 163 próbki żywności; w tym 55 posiłków obiadowych do oceny jakości żywienia dzieci i młodzieży oraz pacjentów szpitali. Na etapie dochodzenia przyczyn zatruc pokarmowych pobrano do badań mikrobiologicznych 58 próbek kontrolnych żywności oraz 53 próbki dotyczące kontroli czystości procesu produkcji.

Zakłady żywienia zamkniętego niespełniające wymagań:

- 3,8 % stołówki w domach wczasowych

W 2010 r. funkcjonowało 320 stołówek w domach wczasowych, 288 stołówek skontrolowano przeprowadzając 475 kontroli; w tym 15 kontroli interwencyjnych.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W 156 zakładach przeprowadzono ocenę na zgodność z wymaganiami, 6 stołówek oceniono jako niezgodne. 219 stołówek w domach wczasowych posiada wdrożony system HACCP, stanowi to 76 % skontrolowanych w 2010 r. obiektów tej grupy.

Inspektorzy sanitarni wydali 34 decyzje administracyjne, 1 decyzja dotyczyła nakazu wycofania środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W postępowaniu mandatowym nałożono 49 mandatów karnych na kwotę 10.300 zł.

- 1,9 % bloki żywienia w domach opieki społecznej.

Zarejestrowanych domów opieki społecznej w 2010 r. było 97, 82 domy zostały skontrolowane, w których przeprowadzono 114 kontroli; w tym 4 kontrole interwencyjne. W 52 domach opieki przeprowadzono ocenę zgodności z przepisami oceniając zaledwie 1 dom jako niespełniający wymagań.

W 18 domach opieki społecznej wprowadzono system żywienia cateringowego, śniadania i kolacje przygotowywane są na miejscu natomiast posiłki obiadowe dostarczają firmy cateringowe.

Inspektorzy sanitarni wydali 6 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego, nałożyli 5 mandatów karnych na kwotę 1700 zł. Do PPWIS wpłynął 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej z art. 103 ust. 1 pkt 7 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

- 1,5 % stołówki szkolne.

Na ujętych w rejestrach 571 stołówek szkolnych skontrolowano 445 przeprowadzając 685 kontroli; w tym 11 interwencyjnych. 331 stołówek oceniono na zgodność z wymaganiami, 5 stołówek oceniono jako niezgodne.

Spośród zarejestrowanych stołówek w 154 posiłki obiadowe dla dzieci i młodzieży dostarczają firmy cateringowe. Inspektorzy sanitarni wydali ogółem 46 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego oraz 1 decyzję nakazującą wycofanie środka spożywczego o niewłaściwej jakości zdrowotnej. Egzekwując poprawę stanu higienicznego inspektorzy sanitarni nałożyli 16 mandatów karnych na kwotę 2550 zł.

- 1,2 % stołówki na koloniach, obozach i zimowiskach.

Stołówek działających sezonowo w w/w wymienionych miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży było w 2010 r. 429, były to najczęściej stołówki działające poza sezonem w obiektach szkolnych, ośrodkach wczasowych, pensjonatach tj. obiektach będących pod nadzorem PIS.

Niewielka stosunkowo liczba stołówek była zorganizowana pod namiotami. W skontrolowanych 347 stołówkach przeprowadzono 509 kontroli i rekontroli; w tym 14 kontroli interwencyjnych. Inspektorzy sanitarni wydali 18 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego. Ogółem nałożono 45 mandatów karnych na kwotę 9600 zł.

- 1,0 % stołówki w przedszkolach.

W ewidencji zakładów nadzorowanych ujętych było 537 stołówek przedszkolnych; w tym 163 przedszkoli z żywieniem cateringowym w zakresie produkcji posiłków obiadowych. Skontrolowano 430 przedszkoli przeprowadzając 598 kontroli, z których 13 było interwencyjnych.

W przedszkolach, w których funkcjonuje tradycyjny blok żywienia z produkcją posiłków na miejscu zaledwie 1 obiekt na 310 ocenianych został uznany jako niezgodny z wymaganiami, natomiast w pozostałych 120 obiektach z żywieniem cateringowym 2 obiekty były niezgodne. Ogółem w stołówkach przedszkolnych nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 2150 zł. Wydano 24 decyzje administracyjne zobowiązujące do poprawy stanu sanitarnego.

W 2010 r. zatwierdzono 87 nowych przedszkoli; w tym 64 z żywieniem cateringowym. W większości przypadków są to punkty przedszkole do 25 dzieci uruchamiane przez osoby fizyczne w ramach działalności gospodarczej.

Najczęściej stwierdzane niezgodności w tej grupie obiektów:

- rozszerzenie działalności w zakresie żywienia dzieci poza zakres określony w decyzji dotyczy to przede wszystkim punktów przedszkolnych z żywieniem cateringowym,
- mrożenie surowców we własnym zakresie na „zapas”, głównie mięsa,
- brak zapisów dotyczących kontroli wewnętrznej,
- brak dokumentacji dot. HACCP świadczącej, że system funkcjonuje w zakładzie.

Pozostałe zakłady żywienia zbiorowego takie jak: stołówki pracownicze, bufety, bloki żywienia w szpitalach, kuchnie niemowlęce, bloki żywienia w sanatoriach i prewentiach, stołówki w żłobkach i domach małego dziecka, stołówki w bursach i internatach, stołówki w domach dziecka i młodzieży, stołówki studenckie, stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakłady usług cateringowych oraz inne zakłady ocenione zostały jako zgodne z wymaganiami.

7. Wytwórnice i miejsca obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W rejestrach obiektów nadzorowanych ujętych było 47 wytwórni oraz 179 miejsc obrotu tj. 46 hurtowni i 132 sklepy. Ogółem skontrolowano 115 miejsc produkcji i obrotu tymi wyrobami przeprowadzając 193 kontrole, z których 79 dotyczyło kontroli podjętych w ramach powiadomień w systemie RASFF. W miejscach produkcji i obrotu pobrano 43 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, żadna z pobranych próbek nie była dyskwalifikowana. Postępowania administracyjnego i mandatowego w tej grupie obiektów nie prowadzono.

8. Nadzór nad obiektami produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetyków.

W ewidencji obiektów nadzorowanych w 2010 roku ujętych było 321 obiektów produkcji i obrotu kosmetyków, w tym; 14 zakładów produkcji, 8 zakładów wyłącznie konfekcjonujących kosmetyki oraz 299 obiektów obrotu, w tym 26 hurtowni i 271 sklepów bądź stoisk kosmetycznych w centrach handlowych.

W zakresie oceny warunków produkcji skontrolowano 12 zakładów w tym jeden oceniono jako niezgodny. W zakresie oceny dokumentacji skontrolowano 8 zakładów, stwierdzono, że 1 zakład konfekcjonujący kosmetyki znakował niezgodnie z wymaganiami.

Ocenę opakowań jednostkowych wybranych kosmetyków przeprowadzono w 51 sklepach kosmetycznych. Ogółem w ramach nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono 673 kontrole, pobrano do badań mikrobiologicznych 3 próbki kosmetyków.

W ramach zgłoszonych notyfikacji w systemie RAPEX podjęto działania sprawdzające, w wyniku których ustalono, że wymienione w powiadomieniach kosmetyki nie znajdowały się w obrocie handlowym.

9. Ocena żywienia wybranych grup ludności.

W 2010 roku przeprowadzono ocenę jakości żywienia w 498 obiektach żywienia zbiorowego, w tym w:

- 162 stołówkach szkolnych,
- 156 stołówkach przedszkolnych,

- 118 stołówkach na koloniach i obozach,
- 14 stołówkach szpitalnych,
- 11 żłobkach i domach małego dziecka,
- 8 stołówkach zakładów specjalnych i wychowawczych,
- 7 stołówkach domów wczasowych,
- 7 innych zakładach żywienia,
- 6 bursach i internatach,
- 5 domach opieki społecznej,
- 1 stołówce pracowniczej,
- 1 bufecie,
- 1 stołówce w sanatorium.

W wyżej wymienionych grupach obiektów przeprowadzono 506 ocen jadłospisów dekadowych, z których 62 tj. 12,2 % oceniono jako nieprawidłowe. Do oceny laboratoryjnej pobrano 55 posiłków obiadowych których 27 tj. 49 % oceniono, że nie spełniały kryteriów racjonalnego żywienia, nieprawidłowości dotyczyły zaniżonej bądź zawyżonej wartości energetycznej posiłków, niewłaściwego zbilansowania pod względem zawartości białka i tłuszczów oraz zawyżonej w stosunku do zalecanej zawartości soli.

Najwięcej uwag dotyczyło m.in. żywienia pacjentów szpitali. W 40 % ocenianych obiektów w zakresie diety podstawowej żywienie pacjentów wykazywało nieprawidłowości zarówno pod względem jakościowym jak również ilościowym, jeśli chodzi o prawidłowe zbilansowanie diety całodzienną jak i posiłków obiadowych.

Zawartość soli oznaczona laboratoryjnie w posiłkach obiadowych pacjentów diety podstawowej szpitali wynosiła średnio 8,7 g. Wyliczenia teoretyczne spożycia soli w diecie całodzienną wskazują na spożycie 16 g soli/ 1 pacjenta.

Ilości te prawie 3-krotnie przekraczają zalecenia WHO dotyczące spożycia soli.

Podobnie wysoki procent nieprawidłowości stwierdzono w żywieniu dzieci i młodzieży szkolnej w stołówkach szkolnych, w zakładach specjalnych i wychowawczych oraz bursach i internatach,

Najczęściej stwierdzane błędy to: zaniżona wartość energetyczna posiłków, niewłaściwie zbilansowana dieta całodzienna jak i poszczególne posiłki pod względem zawartości białka i tłuszczów, niskie spożycie warzyw i owoców a w konsekwencji niedobory spożycia wapnia, żelaza i wit. C.

W 35 zbadanych laboratoryjnie posiłkach obiadowych średnia zawartość soli wynosiła 6,1 g co przekracza dzienne zalecane spożycie soli.

10. Współpraca organów PIS z innymi jednostkami kontrolnymi oraz samorządowymi w zakresie bezpieczeństwa żywności.

W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej współpracowały z innymi inspekcjami uprawnionymi do urzędowej kontroli żywności; w tym z Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Handlową, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych ponadto z Inspekcją Farmaceutyczną, z Urzędem Celnym, Urzędem Kontroli Skarbowej, Urzędem Marszałkowskim, Strażą Miejską i Policją.

Współpraca z w/w inspekcjami polegała na przekazywaniu informacji o środkach spożywczych niespełniających wymagań jakości zdrowotnej znajdujących się w obrocie, przeprowadzaniu wspólnych kontroli w obiektach obrotu żywnością, konsultowaniu lub uzyskiwaniu informacji dotyczących bezpieczeństwa żywności będących w zakresie kompetencji innych inspekcji.

W ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono 14 wspólnych kontroli obiektów będących pod wspólnym nadzorem oraz 43 kontrole innych obiektów handlowych w ramach zgłoszonych interwencji konsumenckich bądź udziału w akcji „humanitarnej sprzedaży ryb” w okresie przedsięwziętym.

Tematem wspólnych kontroli z Inspekcją Weterynaryjną była m.in. ocena znakowania środków spożywczych ze szczególnym uwzględnieniem znakowania wołowiny oraz produktów z udziałem mięsa wołowego (13 kontroli).

Ponadto w 2010 r. organy PIS zostały zobligowane do działań mających na celu wyeliminowanie z rynku tzw. „dopalaczy”. Wspólnie z Urzędem Kontroli Skarbowej, Inspekcją Farmaceutyczną, Policją i Strażą Pożarną przeprowadzono w miesiącu czerwcu i wrześniu szereg kontroli w punktach sprzedaży dopalaczy, a od 2 października 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. przeprowadzono 747 kontroli dotyczących wykonania decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego z 02.10.2010 r. W ramach powyższych działań nałożono 2 mandaty karne na kwotę 350 zł, skierowano do prokuratury 5 wniosków o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, pobrano i przekazano do badań 769 próbek środków tzw. „kolekcjonerskich”. Ogółem w woj. pomorskim z PIS zaangażowanych w realizację zadań z tzw. „dopalaczami” było 146 osób, głównie pracowników pionu HŻŻ i PU. Wyniki badań dopalaczy przekazano do dalszego postępowania Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W ramach współpracy z działami merytorycznymi stacji sanitarno-epidemiologicznych pracownicy pionu HŻŻ i PU brali czynny udział w ustalaniu przyczyn zbiorowych zatruc pokarmowych. Opracowywano 36 ognisk zatruc pokarmowych; w tym 23 ogniska jakie wystąpiły w zakładach żywienia zbiorowego.

Ustalone czynniki etiologiczne:

- 6 salmonella enteritidis
- 1 salmonella typhimurium
- 3 staphylococcus aureus
- 3 escherichia coli + inne
- 3 norowirusy

w 7 przypadkach nie ustalono czynnika etiologicznego

11. Graniczne kontrole sanitarne przeprowadzane przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych

Żywność pochodzenia niezwierzęcego oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, przywożone z państw trzecich podlegają granicznej kontroli sanitarnej w składach celnych zlokalizowanych na terenie powiatów.

W 2010 roku w ramach granicznej kontroli sanitarnej w powiatach przeprowadzono 69 kontroli, w trakcie których wydano 93 świadectwa jakości zdrowotnej, w tym 64 świadectwa dla importowanych środków spożywczych i 29 dla materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Pomorscy producenci i importerzy żywności zgłaszali do granicznej kontroli sanitarnej głównie suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego,

mrożone warzywa, ryż i kawę. W trakcie granicznej kontroli sanitarnej wydano 3 decyzje zakazujące wprowadzania na rynek środków spożywczych, w tym 2 decyzje dotyczące odżywek dla sportowców i 1 na suplement diety ze względu na skład produktów. W zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowano głównie urządzenia, części maszyn służące do produkcji żywności, artykuły gospodarstwa domowego oraz opakowania do żywności.

11.1. RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt

W 2010 roku do systemu RASFF przesłano 24 powiadomienia pierwotne, w tym 2 alarmowe i 22 informacyjne oraz 18 powiadomień uzupełniających. Do Krajowego Punktu Kontaktowego systemu RASFF przesłano ogółem 42 powiadomienia dotyczące środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

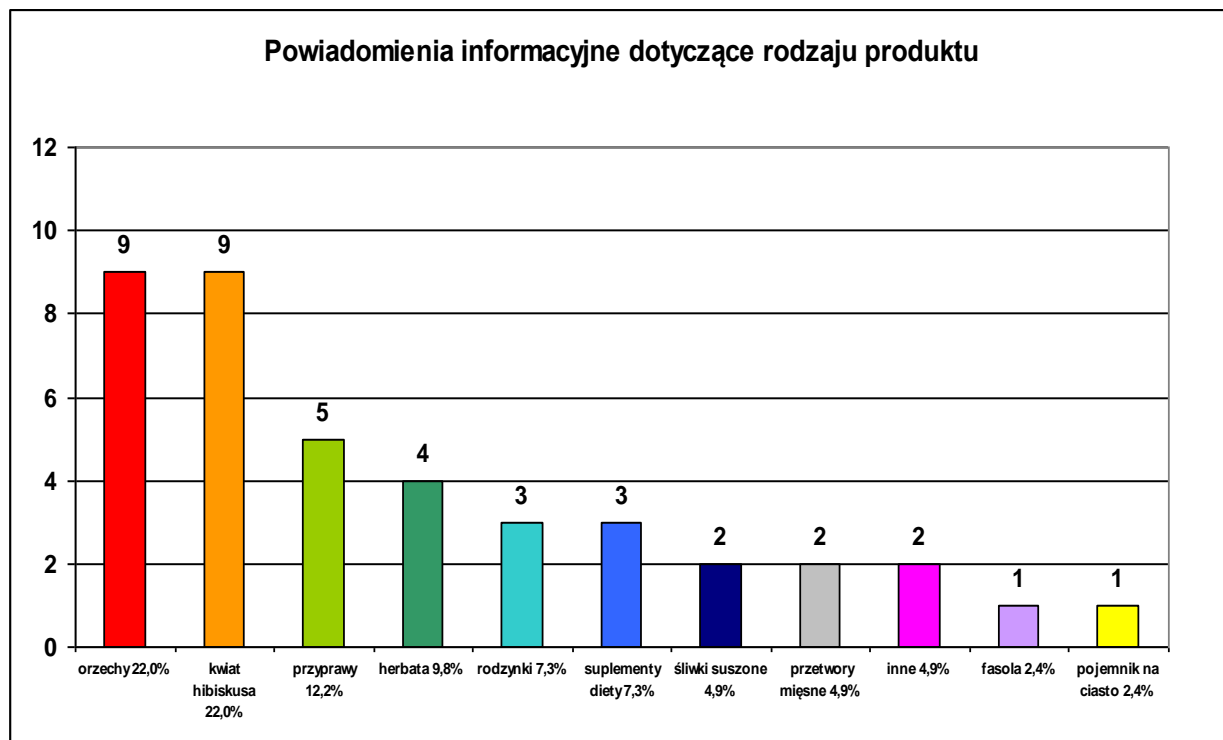
Najwięcej powiadomień tj. 19 związanych było z odrzuceniem towaru w trakcie granicznej kontroli sanitarnej, w tym przeprowadzanej w porcie w Gdyni - 16 powiadomień oraz 3 powiadomienia dotyczące kontroli w składach celnych na terenie Gdańska. Powiadomienia dotyczyły wyłącznie importowanych środków spożywczych, w tym suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Pozostałe powiadomienia dotyczyły żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością znajdujących się na rynku, w tym 2 powiadomienia alarmowe oraz 3 powiadomienia informacyjne. Powiadomienia alarmowe dotyczyły lizaków dla dzieci umieszczonych na patyku zawierającym wewnątrz płyn powodujący po kontakcie podrażnienie oczu oraz widelczyków do frytek wykonanych z kruchego i łamliwego tworzywa, które stanowiły zagrożenie dla zdrowia człowieka. Powiadomienia alarmowe zostały sporządzone w związku ze skargami konsumentów. Natomiast powiadomienia informacyjne dotyczyły daktyli tunezyjskich, w których stwierdzono obecność martwych larw, mięsa mielonego z indyka, w którym stwierdzono Salmonellę oraz sałatę, w której stwierdzono nadmierną pozostałość pestycydów.

Od 1 października 2010 roku Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni przekazuje powiadomienia bezpośrednio do Krajowego Punktu Kontaktowego. Do tego terminu Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przekazał do systemu RASFF powiadomienia dotyczące:

- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów mikotoksyn w orzechach arachidowych, chili i pieprzu – 4 powiadomienia,
- obecność martwych lub żywych szkodników, ekskrementów gryzoni, pleśni lub niewłaściwe cechy organoleptyczne m. in. w ziarnach słonecznika, sezamu, dyni, w pestkach dyni, rodzynkach, herbacie, daktylach i pieprzu czarnym – 9 powiadomień
- obecność niedozwolonych składników w suplementach diety i słodczykach dla dzieci – 2 powiadomienia,
- obecność niedozwolonego materiału genetycznie modyfikowanego w siemieniu lnianym – 1 powiadomienie.

W ramach granicznej kontroli sanitarnej przeprowadzanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku przesłano 3 powiadomienia dotyczące odżywek dla sportowców oraz suplementu diety, które posiadały w składzie składniki lecznicze, np. palmę sabałową.

12. Jakość zdrowotna środków spożywczych.

W 2010 roku ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 3587 próbek środków spożywczych, posiłków oraz wymazów sanitarnych w obiektach zajmujących się produkcją, dystrybucją i obrotem żywnością.

Przeprowadzono badania mikrobiologiczne 2288 próbek żywności, w tym w kierunku Salmonelli zbadano 2019 próbek i w kierunku Listerii monocytogenes zbadano 1107 próbek.

Pod względem parametrów fizyko-chemicznych zbadano 1019 próbek żywności, w tym w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia 347 próbek, pozostałości pestycydów 106 próbek, mikotoksyn 60 próbek, azotanów 45 próbek, obecności organizmów genetycznie modyfikowanych 21 próbek, napromieniania promieniowaniem jonizującym 11 próbek, zawartości jodu w soli 20 próbek, zawartości dozwolonych substancji dodatkowych 293 próbek oraz na pozostałe badania 116 próbek.

Ponadto oceniono 3017 próbek pod względem cech organoleptycznych, 2269 próbek pod względem prawidłowości znakowania, 65 próbek w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych i 40 próbek w kierunku zanieczyszczeń fizycznych.

Ze względu na niewłaściwą jakość zdrowotną zdyskwalifikowano ogółem 35 próbek środków spożywczych, co stanowi 1,1% wszystkich zbadanych. Pod względem parametrów mikrobiologicznych zakwestionowano 25 próbek, w tym 15 próbek za obecność Salmonelli w mięsie mielonym drobiowym i w przetworach mlecznych.

Zdyskwalifikowano 1 próbkę sałaty za przekroczenie najwyższych dopuszczalnych pozostałości pestycydów oraz 5 próbek żywności ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 4 próbki za niewłaściwe cechy organoleptyczne.

VII. Oddział Higieny Radiacyjnej

1. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.

Oddział Higieny Radiacyjnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku w 2010 r. sprawował nadzór nad 490 jednostkami organizacyjnymi, w których istnieją pracownie rentgenowskie stosujące aparaty rtg w celach diagnostycznych i 58 jednostkami bez pracowni, używającymi aparaty jezdne rtg i angiograficzne (w 2009 r. odp. 444 i 57). W wyżej wymienionych jednostkach stosowanych było (wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.) 830 aparatów rtg do celów diagnostycznych i jeden terapeutyczny (odpowiednio 742 i 1 w 2009 r.).

W roku 2010 r. wydano 260 decyzji zezwalających na stosowanie aparatów rtg i 128 decyzji zezwalających na uruchomienie pracowni rtg (w 2009 r. odpowiednio 178 i 108).

W 2010 r. skontrolowano 250 diagnostycznych pracowni rtg i 350 aparatów rtg (w 2009r. odp. 180 i 274). Wydano 110 decyzji Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (w 2009 r. 78). Decyzje zostały wydane m. in. ze względu na brak w pracowniach rtg wymaganej przepisami prawnymi dokumentacji. Stwierdzono, że wiele pracowni nie rejestruje fizycznych parametrów ekspozycji i nie wykonuje pomiarów parametrów technicznych aparatów rtg. Kontrole wykazały również braki w dokumentowaniu narażenia pracowników stosownie do kategorii narażenia, brak programu szkoleń pracowników w zakresie ochrony radiologicznej zatwierdzonego przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, brak programu ochrony radiologicznej, a także stosowanie aparatów rtg bez wymaganego zezwolenia. Inne nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli dotyczyły braku odpowiednich znaków ostrzegawczych na drzwiach pracowni, braku informacji o konieczności powiadomienia o ciąży pacjentki.

Pomiary promieniowania jonizującego wykonywane są przez Laboratorium Badań Radiacyjnych na zlecenia wewnętrzne Oddziału Higieny Radiacyjnej WSSE w Gdańsku oraz zlecenia klientów zewnętrznych.

LBR wykonuje pomiary promieniowania rentgenowskiego na stanowiskach pracy oraz za osłonami stałymi (kontrolując skuteczność zamontowanych osłon) w czasie kontroli odbiorowych przeprowadzanych po wpłynięciu do PPWIS wniosku o wydanie zezwolenia na eksploatację aparatu rtg i/lub uruchomienie pracowni rtg. Pomiary promieniowania na stanowiskach pracy i za osłonami stałymi przeprowadzane są także w czasie okresowych kontroli użytkowników źródeł promieniowania rentgenowskiego. W roku 2010 wykonano pomiary wokół 151 aparatów rtg i na stanowiskach pracy osób ekspozujących. Pomiary nie wykazały nieprawidłowości. Ekspozycja na promieniowanie rentgenowskie osób zawodowo narażonych i osób postronnych w kontrolowanych jednostkach jest zgodna z zasadą optymalizacji.

Wykonywane są pomiary w zakresie kontroli jakości aparatury stosowanej w rentgenodiagnostyce – wybrane testy specjalistyczne, (wykonywane za pomocą aparatury otrzymanej w ramach projektu Phare 2001 „Radiation protection in diagnostic radiology”, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2005r. w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej, (Dz.U. nr194, poz. 1625). W ramach nadzoru, w trakcie kontroli sanitarnych, skontrolowano 12 aparatów rtg (wykonano badania 219 parametrów), oraz 17 aparatów na zlecenie klientów zewnętrznych, (zbadano 358 parametrów). W ponad 90% przypadków badane parametry mieściły się w zakresie dopuszczalnym przepisami. W przypadkach gdzie parametry odbiegały od obowiązującej normy Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał decyzje nakazujące doprowadzenie parametrów technicznych aparatów rtg do wymagań przepisów. Usterki są sukcesywnie usuwane.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Jednostki skontrolowane nadsyłają do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pomiary ponaprawcze sprzętu rtg.

2. Pomiary skażeń promieniotwórczych.

W województwie pomorskim działają dwie placówki podstawowe pomiarów skażeń promieniotwórczych: w Gdańsku i Słupsku. Laboratorium pomiarowe placówki słupskiej zlokalizowane jest w Gdańsku. Laboratoria wykonują badania zawartości beta promieniotwórczych izotopów cezu i strontu metodą radiochemiczną w próbkach produktów żywnościowych, wody wodociągowej i powierzchniowej oraz pasz w ramach monitoringu sytuacji radiacyjnej kraju prowadzonego przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz monitoringu "Bezpieczeństwo Zdrowotne Żywności".

Zakres badań i rodzaj prób, w których określano stężenie ww. izotopów promieniotwórczych zgodne są z harmonogramem opracowanym przez Państwową Agencję Atomistyki i Głównego Inspektora Sanitarnego. Wykonano badania zawartości CS-137 w 69 próbkach oraz SR-90 w 3 próbkach.

W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono zawartości izotopów cezu i strontu przekraczającej poziom interwencyjny. Wyniki zawartości izotopów cezu przedstawia **Tabela 1**.

Tabela 16 Stężenie CS-137 w wybranych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt.

Lp.	Produkt żywnościowy	stężenia Cs-137 [Bq/kg lub Bq/dcm ³]
1	Mleko	<0,5 - 0,8
2	Mięso(wołowina/ wieprzowina)	0,7 - 1,8
3	Ryby (ryby słodkowodne/ ryby morskie)	0,8 – 4,9
4	Drób	<0,5 - 0,9
5	Jaja	<0,5
6	Zboża (pszenica/ żyto)	0,6
7	Ziemniaki	0,9 - 1,6
8	Warzywa (buraki)	<0,5
9	Owoce (jabłka)	<0,5
10	Woda wodociąg	< 0,1
11	Woda powierzchniowa	< 0,1
12	Środki żywienia zwierząt (pasze zielone – trawa)	4,0 – 5,2
13	Grzyby świeże	12- 104

3. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Oddział Higieny Radiacyjnej sprawował w 2010 r. nadzór nad 273 zakładami posiadającymi źródła PEM, w których stosuje się 810 urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne.

W 2010r. w nadzorowanych zakładach przeprowadzono 60 kontroli. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 13 decyzji dotyczących głównie obowiązku wykonania pomiarów kontrolnych oraz przeszkolenia pracowników w zakresie bhp.

Zgodnie z posiadaną ewidencją w zakładach stosujących źródła pól e-m zatrudnionych było 2233 osób. Z tego 259 osób pracuje w narażeniu na działanie pola elektromagnetycznego (tzn. wskaźnik ekspozycji zawiera się w przedziale $0,5 < W < 1$), a dla 1974 osób wskaźnik ekspozycji jest mniejszy tj. $W < 0,5$. Największe narażenie dotyczy osób zatrudnionych przy obsłudze aparatów do elektrochirurgii tzw. lancetronów i zgrzewarek wykorzystywanych w przemyśle.

W 2010 r. rozpatrzono 9 skarg ludności w związku z tym przeprowadzono, w 5 przypadkach kontrole połączone z wykonaniem pomiarów. Pomiarów nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości natężeń pól elektromagnetycznych.

4. Działalność opiniodawcza – współpraca z Oddziałem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Oddział Higieny Radiacyjnej opiniuje raporty i kwalifikacje o oddziaływaniu na środowisko stacji nadawczych w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji nadawczych UKF i TV, urządzeń radiolokacyjnych i radiokomunikacyjnych, urządzeń i linii energetycznych wysokiego napięcia, elektrowni wiatrowych a także projekty planów zagospodarowania przestrzennego terenów, gdzie występują źródła pól elektromagnetycznych. Oddział zajmuje się także opiniowaniem protokołów pomiarów promieniowania elektromagnetycznego wokół urządzeń wytwarzających to promieniowanie. Do zadań OHR należy opiniowanie projektów pracowni rentgenowskich i innych zakładów stosujących źródła promieniowania jonizującego oraz jednostek organizacyjnych stosujących rezonans magnetyczny.

W 2010r. zaopiniowano 120 projektów osłon stałych, wydano 130 opinii w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na temat oddziaływania na środowisko urządzeń i inwestycji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne. W większości były to opinie dotyczące pomiarów pól elektromagnetycznych wokół stacji telefonii komórkowej, linii energetycznych przesyłowych, rozdzielni i stacji transformatorowych. Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska (art 122a) sprawdzono i oceniono 410 sprawozdań z badań pól elektromagnetycznych dla celów BHP i ochrony środowiska.

5. Wnioski

Stan sanitarny województwa pomorskiego w zakresie higieny radiacyjnej, mimo stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości, nie budzi zastrzeżeń, które mogłyby skutkować zagrożeniami zdrowia dla osób zatrudnionych przy stosowaniu źródeł promieniowania jonizującego lub źródeł pól elektromagnetycznych jak również osób z ogółu ludności.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli korzystnym zjawiskiem jest wzrost nowo instalowanych aparatów rtg wykorzystujących technikę cyfrową zarówno w stomatologii (w województwie zainstalowano 3 tomografy stomatologiczne), jak i diagnostyce ogólnej. Nowością w dziedzinie obrazowania diagnostycznego jest połączenie tomografii emisyjnej z tomografią komputerową zwane PET-CT. Urządzenie PET-CT zainstalowano i uruchomiono w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku. Pozytywny wpływ na stan sanitarny pod względem higieny radiacyjnej ma poprawa warunków lokalowych i technicznych w

pracowniach rentgenowskich. Korzystnym zjawiskiem jest również zmniejszająca się liczba jednostek organizacyjnych stosujących źródła promieniowania elektromagnetycznego o dużych mocach. W miejsce starych urządzeń o dużych mocach instalowane są urządzenia o mocach mniejszych skutecznym ekranowaniu przez co bardziej przyjaznych dla ludzi i środowiska. Problem stanowi natomiast opracowanie i wdrożenie wymaganej przepisami dokumentacji (programy szkoleń, programy ochrony radiologicznej, plany postępowania awaryjnego, księgi jakości). Zdaniem użytkowników medycznej aparatury rentgenowskiej duże utrudnienie stanowią dla nich często zmieniające się przepisy prawne a w niektórych przypadkach ich brak.

W dalszym ciągu należy zwrócić uwagę na konieczność pilnej wymiany lub modernizacji stosowanej w zakładach opieki zdrowotnej woj. pomorskiego aparatury rentgenowskiej, niespełniającej wymagań obowiązujących przepisów. Jest to szczególnie istotne w sytuacji, gdy termin dostosowania się w tym zakresie do wymogów Unii Europejskiej upłynął z końcem 2006 r. Nie mniej ważną sprawą jest także dalsze wdrożenie przez jednostki organizacyjne stosujące promieniowanie jonizujące w celach medycznych systemu zarządzania jakością.

VIII. Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2010 roku podnosił wiedzę oraz oddziaływał na kształtowanie prawidłowych zachowań i postaw prozdrowotnych mieszkańców województwa pomorskiego poprzez realizację programów, interwencji nieprogramowych (akcje, festiwale, konkursy, happeningi, wystawy, itp.) oraz prowadzenie działalności szkoleniowej, edukacyjnej i kontrolnej.

Na terenie województwa pomorskiego w 2010 roku odbyło się 176 szkoleń, 499 porad oraz 12 konferencji.

Liczba mieszkańców woj. pomorskiego objęta oddziaływaniem – 1 135 885 /51%/

Liczba przeprowadzonych wizytacji – 278

Liczba placówek objętych oddziaływaniem: przedszkola – 274 /59%/

szkoły podstawowe – 453 /97,4%/

szkoły gimnazjalne – 318 /86,6%/

szkoły ponadgimnazjalne – 188 /63,3%/

1. Programy ogólnopolskie:

„TRZYMAJ FORMĘ!”

Program, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych (klasy I-III), szkół podstawowych (klasy V-VI) oraz ich rodziców i opiekunów.

Działania programowe w placówkach oświatowo - wychowawczych objęły 41 108 uczniów oraz 11 367 rodziców.

W roku szkolnym 2010/2011 uczestniczą: 244 szkoły gimnazjalne /66,5%/ i 90 szkół podstawowych /13,8%/.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Warsztaty kulinarne

W 2010r. przeprowadzono 30 warsztatów kulinarnych dla koordynatorów powiatowych i szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół, kucharek, kucharzy i intendentek – w sumie 510 uczestników.

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2010 roku podnosił wiedzę oraz oddziaływał na kształtowanie prawidłowych zachowań i postaw prozdrowotnych mieszkańców województwa pomorskiego poprzez realizację programów, interwencji nieprogramowych (akcje, festiwale, konkursy, happeningi, wystawy, itp.) oraz prowadzenie działalności szkoleniowej, edukacyjnej i kontrolnej.

Na terenie województwa pomorskiego w 2010 roku odbyło się 176 szkoleń, 499 narad oraz 12 konferencji.

Liczba mieszkańców woj. pomorskiego objęta oddziaływaniem – 1 135 885 /51%/

Liczba przeprowadzonych wizytacji – 278

Liczba placówek objętych oddziaływaniem: przedszkola – 274 /59%/

szkoły podstawowe – 453 /97,4%/

szkoły gimnazjalne – 318 /86,6%/

szkoły ponadgimnazjalne – 188 /63,3%/

PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU W POLSCE

Celem rządowego programu, koordynowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy.

W ramach programu podejmowane były następujące działania:

- organizacja i realizacja obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu”.
- monitorowanie przestrzegania przepisów Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

55 z późn zm.), w trakcie kontroli obiektów przez pracowników Inspekcji Sanitarnej, przeprowadzono: 4 706 kontroli w zakładach pracy (co stanowi 56,9% placówek w stosunku do liczby zakładów pracy w woj. pomorskim).

Podczas kontroli stwierdzono, że zakaz palenia tytoniu jest przestrzegany ogółem w 4 380 zakładach /w tym 450 z wykorzystaniem palarni/ objętych nadzorem, a nie respektuje go 326 zakładów; /w tym 291 z powodu tolerancyjności pracodawcy/.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w 2010r. objął swoim zasięgiem: 900 placówek nauczania i wychowania, 198 zakładów opieki zdrowotnej oraz 188 innych jednostek. Ogółem edukacją objęte zostały 531 734 osoby.

Program profilaktyczny dla dzieci w wieku przedszkolnym „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

- liczba przedszkoli, które przystąpiły do realizacji programu - 147 /32%/
 - liczba oddziałów przedszkolnych – 147 /28%/.
 - Przeprowadzono 13 szkoleń, w których wzięło udział 131 osób.
 - Liczba rodziców uczestniczących w programie - 3605
 - Liczba dzieci biorących udział w programie 5878.
- Zaangażowanie i zainteresowanie dzieci i rodziców jest potwierdzeniem zasadności wprowadzenia programu antytytoniowego, jako części ważnego aspektu wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej.

Pilotażowa edycja programu edukacyjnego „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

- realizowana w 12 szkołach podstawowych i 9 szkołach gimnazjalnych. Przeprowadzono 6 szkoleń; działaniami edukacyjnymi objętych zostało 2 679 uczniów.

Program został przyjęty z dużym entuzjazmem przez rodziców, nauczycieli i uczniów. Treści programowe dostosowane do percepcji uczniów - ich umiejętności oraz możliwości intelektualnych, a także do potrzeb środowiska szkoły. Uczniowie bardzo chętnie pracowali w czasie zajęć, zabierali głos, przekazywali wiedzę innym. Najbardziej przydatne okazały się gotowe scenariusze zajęć. Program pilotażowy stanowił dopełnienie szkolnych programów profilaktycznych.

Pilotażowa edycja programu edukacyjnego „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZE”

- 18 szkół podstawowych w województwie, przystąpiło do realizacji programu. Przeprowadzono 6 szkoleń. Liczba rodziców biorących udział w programie ogółem: 587. Liczba uczniów uczestniczących w programie ogółem 2 416.

Program skorelowany ze szkolnym programem profilaktyki. Wzbudził duże zainteresowanie wśród uczniów. Dzieci z chęcią i zainteresowaniem uczestniczyły w programie. Zawarte w nim propozycje aktywnych metod sprawiły, że był dla dzieci przygotowany w przystępnej formie. Poprzez zabawę, wspólne działanie, dzieci podejmowały trudny problem jakim jest nikotyna. Powtarzanie i przekazywanie zagadnień dot. szkodliwości palenia tytoniu wpływa na lepsze zrozumienie problemu, a także nabycie umiejętności prawidłowego reagowania na bierne palenie

PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- Działaniami objętych zostało 425 placówek nauczania i wychowania, 183 zakłady opieki zdrowotnej. W 2010 roku kampania objęła swoim zasięgiem około 177 974 osoby.
- przeglądy Małych Form Teatralnych o tematyce HIV/AIDS pod hasłem dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych odbyły się w Pucku, Nowym Dworze Gdańskim, Kościerzynie, Tczewie, Wejherowie i Słupsku. W teatrach wzięło udział 30 szkół /888 uczestników/.
- 08.06.2010 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Damnicy odbyła się akcję informacyjno – edukacyjną dla młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Młodzież otrzymała materiały edukacyjne. Zadaniem objęto 34 osoby.
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy na temat HIV/ AIDS dla szkół ponadgimnazjalnych (36 szkół) w Gdańsku, Słupsku i Nowym Dworze Gdańskim.
- W 2010 w Słupsku działał punkt anonimowych, bezpłatnych badań w kierunku zakażenia wirusem HIV. Punkt działał w Laboratorium „MEDICA-LAB”, Słupsk. Wszelkie informacje były na bieżąco umieszczane na stronie internetowej PSSE (przebadano ok. 500 osób). Punkt prowadzony przez PTOZ o/t Słupsk we współpracy z PSSE, finansowany przez Urząd Marszałkowski w Gdańsku i Krajowe Centrum ds. AIDS w Warszawie.
- 1 grudnia 2010r. w ramach profilaktyki HIV/AIDS w szkole ponadgimnazjalnej w Kościerzynie zorganizowano prelekcję dla młodzieży przez szkolne radio „Węzeł” nt. HIV/AIDS. Prelekcja została nagrana i przedstawiona również w reportażu dla TVK Telewizja Kaszuby.
- Przeglądy Małych Form Teatralnych o Tematyce HIV/AIDS pod hasłem dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych odbyły się w Pucku, Nowym Dworze Gdańskim, Kościerzynie, Tczewie, Wejherowie i Słupsku. W teatrach wzięło udział 30 szkół /888 uczestników/.
- Zorganizowano szkolenie dla pielęgniarek medycyny szkolnej, dyrektorów szkół oraz pedagogów szkolnych

2. Programy wojewódzkie:

WOLNOŚĆ ODDECHU – ZAPOBIEGAJ ASTMIE

Program, którego celem jest uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci, znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzenie dzieciom zagrożonym możliwości optymalnej jakości życia; jak również dostarczenie informacji rodzicom, nauczycielom i pielęgniarkom środowiska szkolnego, jak postępować z dzieckiem astmatycznym.

Program adresowany jest do rodziców uczniów klas I – III szkół podstawowych, samych uczniów oraz ich nauczycieli. Realizatorzy:

- dyrektorzy szkół - 20
- szkolni koordynatorzy programu – 13
- nauczyciele biologii – 25
- pielęgniarki środowiska szkolnego – 94
- nauczyciele nauczania zintegrowanego – 120
- wychowawcy – 508
- pedagodzy szkolni – 18
- nauczyciele - 60

Zasięg - 16 930 uczestników. W 2010 r. program realizowało 126 szkół podstawowych /20%/.

„CO CI CHODZI PO GŁOWIE” - ZAPOBIEGANIE WSZAWICY

Cel:

- zmniejszenie występowania wszawicy u dzieci i młodzieży,
- dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania występowaniu wszawicy,
- kształtowanie aktywnych postaw prozdrowotnych.

Program adresowany jest do rodziców dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i ich rodziców, organizatorów i opiekunów wypoczynku dzieci i młodzieży. Działaniami objętych zostało 545 placówek nauczania i wychowania /przedszkola, szkoły podstawowe/ - 68%. Liczba odbiorców ogółem – 107 049 osób.

PROFILAKTYKA RAKA SZYJKI MACICY „WYBIERZ ŻYCIE PIERWSZY KROK”

Cel programu:

- edukacja młodzieży w wielu 16 -19 lat oraz ich rodziców i nauczycieli ze szkół ponadgimnazjalnych w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy.
- zapewnienie kobietom dostępu do badań skryningowych (bezpłatnego wymazu cytologicznego).

Program objął swym zasięgiem 125 placówek nauczania i wychowania, 14 zakładów opieki zdrowotnej, zasięg – 25 505 osób

INTERWENCJE PROGRAMOWE I NIEPROGRAMOWE LOKALNE

ZATRUCIA POKARMOWE W TYM ZATRUCIA GRZYBAMI

Cele:

- poszerzenie wiedzy uczniów z zakresu rozpoznawania gatunków grzybów, zasad ich zbierania i przechowywania,
- uświadomienie społeczności lokalnej jak zapobiegać zatruciom grzybami tj. higiena osobista, higiena sprzętu kuchennego, prawidłowego przechowywania żywności,

Grupa docelowa:

- uczniowie
- wychowawcy,
- opiekunowie,
- dzieci młodzież wypoczywająca na terenie powiatu,
- społeczność lokalna,

Działania zasadnicze:

- wykład z pokazem multimedialnym dla zwiedzających PSSE w Człuchowie podczas dni otwartych na temat "Poznaj grzyby - unikniesz zatrucia" - dla 158 uczniów
- wywiad na temat „Jak uniknąć zatrucia grzybami” dla lokalnej prasy - Dziennik Bałtycki, oraz Radia Weekend i Radia Kaszuby
- akcja informacyjno-edukacyjnej w placówkach nauczania i wychowania oraz dla uczestników wypoczynku letniego,
- W dniach 07 – 08.09.2010r w siedzibie PSSE w Słupsku odbyła się wystawa grzybów. Były to grzyby świeże, zebrane rano, wyeksponowane na specjalnie urządzonych stoiskach z wykorzystaniem elementów naturalnego otoczenia, w którym rosną. Grzyby były usystematyzowane z podziałem na jadalne i niejadalne, oznakowane przez grzyboznawców. Każdy grzyb miał metryczkę z opisem. Jednocześnie były na tablicach ekspozycyjnych wywieszane plakaty z widokiem i opisem grzybów, najważniejsze informacje i porady dla zbieraczy. Wystawę odwiedziło około 1000 osób. Dyżur pełnili grzyboznawcy – pracownicy PSSE, którzy

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

odpowiadali na pytania, wyjaśniali wątpliwości i dla grup zorganizowanych mieli przygotowane prelekcję na temat występowania, znaczenia i zbierania grzybów.

- 15.09.2010 r. w siedzibie zarządu Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” w Słupsku odbyła się wystawa grzybów. PSSE była współorganizatorem całego przedsięwzięcia. Oświata Zdrowotna jak również inni pracownicy PSSE czynnie włączyli się w organizację wystawy; Wystawa grzybów przeprowadzona została również w PSSE w Kościerzynie i Starogardzie Gdańskim.

W 2010r. działaniami objęto 330 placówek nauczania i wychowania oraz 491 innych jednostek. Liczba odbiorców – 60 196 osób.;

BEZPIECZEŃSTWO WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Cele:

- Zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieciom i młodzieży przebywających w podległych placówkach

Zasadnicze działania:

- organizatorom wypoczynku dzieci i młodzieży przekazano pakiety materiałów edukacyjnych dotyczących profilaktyki żółtaczk, salmonellozy, tężca, wszawicy, HIV/AIDS, raka szyjki macicy, zakażeń meningokokowych, bezpiecznego wypoczynku, szkodliwości promieniowania UV oraz szkodliwości palenia tytoniu.
- organizacja festynu o tematyce prozdrowotnej na terenie OSIR w Człuchowie w którym uczestniczyło 700 osób.

W 2010r. zasięgiem objęte zostały 842 obiekty /placówki nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej i inne/;57 806 uczestników.

PROFILAKTYKA GRYPY SEZONOWEJ I GRYPY A/H1N1

Cele:

- uchronienie dzieci i młodzieży przed zachorowaniem na grypę poprzez wyodrębnienie odpowiednich nawyków ,
- zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą kropelkową,
- promowanie szczepień ochronnych, uświadomienie społeczności lokalnej o powikłania pogrypowych,
- przekazywanie informacji na temat dróg szerzenia się wirusów grypy, zasad postępowania w przypadku pojawienia się objawów grypy

Grupa docelowa:

- dzieci i młodzież ucząca się,
- dyrektorzy szkół,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- rodzice,
- społeczność lokalna,
- władze samorządowe

Zasadnicze działania:

- rozesłanie informacji dotyczących profilaktyki grypy do placówek szkolno - wychowawczych i parafii katolickich,
- narady z dyrektorami szkół na temat zaleceń GIS dot. wymagań, co do stanu sanitarnego toalet dla uczniów,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- pogadanki dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży,
- w ramach akcji "Bezpieczne lato" przekazano młodzieży przebywającej na koloniach i obozach materiały dotyczące grypy oraz grypy A/H1N1.
- dystrybucja materiałów dotyczących grypy i antybiotykoterapii
- w Miejskim Domu Kultury w Człuchowie wyemitowano spot dotyczący pandemii grypy AH1N1 dla człuchowskich dzieci uczestniczących w wypoczynku w miejscu zamieszkania- 350 dzieci
- zamieszczono informację na telegazecie telewizji kablowej TVK Telewizja Kaszuby
- Do lokalnych mediów „Twojej Telewizji Morskiej” przekazano spot telewizyjny dotyczący pandemii grypy.

Edukacją objęto 863 placówki nauczania i wychowania, informację przekazano do 228 zakładów opieki zdrowotnej oraz 233 innych placówek /m.in. Obiekty wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży, Urzędy Gmin, Biura podróży, Parafie Katolickie/; 236 318 osób

PROFILAKTYKA MENINGOKOKA

Cele:

- poszerzenie wiedzy społeczeństwa z zakresu chorób wywołanych przez *Neisseria Meningitidis*, w tym zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i sepsę,
- minimalizowanie skutków spowodowanych zakażeniem dwoinką zapalenia opon mózgowych,
- propagowanie szczepień ochronnych

Grupa docelowa:

- rodzice dzieci w wieku przedszkolnym,
- personel medyczny i pacjenci w zakładach opieki zdrowotnej,
- dzieci i młodzież w placówkach szkolno - wychowawczych i placówkach wypoczynku zimowego i letniego,
- społeczność lokalna.

Realizatorzy:

- lekarze, pielęgniarki - 581
- nauczyciele, wychowawcy klas - 1219
- pedagodzy -385
- dyrektorzy placówek realizujących program – 79,
- wychowawcy grup na koloniach – 425

Zasadnicze działania:

- Kampania „Stop meningokokom” realizowana była w przedszkolach i szkołach oraz we wszystkich placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. W czasie wizytacji udzielano informacji dotyczących profilaktyki zakażeń meningokokowych oraz dostarczano materiały oświatowo - zdrowotne.

Edukacją objęto 592 placówki nauczania i wychowania oraz 209 zakładów opieki zdrowotnej; 161 340 osób.

PROFILAKTYKA CUKRZYCY – ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z CUKRZYCĄ”

Cele:

- uświadomienie społeczeństwu zagrożenia zachorowania na cukrzycę i konieczności okresowych pomiarów poziomu glukozy we krwi,
- zmniejszenie liczby zachorowań na cukrzycę.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Grupa docelowa:

- osoby chore na cukrzyce i ich najbliżsi, społeczność lokalna.

Zasadnicze działania:

- pomiary poziomu cukru we krwi
- porady żywieniowe, wydawanie materiałów edukacyjnych/ diety/
- punkt informacyjny, w którym przeprowadzono 50 badań poziomu glukozy we krwi, udzielano informacji oraz prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo - zdrowotnych (70 osób).

Liczba odbiorców – 1595

	liczba
Zakłady Opieki Zdrowotnej realizujące program	20
placówki objęte oddziaływaniem: - GOSIR, Szpital Morski, ROCHE, Fundacja „Zachowaj Zdrowie w Sobie”, WOK Raka Piersi, WOK Raka Szyjki Macicy	6

„GRUŻLICA – CHOROBA SPOŁECZNA”

cel główny:

- kształtowanie właściwych postaw i nawyków prozdrowotnych wśród młodzieży szkolnej
- uświadomienie zagrożenia gruźlicą.

cele szczegółowe:

- pogłębienie wiedzy na temat gruźlicy

grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych,
- rodzice i opiekunowie,
- nauczyciele.

ramy czasowe: rok 2010

partnerzy programu:

- Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska,
- Oddział Przeciwepidemiczny PSSE Gdańsk.

realizatorzy programu:

- dyrekcje szkół,
- nauczyciele,
- wychowawcy klas,
- pielęgniarki środowiska szkolnego,
- pedagodzy.

zasadnicze działania:

W roku 2010 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we współpracy z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska rozpoczęła realizację lokalnego programu edukacyjnego pt. „Gruźlica – choroba społeczna”, adresowanego głównie do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych oraz do ich rodziców i

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

opiekunów. Do realizacji I edycji programu „Gruźlica – choroba społeczna” w roku 2010 wybrano 21 szkół ponadgimnazjalnych z terenu miasta Gdańska. W każdej kolejnej edycji programu liczba szkół realizujących program będzie zwiększana o nowe szkoły ponadgimnazjalne. W roku 2010 objęto programem łącznie 6.179 uczniów.

- przeprowadzono 28 wizytacji w szkołach ponadgimnazjalnych,
- szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Gruźlica – choroba społeczna”,
- konkurs plastyczny ph. „Gruźlica – lepiej zapobiegać niż leczyć”, adresowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych objętych w bieżącym roku szkolnym ww. programem,
- konkurs na najlepszego koordynatora programu. Dzięki dofinansowaniu otrzymanemu z Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska wybrano oraz zakupiono nagrody na konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych realizujących program oraz na konkurs dla najlepszego szkolnego koordynatora programu.

współpraca:

- Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gdańska.

	Szkoły ponadgimnazjalne	
	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Gdańsku	21	46

„GRYPA – ZAGROŻENIE PANDEMIA”

cel główny:

- zmniejszenie liczby zachorowań na grypę.

cele szczegółowe:

- kształtowanie właściwych postaw i nawyków prozdrowotnych wśród młodzieży szkolnej oraz
- uświadomienie zagrożenia grypą,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższych,
- pogłębienie wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą kropelkową,
- propagowanie szczepień przeciwko grypie sezonowej.

grupa docelowa:

- uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice i opiekunowie,
- kadra pedagogiczna szkół podstawowych,
- lekarze i pielęgniarki, uczestniczący w programie Sentinel.

ramy czasowe: I edycja - 2010 r.

partnerzy programu:

- Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska,
- Oddział Przeciwepidemiczny PSSE Gdańsk.

realizatorzy programu:

- dyrekcje szkół,
- nauczyciele,
- wychowawcy klas,
- pielęgniarki środowiska szkolnego,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- pedagodzy.

zasadnicze działania:

W roku 2010 PSSE we współpracy z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska rozpoczęła realizację lokalnego programu edukacyjnego pt. „Grypa – zagrożenie pandemią”, adresowanego głównie do dzieci ze szkół podstawowych oraz do ich rodziców i opiekunów. Do realizacji I edycji programu „Grypa – zagrożenie pandemią” w roku 2010 wybrano 20 szkół podstawowych z terenu miasta Gdańska. W każdej kolejnej edycji programu liczba szkół realizujących program będzie zwiększana o nowe szkoły podstawowe. W roku 2010 objęto programem łącznie 4.148 uczniów z 20 szkół podstawowych.

- w ramach wprowadzania i nadzoru nad realizacją nowego programu edukacyjnego „Grypa – zagrożenie pandemią” przeprowadzono 20 wizytacji w szkołach podstawowych.
- szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Grypa – zagrożenie pandemią”. Na szkoleniu rozdano szkolnym koordynatorom programu materiały edukacyjne do realizacji programu.
- konkurs plastyczny ph. „Grypa – lepiej zapobiegać niż leczyć”, adresowany do uczniów klas III szkół podstawowych objętych w bieżącym roku szkolnym ww. programem.
- konkurs na najlepszego koordynatora programu. W ramach sprawdzenia efektów realizacji programu w postaci wzrostu wiedzy i świadomości uczniów, wśród których realizowano program, opracowane zostały ankiety sprawdzające wiedzę uczniów. Ankiety zostały przeprowadzone przez nauczycieli przed rozpoczęciem realizacji programu oraz po jej zakończeniu.

Współpraca:

- GlaxoSmithKline;
- Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gdańska.

Liczba adresatów: 4.148 dzieci.

	Szkoły Podstawowe	
	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Gdańsku	20	15

DNI PROFILAKTYKI

cele:

- Promowanie profilaktyki uzależnień
- Kształtowanie postaw prozdrowotnych
- Promocja zdrowego stylu życia
- Zwrócenie uwagi i uwrażliwienie młodzieży na konieczność przeciwdziałania uzależnieniom

grupa docelowa:

- młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

ramy czasowe:

- wrzesień – grudzień 2010r.

realizatorzy:

- PSSE – OZ i PZ-2

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- dyrektorzy szkół - 16
- pedagodzy szkolni-16
- wychowawcy klas – 20
- pielęgniarki środowiska szkolnego – 7

partnerzy:

- Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w Człuchowie
- Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie
- Miejska Biblioteka Publiczna w Człuchowie
- Urząd Miasta w Człuchowie

zasadnicze działania:

- 2 narady dla pedagogów szkolnych oraz partnerów programu (14 osób)
- konkurs literacki pt. "Uzależnienia wokół mnie" dla uczniów szkół gimnazjalnych (17 prac literackich)
- Powiatowa Olimpiada Wiedzy dot. niktynizmu, alkoholizmu, narkomanii oraz dopalaczy. Olimpiada adresowana była do uczniów I klas gimnazjalnych, udział 5 placówek (130 uczniów- etap szkolny)

Współpraca:

- Dyrektorzy placówek nauczania i wychowania
- Miejski Dom Kultury w Człuchowie
- Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie
- Kuratorium Oświaty w Gdańsku/Oddział Wizytatorów w Człuchowie
- Eko Szkoła Życia w Wandzinie
- Klub Abstynenta „Krokus”

Liczba odbiorców - 4271

	Gimnazja		Szkoły ponadgimnazjalne	
	Liczba	%	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Człuchowie	11	100	5	100

STRES POD KONTROLA

cele:

- Celem programu jest ułatwienie młodym ludziom radzenia sobie ze stresem

grupa docelowa:

- młodzież klas maturalnych oraz III klas gimnazjalnych.

ramy czasowe: grudzień, marzec- kwiecień 2010r.

realizatorzy:

- pielęgniarki szkolne –4,
- nauczyciele biologii – 2,
- pedagodzy szkolni - 3

partnerzy:

- dyrektorzy placówek nauczania i wychowania;
- pielęgniarki środowiska szkolnego

zasadnicze działania

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- warsztaty relaksujące przed maturą próbną oraz przed egzaminami maturalnymi wśród maturzystów w 3 placówkach szkół ponadgimnazjalnych obejmując wszystkie klasy maturalne – 420 uczniów
- w dwóch gimnazjach w III klasach przed testami kompetencyjnymi obejmując 210 uczniów,
- wyświetlono film oraz przeprowadzono pogadanki – obejmując 420 uczniów.

Współpraca:

- NZOZ „Medyk”

Liczba odbiorców - 758

	Gimnazja		Szkoły ponadgimnazjalne	
	Liczba	%	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Człuchowie	2	18,2	3	60

PUNKT ANONIMOWEGO I BEZPŁATNEGO BADANIA KRWI W KIERUNKU HIV DLA MIESZKAŃCÓW GDYNI I OKOLIC.

cel główny: poznanie swojego statusu serologicznego

cele szczegółowe:

- podniesienie świadomości dotyczącej zakażeń HIV / AIDS
- propagowanie badań krwi w kierunku HIV ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży

grupa docelowa: osoby dorosłe / 18-39 / lat, aktywne seksualnie

ramy czasowe: VIII – XII 2010

realizatorzy:

- doradcy – 2,
- pielęgniarki - 3,
- pracownicy PSSE – 2

Zasadnicze działania:

- wystąpienie do Urzędu Miasta o sfinansowanie punktu.
- opracowanie kosztorysu akcji.
- opracowanie materiałów propagujących punkt.
- zorganizowanie punktu pobierania krwi w kierunku HIV .
- zorganizowanie konferencji prasowej (12 osób).
- rozpropagowanie punktu w placówkach służby zdrowia, szkołach średnich, wyższych uczelniach, aptekach, zakładach pracy, środkach komunikacji miejskiej, dworcu kolejowym.

partnerzy:

- Urząd Miasta Gdyni – sfinansowanie punktu
- ZKM – rozpropagowanie punktu w środkach komunikacji miejskiej
- Uniwersyteckie Centrum Kliniczne (wykonawstwo testów potwierdzenia)
- Szpital Zaspas – wykonawstwo i konsultacja badań przesiewowych
- Przychodnia Terapii Uzależnień – rozpropagowanie punktu wśród pacjentów
- Media lokalne – rozpropagowanie punktu wśród mieszkańców Gdyni i okolic.

(12 przedstawicieli mediów na konferencji prasowej oraz 2 wywiady telewizyjne), informacje na portalach internetowych, krótkie spoty radiowe.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W ramach akcji przebadano 205 osób, którym udzielono poradnictwa przed i po testowego oraz wykonano test przesiewowy w kierunku HIV. Jednej osobie wykonano test potwierdzenia ze względu na wynik dodatni testu przesiewowego. W akcji wzięło udział 52,7% kobiet i 47,3% mężczyzn, w tym 62,4% ludzi młodych w wieku 18 – 29 lat, 17,6% ludzi w wieku 30 – 40 lat i 20,0% ludzi powyżej 40 roku życia oraz 1,2% osób poniżej 18 roku życia.

Tegoroczna akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodych ludzi, czego dowodzi to coraz większej świadomości i chęci poznania swojego statusu serologicznego. Należy podkreślić duże zaangażowanie mediów lokalnych w rozpropagowaniu akcji, a tym samym dotarcie do jak największej liczby odbiorców.

RADOSNY UŚMIECH, RADOSNA PRZYSZŁOŚĆ

cele szczegółowe:

- edukacja w zakresie profilaktyki stomatologicznej
- podniesienie wśród dzieci odpowiedzialności za higienę jamy ustnej oraz poczucie własnej wartości
- zachęcanie rodziców do współdziałania z dziećmi na rzecz prawidłowej higieny jamy ustnej

grupa docelowa:

- uczniowie klas II szkół podstawowych
- rodzice uczniów klas II

czas realizacji: IX. 2009 – VI. 2010 r.

realizatorzy: nauczyciele nauczania zintegrowanego – 52

partnerzy: pielęgniarki środowiska szkolnego -18

Liczba adresatów 1846

	Szkoły Podstawowe	
	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Gdyni	18	58

PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH - ZAPOBIEGANIE RAKOWI SZYJKI MACICY

cel główny:

- zapobieganie rakowi szyjki macicy

cele szczegółowe

- edukacja młodzieży szkolnej i rodziców
- propagowanie szczepień przeciwko zakażeniu wirusem HPV
- zaszczepienie dziewcząt z rocznika 1996

grupa docelowa

- dziewczęta z rocznika 1996 (cały cykl szczepień)
- dziewczęta z rocznika 1995 (uzupełnianie szczepień)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

ramy czasowe: rok kalendarzowy

koordynator: Urząd Miasta

realizatorzy: pielęgniarki (15 osób) i lekarze (30 osób) w punktach szczepień

zasadnicze działania:

- Program zainicjowany przez PSSE w Gdyni, realizowany przez placówki służby zdrowia.
- Kontynuacja szczepień dziewcząt z rocznika 1995,
- wysyłanie zaproszeń do rodziców dziewcząt z rocznika 1996,
- wyznaczenie terminów szczepień, wykonanie szczepień.

Liczba odbiorców: 1100

	liczba	%
Liczba ZOZ realizująca program	15	100

ZDROWY STYL ŻYCIA

cele: kształcenie wśród młodzieży potrzeby dbania o własne zdrowie oraz promowanie zdrowego stylu życia

grupa docelowa :młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna.

ramy czasowe: X- XII 2010

realizatorzy:

- nauczyciele – 6
- pielęgniarki - 5
- nauczyciel biologii – 7
- pedagog szkolny – 4

partnerzy: Zarząd Rejonowy PCK w Nowym Dworze Gdańskim

zasadnicze działania:

- Uczniowie brali udział w konkursie w swojej kategorii wiekowej. Rozwiązywali test , w którym znalazły się pytania dotyczące higieny osobistej, zasad zdrowego żywienia, profilaktyki uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, zapobieganie urazom i wypadkom, zasad udzielania pierwszej pomocy. Laureaci konkursu otrzymali nagrody a wszyscy uczestnicy słodycze.
- Przeprowadzono eliminacje powiatowe Olimpiady Wiedzy Zdrowy Styl Życia. w której wzięły udział 2 szkoły ponadgimnazjalne (tzn.100% szkół) oraz 4 szkoły gimnazjalne. Ilość uczestników eliminacji powiatowych – 49 osób.

współpraca :

- Starostwo Powiatowe,
- Zarząd Rejonowy PCK w Nowym Dworze Gd.,
- Starostwo Powiatowe w Malborku,
- Urząd Miasta Malborka,
- Zarząd Rejonowy PCK w Malborku

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne
	Liczba	Liczba
Liczba szkół realizujących program w Nowym Dworze Gdańskim i Malborku	10	8

Ogólna liczba uczestników biorących udział na etapie szkolnym i powiatowym – 800 osób.

REJONOWE MISTRZOSTWA DRUŻYN RATOWNICZYCH

cel:

- wzmocnienie procesu edukacji młodzieży poprzez podniesienie poziomu wiedzy z zakresu udzielania I –szej pomocy oraz przeciwdziałanie występowaniu wypadków poprzez upowszechnienie zasad bezpieczeństwa i wykształcenie nawyków ich przestrzegania.

grupa docelowa: młodzież szkół Ponadgimnazjalnych
ramy czasowe: III – IV 2010r.

realizatorzy:

- nauczyciel przysposobienia obronnego – 8
- pielęgniarki szkolne – 5

Partnerzy:

- Starostwo Powiatowe w Malborku,
- Starostwo Powiatowe w Sztumie,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Malborku

Zasadnicze działania:

Mistrzostwa - przebiegały w formie drużynowej. Drużyna składająca się z 4 osób odpowiadała na pytania przygotowana na stacjach urazu. Organizatorzy przygotowali 6 stacji. Na stacjach zranień pozorowane były urazy najczęściej spotykane w życiu codziennym – złamania otwarte, krwotoki, epilepsja, zawał serca, złamanie zamknięte, szok, poszkodowany z obcym ciałem w głowie i inne urazy. Laureaci mistrzostw otrzymali nagrody i puchary. W Mistrzostwach udział wzięło 10 drużyn.

Ogólna liczba osób biorących udział – 600 uczestników.

ŻYJMY ZDROWO - JESTEM ZA”(PILOTAŻ NA ROK 2009/10)

cel główny: wypromowanie zdrowego stylu życia

cele szczegółowe:

- poprawa stanu zdrowia dzieci, z
- zwiększenie świadomości rodziców, nauczycieli, społeczności lokalnej na temat zdrowego stylu życia,
- zwiększenie liczby osób aktywnie spędzających czas wolny,
- zmiana nawyków żywieniowych

grupa docelowa

- dzieci od 3 roku życia,
- dzieci w wieku szkolnym,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- młodzież,
- społeczność lokalna,
- rodzice,
- nauczyciele i wychowawcy,
- personel bloku żywienia w szkołach i przedszkolach (kucharki, intendentki)

ramy czasowe: rok szkolny 2009/2010

inicjator programu: UM Sopot, Referat Zdrowia i Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień
koordynator: UM Sopot, Referat Zdrowia i Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień

realizatorzy:

- dyrektorzy szkół - 2
- dyrektorzy przedszkoli - 2
- szkolni koordynatorzy programu - 2
- przedszkolni koordynatorzy programu - 2
- wychowawcy klas - 12
- pielęgniarki środowiska szkolnego- 4
- Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne - 5
- Kluby sportowe - 4
- Studenci AWF i Sportu (animatorzy projektu) – 10

Zasadnicze działania:

- Do programu zostali zaproszeni animatorzy- studenci AWF w Gdańsku, którzy co sobotę (od miesiąca kwietnia 2010) w różnych częściach Sopotu tj. (boisko sportowe na Brodwinie, Park Północny, plaża) zachęcali do udziału oraz prowadzili zajęcia sportowe tj: jazda na rolkach, rowerze, gra w piłkę nożną.
- W Parku Północnym odbywały się wspólne zajęcia TAI- CHI oraz rajdy nordic walking - dla zainteresowanych mieszkańców miasta.
- W maju odbyły się dwa festyny zdrowotne na boisku sportowym oraz na plaży. Zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania prowadzone były w grupach przedszkolnych oraz w szkołach na zajęciach z wychowawcą.
- W dwóch przedszkolach biorących udział w programie oraz w dwóch szkołach podstawowych odbyły się warsztaty kulinarne dla kucharek i intendentek przeprowadzone przez dietetyków z Instytutu Żywienia i Rozwoju ELIGO.
- W październiku 2010 odbyła się Konferencja zorganizowana na AWF i Sportu w Gdańsku dotycząca „Roli szkoły w kształtowaniu zdrowego stylu życia”, gdzie został przedstawiony program „Zdrowi i Aktywni – Jestem ZA”. Liczba odbiorców – 500

	Przedszkola		SP	
	Liczba	%	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Sopocie	2	20%	2	40 %

BEZPIECZNE PRZEDSZKOLE

Cel główny:

Promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Cele szczegółowe:

- Zachęcanie do aktywności fizycznej.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- Kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych.
- Zdobywanie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu.

Grupa docelowa: Dzieci w wieku przedszkolnym.

Zasadnicze działania:

Treści programu na stałe wpisane są w roczny plan zajęć edukacyjnych dla poszczególnych grup i realizowane były na przestrzeni całego roku szkolnego 2009/2010.

- W ramach realizacji programu odbył się Przegląd Małych Form Scenicznych pod hasłem „Dinuś Detektyw Poszukuje w Mieście Świeżego Powietrza”, który był również podsumowaniem dorobku edukacyjnego w placówkach. Udział w tym przedsięwzięciu wzięło 11 przedszkoli (150 dzieci)

Współpraca:

- Urząd Miasta Wejherowa, Urząd Miasta Reda, Starostwo Powiatowe w Wejherowie,
- Dom Kultury S.M. Janowo.

POWIATOWE ZAWODY W UDZIELANIU I POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ

Cel: podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy przed medyczną w nagłych przypadkach.

Grupa docelowa: młodzież szkół ponadgimnazjalnych – powiatu chojnickiego

Inicjator: Polski Czerwony Krzyż

Ramy czasowe: marzec 2010 maj 2010

Koordinator: PCK – Zarząd Rejonowy w Chojnicach, PSSE Chojnice

Realizatorzy:

- nauczyciele przysposobienia obronnego (9) szkół ponadgimnazjalnych,
- pielęgniarki medycyny szkolnej (5)

Partnerzy

- Starostwo Powiatowe w Chojnicach – pomoc w organizacji mistrzostw
- Urzędy Miast : Chojnice, Czersk, Brusy – ufundowały nagrody
- Policja i Straż Pożarna – pomoc w przygotowaniu stanowisk z pozorowanymi sytuacjami nagłymi.
- Gimnazjum nr 1 w Chojnicach – użyczyło pomieszczeń na przeprowadzenie mistrzostw.

Zasadnicze działania:

- przygotowano i przeprowadzono Powiatowe Mistrzostwa w Pierwszej Pomocy Przed medycznej

Liczba uczestników – 4200

	Szkoły ponadgimnazjalne	
	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Chojnicach	9	82

OLIMPIADA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Cel: podniesienie poziomu wiedzy na temat zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa: młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych –pow. Chojnickiego

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Inicjator: Polski Czerwony Krzyż

Ramy czasowe: październik - listopad 2010

Koordinator: PCK –Zarząd Rejonowy w Chojnicach,

Realizatorzy:

- nauczyciele biologii i chemii,
- pielęgniarki medycyny szkolnej

Partnerzy:

- Starostwo Powiatowe w Chojnicach – pomoc w organizacji mistrzostw
- Urząd Miasta i Urząd Gminy Chojnice – ufundowały nagrody
- Gimnazjum nr 1 w Chojnicach – użyczyło pomieszczeń na przeprowadzenie mistrzostw.

Zasadnicze działania:

- przygotowano i przeprowadzono Olimpiadę Zdrowego Stylu Życia, pracownik OZiPZ uczestniczył: w opracowaniu pytań testowych sprawdzających wiedzę teoretyczną, oraz był członkiem jury Olimpiady.

Liczba odbiorców – 410 osób

	Gimnazja		Szkoły ponadgimnazjalne	
	Liczba	%	Liczba	%
Liczba szkół realizujących program w Chojnicach	5	36	5	45

UWAGA KLESZCZE – „OSTATNI DZWONEK BY ZASZCZEPIĆ SIĘ PRZED WAKACJAMI”

Cel: propagowanie szczepień przeciwko Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu

Grupa docelowa: turyści, uczestnicy obozów i kolonii

Ramy czasowe: VI – VIII 2010r.

Realizatorzy: pielęgniarki z ośrodków zdrowia – 12

Partner: Fundacja „Aby Życ”

Zasadnicze działanie:

- do ośrodków zdrowia trafiły ulotki i plakaty informujące o zagrożeniu jakie może nieść za sobą ukąszenie kleszcza.

W akcji udział wzięło ok. 5900 osób.

Współpraca:

- Sekcja Epidemiologii PSSE w Malborku,
- NZOZ z terenu powiatu malborskiego i sztumskiego.
-

KRZTUSIEC – ROSNĄCY PROBLEM

Cel: Profilaktyka krztuśca

Grupa docelowa: dzieci i dorośli powyżej 10 r. życia

Ramy czasowe: IX- XII 2010r.

Realizatorzy: pielęgniarki z ośrodków zdrowia – 8

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Partner: firma GlaxoSmithKline

Zasadnicze działanie:

- do ośrodków zdrowia trafiły ulotki informujące o profilaktyce, objawach i leczeniu krztuśca.

W akcji udział wzięło ok. 2200 osób.

Współpraca: Sekcja Epidemiologii PSSE w Malborku, NZOZ z terenu powiatu malborskiego i sztumskiego.

POZOSTAŁE INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE WOJEWÓDZKIE I LOKALNE

Ponadto w 2010r. realizowane były **interwencje nieprogramowe**, skierowane do szerokiego grona odbiorców. Dotyczyły głównie profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki HIV/AIDS, oraz innych przedsięwzięć związanych z profilaktyką uzależnień, profilaktyką: chorób układu krążenia, wad postawy, nowotworów sutka i szyjki macicy, chorób sezonowych i zakaźnych, zatruc pokarmowych, zdrowego stylu życia, zapobiegania urazom kręgosłupa, propagowania bezpiecznego i aktywnego wypoczynku.

Podczas Festynu w ZOO przeprowadzane były: pomiary poziomu cholesterolu we krwi, pomiary ciśnienia tętniczego, pomiary poziomu glukozy we krwi, pomiary poziomu tlenu węgla w powietrzu wydychanym z płuc u osób palących, pokazy pierwszej pomocy przed medycznej, testy wysiłkowe dla dzieci 6 -12 lat, analiza składu ciała (woda, tkanka tłuszczowa i mięśniowa), pomiary masy ciała BMI.

Prowadzono edukację dzieci i rodziców w formie quizów i zabaw w zakresie szkodliwego wpływu dymu tytoniowego na zdrowie (czynne i bierne palenie), dystrybucję materiałów, udzielanie porad i konsultacji w zakresie:

- profilaktyki chorób, konsultacje lekarskie,
- zdrowego stylu życia i racjonalnego żywienia,
- szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu,
- sposobów wyjścia z nałogu,
- profilaktyki uzależnień od alkoholu.

Ambasadorki kampanii:

- Jolanta Kwaśniewska
- Natalia Partyka
- Iwona Guzowska

Liczba uczestników – ok. 2000 osób.

KONFERENCJA PRASOWA LOKALNE DZIAŁANIA ANTYTYTONIOWE „STAN OBECNY ORAZ PERSPEKTYWY”

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W dniu 27 maja br. w sali wykładowej budynku Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Gdańsku przy ulicy Dębowej 23 odbyła się III konferencja pt. „Lokalne działania antytytoniowe: stan obecny oraz perspektywy”, zorganizowana w ramach obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu.

Organizatorami konferencji były:

- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku.

Patronat honorowy nad konferencją objęli:

- Światowa Organizacja Zdrowia – Biuro w Polsce
- Wojewoda Pomorski – Pan Roman Zaborowski
- Prezydent Miasta Gdańska – Pan Paweł Adamowicz
- Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego - prof. Janusz Moryś

Ambasadorki kampanii:

- Jolanta Kwaśniewska
- Natalia Partyka
- Iwona Guzowska

Celem konferencji była wymiana doświadczeń z zakresu prowadzonych działań antytytoniowych oraz dyskusja nad integracją takich działań na poziomie lokalnym i nowymi możliwościami współpracy. Wystąpili przedstawiciele następujących instytucji:

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku
- Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku
- Urzędu Miasta Gdańska
- Straży Miejskiej w Gdańsku
- Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Gdańsku
- Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUM
- Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych
- Pomorskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA – Poland

Po zakończeniu części merytorycznej nastąpiła część prasowa, podczas której uczestnicy konferencji odpowiadali na pytania przybyłych mediów.

O PROFILAKTYCE PRZY MUZYCE CYKL SPOTKAŃ MEDYCZNYCH

Podczas cykli spotkań poruszane były tematy:

- "4 pory roku w życiu kobiety" czyli prawie wszystko o zdrowiu kobiet
- "Nadciśnienie tętnicze i Ty"
- Dieta w cukrzycy.
- Wysiłek fizyczny a cukrzyca.
- Nikotynizm
- Zagrożenie cukrzycą u dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Po wykładach uczestnicy brali udział w drugiej części spotkania, gdzie pracownicy OZiPZ WSSE prowadzili edukację w zakresie samobadania piersi; wykonywali pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiary BMI; udzielali porad w zakresie rzucania palenia, prawidłowego odżywiania, aktywności fizycznej.

FESTYN „DO SOPOTU PO ZDROWIE”

Impreza odbyła się 24 lipca 2010r., głównym organizatorem była Fundacja Profilaktyki Nadwagi i Otyłości „Sylwetka Trójmiasta” i Wojewódzki Zespół Reumatologiczny w Sopocie.

Przygotowano punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczących zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych, wykonywano bezpłatnie pomiary ciśnienia tętniczego krwi (400 osób), poziomu glukozy (20 osób) i cholesterolu we krwi (90 osób), poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy (50 osób).

ŚWIATOWY DZIEŃ SERCA

Festynie odbył się 26 września 2010r. w Parku Reagana w Gdańsku. Festyn zorganizowany został przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku oraz Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień.

Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano porad i rozdawano materiały edukacyjne (300 osób) dotyczące szkodliwości palenia tytoniu, profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi, zakażeń meningokokowych, grypy sezonowej, krztuśca, WZW a i b oraz prowadzono bezpłatne pomiary poziomu glukozy we krwi (150 osób), ciśnienia tętniczego krwi (170 osób) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób palących tytoń (50 osób).

FESTYN „ZIELONY WEEKEND 2010”

Impreza odbyła się na molo w Gdańsku – Brzeźnie w dniach 12-13 czerwca 2010r. zorganizowana przez Urząd Miasta Gdańska.

Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczących zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych (900 osób) oraz informacyjnych dotyczących działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku, wykonywano bezpłatnie pomiary ciśnienia tętniczego krwi (600 osób), poziomu glukozy we krwi (250 osób), poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy (120 osób), przeprowadzono quizy dla dzieci.

„MŁODY WOLNY OD UŻYWEK”

Festyn odbył się 21 maja 2010 r., zorganizowany w Gimnazjum nr 11 w Gdańsku w ramach szkolnego dnia profilaktyki ph. „Młody wolny od używek”. Przygotowano punkt informacyjny, w którym udzielano różnych porad i wskazówek oraz rozdawano materiały edukacyjne i informacyjne, wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (70 pomiarów) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących tytoń (38 pomiarów).

Obchody Szkolnego Dnia Profilaktyki miały na celu poszerzenie wiedzy uczniów na temat zagrożeń społecznych, konsekwencji używania środków odurzających, palenia tytoniu oraz zaprezentowanie przystępnej dla dzieci i młodzieży, alternatywnej oferty zdrowego stylu życia z wykorzystaniem aktywności fizycznej i zdrowej diety.

PUNKT INFORMACYJNY PODCZAS FESTYNU „GDAŃSKIE DNI SĄSIADÓW”

23 maja 2010r. odbył się festyn rodzinny pt. „Gdańskie Dni Sąsiadów” w Szkole Podstawowej nr 65 w Gdańsku. Przygotowano punkt informacyjny, w którym wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (47 pomiarów), poziomu tlenu węgla w powietrzu wydychanym z płuc u osób palących tytoń (45 pomiarów), udzielano porad i prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

SZKOLNE DNI PROFILAKTYKI

2 czerwca 2010r. odbyła się akcja prozdrowotna w Gimnazjum nr 2 w Gdańsku w ramach szkolnego dnia profilaktyki. W przygotowanym punkcie informacyjnym wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (50 pomiarów) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących tytoń (20 pomiarów). Prowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tytoniu, sposobów wyjścia z nałogu oraz udzielano porad dotyczących zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób.

SZKOLNE DNI SPORTU

- 31 maja 2010r. uczestniczono w festynie prozdrowotnym zorganizowanym w ramach szkolnego dnia sportu w Państwowych Szkołach Budownictwa w Gdańsku. W przygotowanym punkcie informacyjnym wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (40 pomiarów) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących tytoń (110 pomiarów). Prowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tytoniu, sposobów wyjścia z nałogu oraz udzielano porad dotyczących zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób.
- 18.06.2010r. uczestniczono w festynie prozdrowotnym zorganizowanym w ramach szkolnego dnia sportu w Zespole Szkół Okrętowych i Ogólnokształcących „Conradinum” w Gdańsku. W przygotowanym punkcie informacyjnym wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi (30 pomiarów) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących tytoń (50 pomiarów). Prowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tytoniu, sposobów wyjścia z nałogu oraz udzielano porad dotyczących zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób.

PUNKT INFORMACYJNY - FESTYN DOŻYŃKI POWIATOWE W SZEMUDZIE

Organizatorem był Urząd Gminy Szemud. Podczas imprezy dystrybuowano materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki zdrowotnej na temat: szkodliwości palenia papierosów, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki grypy, profilaktyki meningokokowej i profilaktyki nowotworowej.

Zachęcano do wykonywania badań profilaktycznych oraz dbałości o zdrowie własne i innych, poprzez dokonywanie świadomych i dobrych wyborów dotyczących zachowań zdrowotnych.

Można było również zdobyć informację na temat programów i akcji profilaktycznych, które są inicjowane i realizowane przez PSSE w Wejherowie. W imprezie wzięło udział około 3000 osób.

FESTYN – OTWARTE DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA PIERWSZEJ POMOCY

Podczas imprezy prowadzono edukację oraz rozdawnictwo materiałów edukacyjnych w zakresie szkodliwości palenia papierosów, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki grypy, profilaktyki meningokokowej i profilaktyki nowotworowej. W festynie wzięło udział około 150 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych.

HAPPENING ŚWIATOWY DZIEŃ AIDS

1 grudnia 2010r. uczniowie z człuchowskich szkół wraz z opiekunami uczestniczyli w happeningu, który odbył się w rynku miasta Człuchowa. Organizatorem happeningu była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Człuchowie, Miejski Dom Kultury w Człuchowie oraz dyrektorzy człuchowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Podczas imprezy przedstawiono młodzieży tegoroczne hasło kampanii oraz historię czerwonej wstążeczki. Wyznaczeni uczniowie przygotowali fotografie znanych osób, którzy zmarli na aids i odczytali ich krótkie życiorysy. Z muzyką w tle młodzież ułożyła znicze i zdjęcia w kształcie wstążeczki – międzynarodowego symbolu solidarności z osobami żyjącymi z HIV i AIDS. Uczniowie podczas przemarszu rozdawali społeczności lokalnej ulotki „Bądź mamą na medal. Zrób w ciąży wszystkie badania, w tym test na HIV”. W happeningu wzięło udział 362 osoby.

AKCJA - ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU

30 maja 2010r. w ramach Światowego dnia bez Tytoniu na Rynku Miasta w Człuchowie odbyła się akcja „Nie pal przy mnie, proszę”.

Głównymi organizatorami imprezy byli: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Człuchowie, Miejski Dom Kultury w Człuchowie, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie.

Przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny oraz badania profilaktyczne. W namiocie inspekcji sanitarnej dokonywano: pomiary ciśnienia tętniczego, badania poziomu cholesterolu, badania poziomu cukru we krwi, pomiary kontroli masy ciała - BMI, prowadzono rozdawnictwo ulotek, udzielano porad i zaleceń zdrowotnych. W imprezie wzięło udział 600 osób, w tym z badań skorzystało 160 osób.

FESTYN RODZINNY

12 czerwca 2010r. w ramach profilaktyki antytytoniowej i nowotworowej odbył się festyn rodzinny dla mieszkańców Człuchowa na stadionie Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Organizatorami imprezy byli: PSSE w Człuchowie, MOPS, SPZOZ w Człuchowie oraz Klub AA Krokus. Przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny oraz badania profilaktyczne. W namiocie dokonywano: pomiary ciśnienia tętniczego, badania poziomu cholesterolu, badania poziomu cukru we krwi, pomiary kontroli masy ciała-BMI, prowadzono rozdawnictwo ulotek, udzielano porad i zaleceń zdrowotnych.

Zorganizowano również wystawę plakatów pod hasłem „Bądź mamą na medal”. Obok namiotu odbywały się gry, konkursy i zabawy rodzinne oraz pokazy ratowników Straży Pożarnej- udzielanie I pomocy po wypadku drogowym. W imprezie wzięło udział 700 osób, z badań skorzystało 210 osób.

AKCJA „MIEJSCE PRACY BEZ TYTONIU”

14 kwietnia w Wyższej Szkole Pedagogicznej TWP w Warszawie Oddział Zamiejscowy w Człuchowie OZiPZ uczestniczyła w Powiatowym Dniu Promocji Indywidualnej Działalności Gospodarczej. Prowadzona była akcja antytytoniowa „Miejsce

pracy bez tytoniu”. Udzielano instruktażu rozdawano materiały edukacyjne- udział 200 osób. Organizatorem akcji był Starosta Powiatu Człuchowskiego.

„RZUĆ PALENIE RAZEM Z NAMI”

18 listopada 2010r. w ramach akcji „Rzuć palenie razem z nami” w 2 dyskontach spożywczych „Biedronka” w Człuchowie pracownicy OZiPZ przeprowadziły akcję promującą zdrowy, wolny od dymu tytoniowego styl życia. Zaprezentowano plakaty antytytoniowe, udzielano instruktażu oraz wręczano klientom sklepu materiały edukacyjne(ulotki, broszury) na temat szkodliwości palenia tytoniu- udział 300 osób.

„BIEG EUROPEJSKI”

08.05.2010r. we współpracy z Gdyńskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji zorganizowano festyn rodzinny dla mieszkańców Gdyni.

W ramach imprezy odbyły się biegi w czterech grupach wiekowych :

- uczniowie szkół podstawowych
- uczniowie szkół gimnazjalnych
- uczniowie szkół średnich
- dorośli (w tej kategorii puchary ufundował Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdyni)

W ramach imprezy wykonano następujące badania i udzielano porad :

- pomiar cukru we krwi (200 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (250 osób)
- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (30 osób)
- udzielono porad dietetycznych (30 osób)
- propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem ze szczególny uwzględnieniem zasad zdrowego stylu życia (300 osób)
- profilaktyka nowotworowa (300 osób)
- profilaktyka nikotynowa (300 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (400)

„LATO Z RADIEM”

17.07.2010r. współuczestniczono w imprezie prozdrowotnej „Lato z radiem” we Władysławowie. Na festynie wyeksponowano plakaty antytytoniowe, propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Kodeks Zdrowego Stylu Życia dla dzieci i młodzieży.

W ramach imprezy wykonano następujące badania i udzielano porad :

- pomiar cukru we krwi (100 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (100 osób)
- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (20 osób)
- udzielono porad dietetycznych (20 osób)
- profilaktyka nowotworowa (100 osób)
- profilaktyka nikotynowa (100 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (100)

„O PROFILAKTYCE PRZY MUZYCE”

18.09.2010r. uczestniczono w imprezie prozdrowotnej „O profilaktyce przy muzyce” w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym. Na imprezie wyeksponowano plakaty antytytoniowe, propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Kodeks Zdrowego Stylu Życia.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

W ramach imprezy wykonano następujące badania :

- pomiar cukru we krwi (80 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (65 osób)
- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (20 osób)
- udzielanie porad dietetycznych (80)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (140 osób)

„DZIEŃ DLA SERCA”

26.09.2010 r. w ramach imprezy zorganizowano festyn rodzinny dla mieszkańców Gdyni . Na festynie propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia, wykonywano pomiary poziomu CO w wydychanym powietrzu, udzielano porad z zakresu profilaktyki nikotynowej, propagowano modę na niepalenie wśród mieszkańców Gdyni, osoby palące zachęcane do rzucenia palenia. Propagowano zdrowy styl życia poprzez aktywność fizyczną (zawody w nordic-walkingu w poszczególnych grupach wiekowych).

W ramach imprezy wykonano następujące badania i udzielono porad:

- pomiar cukru we krwi (350 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (400 osób)
- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (30 osób)
- udzielono porad dietetycznych (150 osób)
- profilaktyka nikotynowa (300 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (530)

„O PROFILAKTYCE PRZY MUZYCE”

13.11.2010r.odbyła się impreza prozdrowotna w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym.

Spotkanie poświęcone było problematyce antytytoniowej. Propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Kodeks Zdrowego Stylu Życia dla dzieci i młodzieży oraz wyeksponowano plakaty antytytoniowe.

W ramach imprezy wykonano następujące badania :

- pomiar cukru we krwi (35 osób)
- pomiar ciśnienia tętniczego (35 osób)
- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (10 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (50 osób)
- zapoznanie uczestników z nową ustawą antytytoniową.

IMPREZA PROZDROWOTNA ANTNIKOTYNOWA NA MOLO I W PARKU WODNYM

W dniu 30 maja 2010r. przeprowadzono imprezę prozdrowotną na MOLO oraz w Sopotkim Parku Wodnym tzw. „Targi Zdrowia” w czasie których mieszkańcy Sopotu mogli zmierzyć ciśnienie krwi, wykonać badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy, nauczyć się jak badać piersi, obliczyć swoje BMI.

Na MOLO ustawiono odrębne stanowiska obsługiwane przez NZOZ VITA – MED z Sopotu, PSSE Sopot oraz Fundację Profilaktyki Chorób Cywilizacyjnych „Sylwetka Trójmiasta”, w Parku Wodnym stanowisko obsługiwane przez pracowników PSSE Sopot.

Prowadzono edukację dla dzieci i rodziców, młodzieży i dorosłych, prowadzono quizy i wypełniano ankiety, za które można było wziąć udział w loterii fantowej.

Podczas imprez rozdawano materiały oświatowo-zdrowotne w postaci ulotek na temat szkodliwości palenia tytoniu.

W imprezie udział wzięło około 200 osób, cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców Sopotu. Liczba przeprowadzonych badań, ankiet - 200.

IMPREZA PROZDROWOTNA „TRZYMAJ FORMĘ” - MISTRZOSTWA SPORTOWE NA RÓWNOWAŻNI

Impreza prozdrowotna zorganizowana we współpracy z Zespołem Szkół Nr 1 w Sopocie. Połączona z dniem otwartym szkoły, gdzie równocześnie na sali gimnastycznej odbywały się mistrzostwa sportowe dla młodzieży. Młodzież brała udział w quizach, konkursach prozdrowotnych (rozwiązywanie krzyżówek, testów) przygotowanych przez PSSE Sopot. Za prawidłowe rozwiązanie w/w zadań młodzież otrzymywała drobne nagrody, soki owocowe, wodę mineralną. Prowadzono rozdawnictwo materiałów oświatowo-zdrowotnych o tematyce: 5x dziennie owoce i warzywa, piramida zdrowia. Pracownicy PSSE dokonywali obliczeń BMI ciała.

W imprezie udział wzięło ok. 800, w quizach, konkursach zorg. przez PSSE Sopot udział wzięło ok. 100 osób.

IMPREZA PROZDROWOTNA - MARSZOBIEG NA ORIENTACJĘ PT. „TRZYMAJ FORMĘ” -

Impreza prozdrowotna zorganizowano we współpracy z Zespołem Szkół Nr 1 w Sopocie. W marszobiegu na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego udział wzięły 10 osobowe drużyny z klas gimnazjalnych oraz 5 osobowe drużyny z klas ponadgimnazjalnych, łącznie ok. 200 osób. Każda z drużyn pokonała trasę składającą się z 9 punktów kontrolnych, na których rozwiązywała zadania sprawdzające ich wiedzę ogólną oraz zadania sprawnościowe. Pracownicy PSSE Sopot dyżurowali przy jednym z punktów kontrolnych punkcie czwartym, gdzie poszczególne drużyny rozwiązywały zadania o tematyce dotyczącej zdrowego odżywiania, umiejętności obliczania BMI. Przejścia drużyn przez poszczególne punkty kontrolne potwierdzane były na kartach startowych, które posiadali wszyscy uczestnicy marszobiegu. Na punkcie obstawianym przez PSSE rozdawano wodę mineralną do picia oraz ulotki.

Finał marszobiegu zakończył się pod „Łysą Górą” w Sopocie, gdzie nastąpiło spotkanie wszystkich drużyn oraz wstępne podsumowanie wyników.

W imprezie udział wzięło ok. 230 osób wraz z kadrą pedagogiczną.

IX. Odział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polega m.in. na :

- sprawowaniu nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy uzgadnianiu projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- uczestniczeniu w ustalaniu uwarunkowań środowiskowych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- sprawowaniu kontroli spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie inwestycyjnym, poprzez uzgadnianie projektów budowlanych przed uzyskaniem decyzji pozwolenia na budowę, zmiany sposobu użytkowania oraz na etapie dopuszczenia inwestycji do użytkowania.

W roku 2010 rozpatrzono 5876 wniosków; w tym:

- w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodniono 66 wniosków o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, 272 wniosków dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz zaopiniowano 173 innych niż plany miejscowe dokumentów;
- w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zaopiniowano 888 wniosków dotyczących obowiązku sporządzania raportu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz wydano 285 opinie o uwarunkowaniach środowiskowych zgody na realizację przedsięwzięć;
- uzgodniono 1914 dokumentacji projektowych;
- przeprowadzono 2044 kontrole obiektów w trakcie realizacji oraz wizji lokalnych;
- uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 1228 obiektów.

Na stan sanitarny województwa znaczący wpływ mają inwestycje w sferze infrastruktury komunalnej, obejmujące m.in. budowę i modernizację ujęć wody wraz ze stacjami uzdatniania wody, sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, zakładów odzysku, unieszkodliwiania odpadów oraz dróg, realizowane w województwie pomorskim.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym obiektów użyteczności publicznej w tym obiektów ochrony zdrowia, usług, w szczególności obiektów żywienia i żywności ma na celu zapewnienie odpowiedniego standardu sanitarnego i zdrowotnego tych obiektów.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym dużych przedsięwzięć przemysłowych jest szczególnie istotny w pracy zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ze względu na oddziaływanie tych zakładów na zdrowie ludzi. Ograniczanie i minimalizowanie oddziaływania na środowisko zakładów przemysłowych osiągnięta jest poprzez ich rozbudowę, przebudowę i modernizację.

Podkreślić należy, że w celu spełnienia odpowiednich warunków sanitarnych i zdrowotnych przepisy prawa nakładają na inwestorów, projektantów obowiązek stosowania najlepszych dostępnych technik, technologii i zabiegów organizacyjnych. Zapobiegawczy nadzór sanitarny nadzoruje ich wykonanie.

X. Dział Laboratoryjny

W 2010 roku laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie województwa pomorskiego realizowały zadania wynikające z ustawy o PIS, koncentrowały się na prowadzeniu badań w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego, a także na zachowaniu wysokiego poziomu jakości i wiarygodności wykonywanych badań.

Do zadań Działu Laboratoryjnego należy:

- Wykonywanie badań i analiz laboratoryjnych oraz pomiarów: żywności, wody, środowiska pracy, mieszkań i budynków użyteczności publicznej, biologicznych czynników chorobotwórczych oraz innych czynników występujących w środowisku człowieka i mających niekorzystny wpływ na zdrowie ludzkie;
- Współpraca z wiodącymi instytutami badawczymi oraz z jednostkami badawczo-rozwojowymi;
- Wdrażanie nowoczesnych metod badawczych;
- Udział w Zintegrowanym Systemie badań laboratoryjnych i pomiarów województwa pomorskiego;
- Utrzymywanie i doskonalenie wdrożonego Systemu Zarządzania oraz spełnianie wszystkich wymogów zawartych w aktualnych aktach prawnych;

W skład pionu Laboratoryjnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. pomorskiego wchodzi następujące laboratoria:

- Laboratorium Badania Żywności i Żywnienia
- Laboratorium Badań Środowiskowych
- Laboratorium Analiz Instrumentalnych
- Laboratorium Mikrobiologiczne
- Laboratorium Badań Radiacyjnych
- Laboratorium Przygotowania Podłoży

Do głównych zadań należy :

1. Laboratorium Badania Żywności i Żywnienia

- Prowadzenie badań mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych żywności oraz przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu (min. badania w kierunku: metali szkodliwych dla zdrowia, pozostałości pestycydów, mikotoksyn, barwników, substancji konserwujących i słodzących, azotanów, azotynów, WWA);

2. Laboratorium Badań Środowiskowych

- Prowadzenie badań w zakresie monitoringu przeglądowego i kontrolnego wody przeznaczonej do spożycia;
- Badanie powietrza wewnątrz pomieszczeń na obecność substancji chemicznych szkodliwych dla zdrowia oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych, badanie materiałów budowlanych;
- Pomiary na stanowiskach pracy: związków chemicznych, hałasu, mikroklimatu, pyłu całkowitego i respirabilnego, wydatku energetycznego oraz oświetlenia elektrycznego;

- Badanie hałasu komunalnego;
- Prowadzenie badań chemicznych i bakteriologicznych wód z kąpielisk śródlądowych, morskich i basenów;
- Prowadzenie badań bakteriologicznych naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i wód stołowych;
- Prowadzenie badań bakteriologicznych ciepłej wody użytkowej;
- Prowadzenie badań mikrobiologicznych i parazytologicznych gleby;

3. Laboratorium Analiz Instrumentalnych

- Oznaczanie dla laboratoriów WSSE oraz PSSE metali ciężkich, lotnych rozpuszczalników organicznych, pozostałości pestycydów, mykotoksyn, barwników i środków słodzących i konserwujących, WWA, trichlorometanów metanoli i fuzli.

4. Laboratorium Mikrobiologiczne

- Diagnostyka: schorzeń jelitowych, biegunek dziecięcych parazytologiczna kału;
- Diagnostyka nosicielstwa *Neisseria meningitidis* wymaz z tylnej ściany gardła lub nosogardzieli;
- Diagnostyka wirusologiczna np. grypa, para grypa, enterowirusy, HERPES simpleks typ 1;
- Diagnostyka serologiczna;
- Posiewy materiałów klinicznych;
- Badania sporali;

5. Laboratorium Badań Radiacyjnych

- Pomiary zawartości pierwiastków promieniotwórczych Cs-137 i Sr-90 w środkach spożywczych, paszach oraz wodach powierzchniowych i wodociągowych;
- Pomiary dozymetryczne w jednostkach stosujących aparaty rtg;
- Pomiary sprawdzające ochronność osłon stałych w pracowniach rtg;
- Pomiary promieniowania jonizującego na stanowiskach pracy;
- Kontrole wybranych parametrów technicznych aparatów rtg;
- Poświadczanie radiologicznych świadectw eksportowych na wybrane produkty rolno - spożywcze eksportowane do krajów poza UE;

6. Laboratorium Przygotowania Podłoży

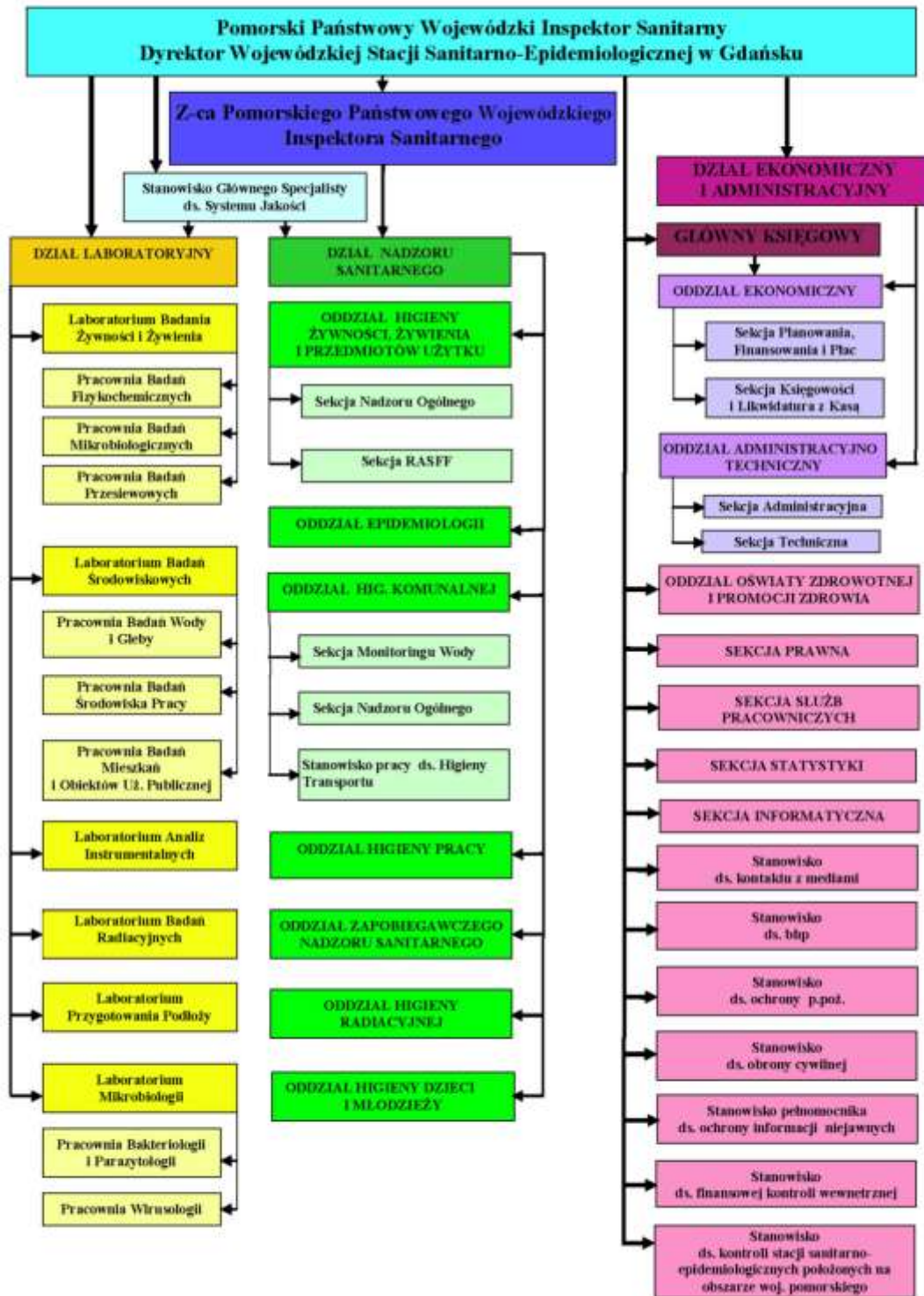
- Przygotowywanie podłoży dla laboratoriów wykonujących badania mikrobiologiczne.

W woj. pomorskim Laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają w ramach Zintegrowanego Systemu badań laboratoryjnych i pomiarów. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 roku (Dz.U.55, poz. 336) określa wykaz stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru dla którego dana stacja wykonuje nieodpłatnie badania i pomiary. Zintegrowany System utworzono opierając się o laboratoria mające odpowiednie możliwości techniczne i kluczowe położenie na danym terenie. Wszystkie laboratoria działające w ramach systemu Zintegrowanego Systemu posiadają wdrożony System Zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO/IEC 17025.

XI. Struktura Organizacyjna WSSE w Gdańsku

Załącznik do Regulaminu Porządkowego WSSE w Gdańsku

STRUKTURA ORGANIZACYJNA
WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W GDAŃSKU

XII. GSSE i PSSE woj. pomorskiego

PSSE w Bytowie

ul. Władysława Sikorskiego 27
77-100 Bytów
tel./fax (0-59) 822-36-85
psse.bytow@pis.gov.pl

PSSE w Człuchowie

ul. J. Sobieskiego 4
77-300 Człuchów
Tel. (0-59) 834-11-42
psse.czluchow@pis.gov.pl

PSSE w Gdyni

ul. Starowiejska 50
81-356 Gdynia
tel. (0-58) 620-17-98
psse.gdynia@pis.gov.pl

PSSE w Pruszczu Gdańskim

ul. Wojska Polskiego 16
83-000 Pruszcz Gdański
tel. (0-58) 683-54-12
psse.pruszczgdanski@pis.gov.p

PSSE w Chojnicach

ul. J. Piłsudskiego 39
89-600 Chojnice
tel. (0-52) 396-80-81
psse.chojnice@pis.gov.pl

PSSE w Gdańsku

ul. Wałowa 27
80-858 Gdańsk
tel. (0-58) 320-08-01
psse.gdansk@pis.gov.pl

PSSE w Nowym Dworze Gdańskim

ul. Morska 1
82-200 Nowy Dwór Gdański
tel. (0-55) 247-57-01
psse.nowydworgdanski@pis.gov.pl

PSSE w Kartuzach

ul. Sambora 30a
83-300 Kartuzy
tel. (0-58) 681-24-88
psse.kartuzy@pis.gov.pl

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

PSSE w Kościerzynie

ul. Wodna 15
83-400 Kościerzyna
tel. (0-58) 686-69-48
psse.koscierzyna@pis.gov.pl

PSSE w Lęborku

ul. Gdańska 63
84-300 Lębork
tel. (0-59) 862-19-28
psse.lebork@pis.gov.pl

PSSE w Starogardzie Gdańskim

ul. Kanałowa 5
83-200 Starogard Gdański
tel. (0-58) 562-40-11
psse.starogardgdanski@pis.gov.pl

PSSE w Pucku

ul. Wojska Polskiego 16
84-100 Puck
tel. (0-58) 673-03-41
psse.puck@pis.gov.pl

PSSE w Wejherowie

ul. Obrońców Helu 3
84-200 Wejherowo
tel.(0-58) 672-74-27
psse.wejherowo@pis.gov.pl

GSSE w Gdyni

ul. Kontenerowa 69
81-155 Gdynia
tel. (0-58) 620-81-15
gsse.gdynia@pis.gov.pl

Graniczny Punkt Kontroli Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku

ul. Oliwska 14/15
80-563 Gdańsk
tel. (0-58) 343-09-48, gdansk@gsse.eu

PSSE w Kwidzynie

ul. Fryderyka Chopina 40
82-500 Kwidzyn
tel. (0-55) 279-38-15
psse.kwidzyn@pis.gov.pl

PSSE w Malborku

ul. Słowackiego 64
82-200 Malbork
tel. (0-58) 647-25-55
psse.malbork@pis.gov.pl

PSSE w Tczewie

ul. Obrońców Westerplatte 10
83-100 Tczew
tel. (0-58) 531-27-30
psse.tczew@pis.gov.pl

PSSE w Słupsku

ul. Piotra Skargi 8
76-200 Słupsk172
tel. (0-59) 843-12-91
psse.slupsk@pis.gov.pl

PSSE w Sopocie

ul. Kościuszki 23
81-704 Sopot
tel. (0-58) 551-06-35
psse.sopot@pis.gov.pl

Graniczny Punkt Kontroli Sanitarno-Epidemiologicznej w Ustce

ul. Marynarki Polskiej 5
76-270 Ustka
tel.(0-59) 814-45-48
ustka@gsse.eu